

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata

2015-2018

Készítette:

Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Társadalompolitikai Osztály
(Csonka Imre, Libor Zoltán, Dr. Veress Nikoletta, Dr. Kujundzic Orsolya, Grécsi Ágnes,
Benéné Puskás Tünde, Puskás Anita)

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
Bevezető	5
1. A település bemutatása.....	6
2. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának értékei, küldetése.....	10
3. A Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai.....	11
3.1. A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:	11
3.2. A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemző részének célja:	11
3.3. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének célja:	11
4. A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzése	12
4.1. A jogszabályi háttér bemutatása:	12
4.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása:	12
5. A stratégiai környezet bemutatása.....	15
5.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal	15
6. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	18
6.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet	18
6.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció.....	19
6.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	22
6.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	24
6.5. Telepek, szegregátumok helyzete	27
6.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	30
6.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása.....	33
6.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal	36
6.9. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása .	37
7. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	38

7.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői	38
7.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek, helyzete, esélyegyenlősége. 40	
7.3. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	41
7.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint a fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	45
7.5. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása . 49	
8. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	50
8.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	50
8.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztethetőségét segítő szolgáltatások.. 52	
8.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe	54
8.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	57
8.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások	60
8.6. A nők szerepe a helyi közéletben	60
8.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	60
8.8. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása . 63	
9. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	64
9.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői	64
9.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete	67
9.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	68
9.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	72
9.5. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása . 73	
10. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	74
10.1. A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái.....	74
10.2. Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei.....	76
10.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	79
10.4. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	80

11. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	81
11.1. Önkormányzati és civil szektor partnersége, társadalmi innováció.....	81
11.2. Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége.....	83
12. A 2013-ban elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program 2015. június 30-ig megvalósítandó intézkedéseinek áttekintése	88
13. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének felülvizsgálata.....	90
13.1. A felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének összegző táblázata	92

Bevezető

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl az önkormányzat a nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, társhivatalokkal, civil szervezetekkel, egyházakkal közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes programok, projektek és intézkedések kidolgozásában az érdekelt célcsoportok és civil szervezetek is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Az esélyegyenlőség eszméjének egyre mélyebb és szélesebb körű társadalmi tudatosulása érdekében Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

1. A település bemutatása

Demográfiai jellemzők

Kecskemét Bács-Kiskun megye székhelye a Duna-Tisza közti Homokhátság közepén, közel azonos távolságban Budapest és Szeged között, a Kelet - Nyugat, illetve az Észak - Dél irányú főközlekedési utak kereszteződésében helyezkedik el, lakosainak száma meghaladja a 110.000 főt. A megyeszékhely gazdasági szerepe és munkaerő felszívó ereje jelentős, szerepkörének megfelelő teljes közigazgatási, köznevelési, szociális, egészségügyi, kulturális, sport intézményi ellátottsággal rendelkezik.

A város összterülete 321 km², melyből a belterület 32 km², míg a külterület 257 km². A település szerkezetét tekintve találhatók a nagyvárost jellemző lakótelepek, bevásárló központok, áruházláncok, de megtalálhatók a kertvárosi részek és a csatolt településrészek is. A város sajátossága a rendkívül nagy területű és helyenként sűrűn beépített külterület is.

A *Helyi Vizuál Regiszter* adatai szerint a város lakónépessége folyamatosan növekedett a 2007-2013 közötti időszakban, 2014-ben némi csökkenés volt megfigyelhető az előző évhez képest.

Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2007 (fő)	112.497 fő
2008 (fő)	113.545 fő
Lakónépesség számának változása (%)	101 %
2009 (fő)	114.046 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100.4 %
2010 (fő)	114.968 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100.8 %
2011 (fő)	115.777 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100.7 %
2012 (fő)	116.093 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100.3 %
2013 (fő)	116.195 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100.1 %
2014 (fő)	115.655 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99.5 %

A város népességének növekedése nagymértékben köszönhető a belföldi vándorlások okozta népességtöbblet megjelenésének. A vándorlási többlet növeli ugyan a lakosság létszámát, ugyanakkor sajnos a természetes szaporodás mutatója negatív, ami azt jelenti, hogy az elveszülések száma alacsonyabb az elhalálozásokénál.

Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás (fő)	elvándorlás (fő)	egyenleg (fő)
2008	2076	1821	255
2009	1747	1695	52
2010	1704	1543	161
2011	1816	1785	31
2012	1729	1602	127
2013	1724	1614	110

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Természetes szaporodás

	Élve születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)	Természetes szaporodás (fő)
2008	1241	1269	-28
2009	1211	1185	26
2010	1109	1240	-131
2011	1074	1237	-163
2012	1099	1281	-182
2013	1106	1172	-66

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Kecskemét egy előregedő társadalom képét mutatja, amelyben a 65 év feletti korosztályok száma egyre növekszik, miközben a 14 év alattiaké csökken, ennek következtében a város öregedési indexe is kedvezőtlen, fokozatosan emelkedő tendenciát mutat.

Öregedési index

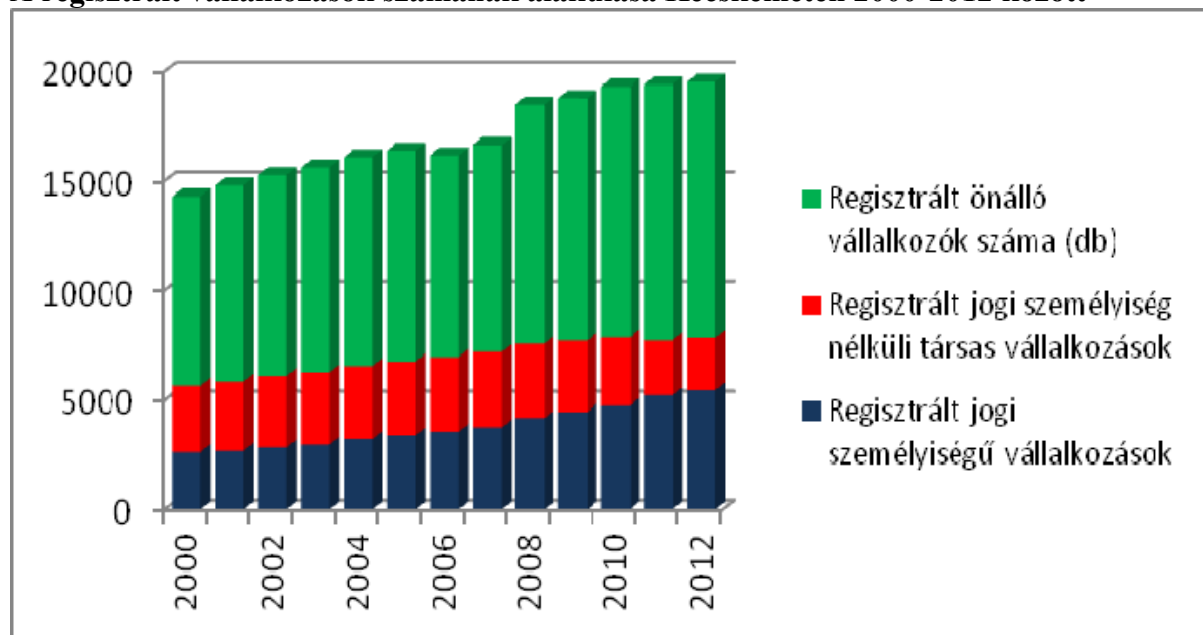
	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 év közötti állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2008	15630	17031	91.8
2009	16134	16861	95.7
2010	16425	16832	97.6
2011	16629	16896	98.4
2012	16879	16891	99.9
2013	17381	16932	102.6
2014	17841	16926	105.4

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Gazdasági jellemzők

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata által 2014-ben elfogadott Településfejlesztési Konceptiójának adatai szerint az elmúlt bő évtizedben folyamatosan emelkedett a vállalkozások száma. A vállalkozások közül dinamikus bővülés tapasztalható a jogi személyiségű társaságoknál, melyek az összes vállalkozáson belül növekvő arányt képviselnek: 2000-ben az összes vállalkozás 18%-át, míg 2012-ben már 28%-át adták. Ez azért lényeges, mert az ilyen típusú vállalkozások általában stabilabbak, piacképesebbek, s több embernek adnak munkát, mint az egyéni vállalkozások. A kft. és az rt. gazdálkodási forma népszerűségében szerepet játszott az alapításukhoz szükséges minimális alaptőke mértékének leszállítása is, ugyanakkor ez az érték ismét az eredeti mértékre került visszaállításra.

A regisztrált vállalkozások számának alakulása Kecskeméten 2000-2012 között

Forrás: KSH-T-Star 2013

A városban tevékenykedő vállalkozások méretéről elmondható, hogy döntő többségük – az országos helyzethez hasonlóan – igen kis létszámmal működik, hosszú ideje közel 95%-uk 10 főnél kevesebbet foglalkoztat. Általános trendként ebben a tekintetben az mondható el, hogy a 10 főnél kevesebbet foglalkoztató regisztrált vállalkozások száma növekedett az elmúlt években, csakúgy, mint a 10-19 főt foglalkoztató cégeké. Ugyanakkor csökkent a 20-49 főt foglalkoztató vállalkozások száma, az 50 fő fölött foglalkoztató vállalkozások körében jelentős arányváltozás nem történt, míg az 500 főnél többet foglalkoztató cégek száma emelkedett. A város legnagyobb munkáltatója (a közszférán kívül) a Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft, amely már több mint 3 ezer embernek ad munkát (a harmadik műszak bevezetésével 3500 fő). A másik jelentős foglalkoztató a Phoenix Mecano Kecskemét Kft, ahol közel 1.100 fő dolgozik. Ötszáz és ezer közötti létszámúak körében többféle ágazat képviselteti magát, pl. a Knorr-Bremse Fékrendszerek Kft, a Freudenberg Simmering Kft, a Bácsvíz Zrt, a KEFAG Zrt, a CabTec Kft, a Fornetti Kft, az Univer-Coop Zrt, a Dél-alföldi Közlekedési Központ Zrt. Több száz dolgozója van pl. a Gallfood Kft-nek, a Kecskeméti Konzervgyár Kft-nek, valamint a Bosal Hungary Kft-nek.

A kecskeméti vállalkozások kétharmada 20 millió Ft-nál kevesebb árbevételt realizált 2012-ben, 13%-uk 21 millió és 300 millió Ft közötti bevételt ért el. Egy-öt milliárd Ft közötti árbevételt 91 vállalkozás jelentett be, 5 milliárd feletti árbevétele 23 cégnek volt. A kecskeméti székhelyű vállalkozások mellett több olyan céget is találunk, melyeknek csak telephelye található a városban, ugyanakkor ezek is jelentős árbevétellel rendelkeznek. Ezek között találhatunk több bankot (OTP, K&H, Erste, MKB), közüzemi szolgáltatókat (GDF SUEZ Energia Magyarország Kft., EDF Démász Zrt), távközlési társaságokat (Magyar Telekom Nyrt., Invitel Távközlési Zrt., DIGI Kft.), valamint kiskereskedelemben érdekelt multinacionális cégeket (Metro Kereskedelmi Kft, Auchan Magyarország Kft, Tesco-Global Áruházak Zrt.), illetve más társaságokat is (pl. Magyar Posta Zrt, Strabag Zrt, stb.). A felsorolt cégek telephelyeinek pontos bevételi adataival azonban nem rendelkezünk. A város gazdasági életében ugyanakkor ezek a társaságok meghatározó szerepet játszanak, mind a foglalkoztatás, mind pedig az adózás szempontjából.

Megállapítható, hogy a város gazdaságának ágazati szerkezete kiegyensúlyozott, és folyamatos átalakulásban van, melynek a legfőbb jellemzői a következők: a mezőgazdaság elmúlt években történő erőteljes visszaesése ellenére, az összes vállalkozás több mint 2%-a ebben az ágazatban található. Az erős agrár-élelmiszeripari hagyományok (amit jól mutat az is, hogy az agrárvállalkozások arányát tekintve Kecskemét a megyei jogú városok rangsorában a 3. helyen szerepel), a kialakult munkakultúra, a meglévő termelési technológia, a hosszú évtizedek alatt kiépült értékesítési kapcsolatok mind-mind nagy erősségét képezhetik a jövőbeli kecskeméti gazdaságnak. Nagy hagyományokkal és erős pozícióval rendelkezik az építőipar is a városban, hiszen a vállalkozások mintegy 8,7%-át ebben az ágazatban regisztrálhatjuk. Egyre erősödik a város feldolgozóipari szerepe, amely elsősorban nem a vállalkozások számában és arányában (7,4%) figyelhető meg, sokkal inkább az előállított jövedelem tekintetében. Kecskemét kereskedelmi és szolgáltatási ellátottsága kiemelkedő, erősödik a kereskedelem (20,4%), a szállítás és raktározás (4,2%), valamint az ingatlanügyletekkel foglalkozó ágazat pozíciója (4,1%). A szolgáltatásokon belül meghatározó az egészségügy (5,7%), a köznevelés (4,6%), az információs-kommunikációs ágazat (4%) és a pénzügyi szolgáltatások (3,8%) területén dolgozó vállalkozások száma.

A településen elérhető közszolgáltatások

Kecskemét Megyei Jogú Város egészségügyi, köznevelési, szociális, lakhatási és kulturális ellátottsági szintje, szolgáltatási rendszere jó színvonalú, megfelel a kor követelményeinek, az említett közszolgáltatási szegmensek jelentős városfejlesztési potenciált képviselnek.

A nehéz helyzetben lévő közszolgáltatási területek megmentése, pozícióinak javítása Kecskemét számára fontos, hiszen az önkormányzat jelentős szerepet szán ennek a szférának a helyi társadalom szervezett megújításában.

A településen elérhető közszolgáltatások mennyisége és minősége döntő fontosságú pillére az önkormányzat esélyegyenlőségi tevékenységének, valamint a polgárok életminőségének is, ezért ezeknek a közszolgáltatásoknak a részletes bemutatását az Esélyegyenlőségi Program helyzetelemző részében végezzük el.

2. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának értékei, küldetése

Kecskemét Megyei Jogú Város büszke arra, hogy története folyamán mindvégig olyan polgárok lakták, akik befogadó szellemiségükkel, egymás iránti kölcsönös tiszteletükkel és türelmükkel, kitartó munkájukkal és példás összefogásukkal megteremtették egy emberi, élhető, pezsgő szellemi és kulturális hagyományokkal és étellel rendelkező, a gazdasági jólét potenciálját magában hordozó város lehetőségét. Kecskeméten a különböző nemzetiségek, vallások, generációk mindig békében éltek egymás mellett, egymás értékeinek elismerésével, közös teljesítményükkel hozták létre a mai virágzó várost.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a továbbiakban is biztosítani kívánja minden polgára számára, tekintet nélkül nemzetiségre, vallásra, nemre vagy életkorra, az egyenlő bánásmódhoz és az esélyegyenlőséghez való jogot. A szolidaritás, az igazságos esélyteremtés olyan értékek, amelyek garantálása minden kecskeméti polgár számára az önkormányzat alapvető célkitűzése.

Az önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők helyzetére, igényeire, fontos küldetéseként fogalmazva meg az említett célcsoportok életkörülményeinek javítását és esélyegyenlőségének biztosítását.

3. A Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai

3.1. A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét
- a diszkriminációmentességet
- a szegregációmentességet
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, a köznevelés és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével - érintő intézkedések érdekében együttműködik az állami intézményfenntartó területi szerveivel.

3.2. A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemző részének célja:

Elsődleges célunk számba venni a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Kormányrendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, amelyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve tartalmazza.

3.3. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének célja:

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

4. A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzése

4.1. A jogszabályi háttér bemutatása:

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.)

előírásaira.

Az Ebktv-ben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

4.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása:

Valamennyi célcsoport számára önkormányzati rendeletek alapján többféle pénzbeli és természetbeni támogatás érhető el. Az egyes célcsoportok számára leginkább az alábbi ellátásokat, támogatásokat nyújtja önkormányzatunk.

4.2.1. Mélyszegények, romák

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a lakáscélú önkormányzati támogatások helyi rendszeréről szóló 33/1999. (XII.20.) önkormányzati rendelete 12-17. §-ai tartalmazzák a helyi lakbér támogatás szabályait, a 18-24. §-ok az önkormányzati bérlakások lakbérének megfizetéséhez nyújtható helyi támogatásra vonatkozó előírásokat.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a szociális támogatásokról szóló 3/2015. (II.19.) önkormányzati rendelete a meghatározott jövedelemszint alattiak számára települési támogatást biztosít a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez (7-10. §-ok), a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére (11-13. §-ok), a rendszeres gyógyszerkiadás viseléséhez (14-15.§-ok), illetve a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek

részére (16-20. §-ok). Rendkívüli települési támogatás nyújtására is lehetőséget biztosít az önkormányzat meghatározott esetekben, kifejezetten megélhetési nehézségekkel küzdő, rendkívüli vagy krízishelyzetbe került személyek részére (21-23.§-ok). Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a házi szennyvízhálózat kiépítésének támogatásáról szóló 12/2008. (III.31.) önkormányzati rendelete szintén jövedelemszinthez kötött támogatással segíti azokat a háztartásokat, amelyeknél az ingatlan városi szennyvízhálózatra csatlakoztatásához már csak a házi vezeték kiépítése hiányzik.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről, a fizetendő térítési díjakról, valamint a helyi szociálpolitikai kerekasztalról szóló 15/2011. (III.31.) önkormányzati rendelete a 6-7. §-okban (étkeztetés), 10. §-ban (családsegítés), 12.-15. §-okban (hajléktalan-ellátás) rendelkezik a célcsoport vonatkozásában.

4.2.2. Gyermekek

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a szociális támogatásokról szóló 3/2015. (II.19.) önkormányzati rendelete a 21. § i)-m) pontjaiban érinti a célcsoportot (rendkívüli települési támogatás keretében), Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről, a fizetendő térítési díjakról, valamint a helyi szociálpolitikai kerekasztalról szóló 15/2011. (III.31.) önkormányzati rendelete a 16-18. §-okban (gyermekjóléti alapellátás). Kissé túlmutat a gyermekkoron, de a továbbtanulás támogatása révén mindenképpen ide sorolandó Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatok elbírálási szabályairól szóló 43/2006. (IX.18.) önkormányzati rendelete. Önkormányzatunk évente csatlakozik a támogatási rendszerhez az éves - költségvetésben biztosított - előirányzat erejéig.

4.2.3. Nők

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a szociális támogatásokról szóló 3/2015. (II.19.) önkormányzati rendelet 21. §-a kedvezményes feltételeket ír elő a gyermekét egyedül nevelő szülő (döntően anya) számára.

4.2.4. Idősek

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a lakáscélú önkormányzati támogatások helyi rendszeréről szóló 33/1999. (XII.20.) önkormányzati rendelete tartalmaz lakhatással kapcsolatos támogatási formákat a nyugdíjasok számára kedvezőbb feltételekkel. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről, a fizetendő térítési díjakról, valamint a helyi szociálpolitikai kerekasztalról szóló 15/2011. (III.31.) önkormányzati rendelete a célcsoportot leginkább érintően rendelkezik a házi segítségnyújtás (8. §), jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (9. §), idősek klubja (13. §), időskorúak gondozóháza (14. §), valamint az idősek otthona (15. §) helyi szolgáltatásainak igénybevételi lehetőségeiről, feltételeiről. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a szociális támogatásokról szóló 3/2015. (II.19.) önkormányzati rendelete, továbbá a házi szennyvízhálózat kiépítésének támogatásáról szóló 12/2008. (III.31.) önkormányzati rendelet is több helyen kedvezőbb előírásokat tartalmaznak az általános előírásnál a nyugdíjban, nyugdíjszerű járadékban részesülők esetében.

4.2.5. Fogyatékos személyek

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről, a fizetendő térítési díjakról, valamint a helyi szociálpolitikai kerekasztalról szóló 15/2011. (III.31.) önkormányzati rendelete a 11. §-ban (támogató szolgáltatás), 13. §-ban (fogyatékos személyek nappali ellátása), 15. §-ban (fogyatékosok otthona) tartalmaz speciális rendelkezéseket a célcsoportra.

5. A stratégiai környezet bemutatása

5.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az esélyegyenlőség, a szolidaritás, az igazságos esélyteremtés olyan egyetemes értékek, amelyek megjelenésére Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata azokban a stratégiai dokumentumaiban, koncepcióiban, programjaiban és cselekvési terveiben is törekszik, amelyek vagy az önkormányzat átfogó, vagy egy-egy szektorra vonatkozó konkrét jövőbeli terveit, célkitűzéseit határozzák meg. Az esélyegyenlőség ily módon horizontális értéként és követelményként jelenik meg az önkormányzat stratégiai dokumentumaiban, ami biztosítja azt, hogy a város közép- és hosszú távú fejlődését meghatározó elképzelésekben hangsúlyos elemként jelenjen meg ez a szemléletmód.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata az adott évi költségvetésére vonatkozó intézkedéseit mindig oly módon határozza meg, hogy kiemelt figyelmet fordítson az esélyegyenlőség biztosítására a finanszírozás tekintetében is. Ezt támasztja alá, hogy ***Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 2/2015. (II.19.) önkormányzati rendelete Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2015. évi költségvetéséről*** a nevesített előirányzatok között jeleníti meg az idősügyi feladatokat, a közfoglalkoztatási feladatok támogatását, valamint több szociális jellegű feladat (fogyatékkal élők, szenvedélybetegek, hajléktalanok, rászoruló családok) támogatását is. Ugyancsak a városi esélyegyenlőségi tevékenységek pénzügyi hátterének megteremtését szolgálja az is, hogy az önkormányzat éves szinten százmillió forint nagyságrendű összeget biztosít esélyegyenlőségi célokra.

2015. március 1-jétől jelentős változások következtek be a pénzbeli és természetbeni szociális támogatások rendszerében, és ezek a változások hatást gyakorolnak az esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő egyes célcsoportokba tartozók támogatására is. Az említett változások oka az, hogy az Országgyűlés a Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvényt megalkotva módosította többek között a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt (a továbbiakban: Szt.) is. A módosított Szt. 132. § (4) bekezdésének g) pontja ad felhatalmazást az önkormányzatnak a támogatások megállapítása, kifizetése, folyósítása, valamint ellenőrzése helyi szabályainak rendeletben történő szabályozására. Az Szt. 134/E. §-a értelmében született meg ***Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 3/2015. (II.19.) önkormányzati rendelete a szociális támogatásokról***. A jogszabályi változások értelmében 2015. március 1-jétől a kötelező segélyek körén kívül további ellátások nyújtásáról és a jogosultsági feltételekről az önkormányzat szabadon dönthet. Az önkormányzat a rendelet megalkotásával az Szt. által kiemelt támogatási lehetőségek mindegyikét szabályozza. Megjelenik a rendeletben a települési támogatás egyes fajtái mellett (a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez; a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére; a gyógyszerkiadások viseléséhez és a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személy részére nyújtható települési támogatás) a rendkívüli települési támogatásra és a természetbeni támogatásokra vonatkozó rendelkezés is.

Az esélyegyenlőség szempontjából kiemelkedő jelentőségű önkormányzati stratégiai dokumentum ***Kecskemét Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája***, amit

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a 227/2014. (IX.4.) számú határozatával fogadott el. A dokumentum Kecskemét stratégiai fejlesztési céljai között horizontális célként nevesíti az esélyegyenlőség és a társadalmi integráció elősegítését, valamint a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés biztosítását. Hangsúlyozza továbbá azt is, hogy az esélyegyenlőség biztosítása érdekében különös figyelmet kell fordítani minden infrastrukturális fejlesztés, illetve település-rehabilitációs támogatás esetén az alacsony státuszú vagy fogyatékkal élő emberek helyzetére. Kiemelten fontos a település minden lakója számára az alapvető közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása, valamint a hátrányos megkülönböztetés és a szegregáció minden formájának megakadályozása.

Kecskemét Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának esélyegyenlőségi szempontból talán leghangsúlyosabb része a dokumentum részét képező **Anti-szegregációs Program**. Ez a program részletes és aktuális információkat, adatokat tartalmaz a városban található szegregátumok vagy szegregációval veszélyeztetett területek demográfiai viszonyairól, a lakosság foglalkoztatási, jövedelmi és iskolázottsági helyzetéről, az infrastruktúra állapotáról, az elérhető közszolgáltatásokról, intézményekről és a szociális ellátórendszeréről. A részletes helyzetelemzés mellett összefoglalja a város által az utóbbi években az antiszegregáció terén elért legfontosabb eredményeket, valamint célkitűzéseket, stratégiai fejlesztési prioritásokat fogalmaz meg a 2014-2020 közötti időszakra.

Az önkormányzat esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységének egyik alappillére a **Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió**, amelynek felülvizsgálata a Helyi Esélyegyenlőségi Programhoz hasonlóan 2015-ben történik meg. A törvényi kötelezettség teljesítésén túl a koncepció elkészítésének elsődleges célja, hogy a város minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan (jogszámban rögzített) ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és a minőségi ellátást biztosítják. További cél, hogy a szociális szféra működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak, és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az érintettek számára. A koncepció számos olyan témát és szakterületet tekint át rendkívül magas szakmai színvonalon - ugyanakkor nem nélkülözve az esetlegesen javításra szoruló területek objektív bemutatását sem -, amelyek az esélyegyenlőség biztosításával nagyon szorosan összefüggnek.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelt figyelmet szentel a városban élő különböző nemzedékek helyzetére, az őket érintő speciális igényekre és a bennük rejlő lehetőségekre, értékekre. Ennek a szemléletmódnak a jegyében született meg a Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 73/2007. (II.15.) számú határozatával elfogadott **Kecskemét Megyei Jogú Város Ifjúsági Konceptiója**, a 18/2013. (II.14.) számú határozattal elfogadott **Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Ifjúsági Cselekvési Terve** (amely az előző Ifjúsági Cselekvési Terv módosított, aktualizált változata), valamint a 75/2011. (III.31.) számú határozattal elfogadott **Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Középtávú Időügyi Konceptiója**. Az említett önkormányzati stratégiai dokumentumok közös jellemzője, hogy felülvizsgálatuk és aktualizálásuk a közeljövőben lesz esedékes.

Mind Kecskemét Megyei Jogú Város Ifjúsági Konceptiója, mind pedig Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Ifjúsági Cselekvési Terve abból az alapvetésből indul ki, hogy az ifjúság, a jövő nemzedéke nem lehet teher, hanem lehetőség a város számára. Ugyanakkor mindkét dokumentum leszögezi azt is, hogy az ifjúság, különösen a gyermekek az esélyegyenlőtlenség által egyik leginkább veszélyeztetett korcsoport, ezért kiemelt prioritás az esélyegyenlőség biztosítása a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek,

fiatalok számára. Az Ifjúsági Cselekvési Terv egyes ágazatokra, szakterületekre vonatkozó konkrét célkitűzései, feladatmegfogalmazása során mindvégig következetesen képviseli az esélyegyenlőség megteremtésének követelményként való megjelenítését.

Az esélyegyenlőtlenség, a hátrányos megkülönböztetés ugyancsak gyakran érinti az idősebb nemzedék képviselőit, ezért Kecskemét Megyei Jogú Város Középtávú Idősügyi Konceptiója is kiemelt céljai között sorolja fel a következőket: „Ma még sokszor bonyolult a mozgásukban korlátozottak számára az utazás, a középületek egy részébe történő bejutás, a kereskedelmi hálózat megközelítése, a látásában, avagy más érzékelésében korlátozott személy számára a tájékozódás, az információhoz jutás, az ügyintézés. Idős korban a fogyatékoságok, de legalábbis a csökkent képességek fokozottabban fordulnak elő. Fontos idősügyi cél tehát az esélyegyenlőség megteremtése. Elő kell mozdítani, hogy - a lehetőségek határain belül - gyorsuljon Kecskeméten az épületek, a közlekedés akadálymentesítése, valamint a honlapok akadálymentesített verzióinak elkészítése. Az akadálymentesítés valamennyi lehetőségét figyelemmel kell kísérni és következetesen végrehajtani valamennyi szegmensre vonatkozóan.”

Utaltunk már rá, hogy az esélyegyenlőség, a szolidaritás és az igazságos esélyteremtés olyan horizontális, interszektoriális értékek, amelyek minél szélesebb körű megjelenítése és képviselete szükségszerűen megköveteli az önkormányzat együttműködését más, nem önkormányzati intézményekkel, szervezetekkel. Ennek az együttműködésnek az egyik legnagyobb lehetőségeket rejtő dimenziója a civil szektorral való mind szorosabb kooperáció, hiszen mindkét fél alapvető célja és érdeke a közösség jólétének, a közjónak előmozdítása. Az előbbiek kölcsönös felismerésének, valamint a Kecskeméten hagyományosan kiváló és konstruktív önkormányzati-civil partneri viszony dokumentálásának igénye hívta életre a Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 166/2012. (V.31.) számú határozatával elfogadott ***Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Középtávú Civil Konceptióját***, valamint az erre épülő, és a 139/2013. (V.30.) számú határozattal elfogadott ***Civil Cselekvési Tervet***. Mindkét említett dokumentum számos olyan intézkedést, beavatkozást, akciót fogalmaz meg, amelynek célja, hogy az önkormányzati-civil együttműködés és partnerség eredményeképpen javuljon az adott szakterület vonatkozásában az esélyegyenlőség városunkban.

6. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

6.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység számos társadalmi tényező által meghatározott összetett jelenség, amelynek kialakulásában egyaránt szerepet játszanak a társadalmi és kulturális hátrányok, a szocializációs hiányosságok, az iskolai és képzési deficit, valamint a munkaerő-piacon elszorított hátrányok is. A mélyszegénység elsősorban azt a jelenséget, állapotot jelenti, amikor az egyes emberek vagy meghatározható társadalmi csoportok tartósan a létminimum szintje alatt élnek, a fentebb felsorolt hátrányok vagy hiányok közül több is sújtja őket, és szinte semmi esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből képesek legyenek kikerülni.

A mélyszegénység állapotának egyik legpontosabban meghatározható indikátora az egyes emberek vagy társadalmi csoportok jövedelmi helyzete. A mélyszegénységben élők jövedelemstruktúrájára általánosságban az jellemző, hogy az összjövedelem döntő hányada társadalmi transzferekből tevődik össze. Az alábbi táblázatok a Kecskeméten a különböző támogatási formákban részesülő személyek számának alakulását mutatják be a 2007-2014 közötti időszakban:

Az egyes támogatási formákban részesülő személyek száma 2007-2011 között

	2007	2008	2009	2010	2011
Időskorúak járadéka (fő)	87	91	92	85	88
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (fő)	3870	4184	4720	5128	4369
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás (fő)	25	27	22	21	26
Lakásfenntartási támogatás (fő)	2677	3646	3791	3811	4564
Átmeneti segély (fő)	3865	3445	4817	5358	4404
Temetési segély (fő)	165	164	176	149	120
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (fő)	2211	2632	3832	4062	3206
Adósságcsökkentési támogatás (fő)	129	228	423	595	604

Forrás: KSH statisztika, önkormányzati adatszolgáltatás

Az egyes támogatási formákban részesülő személyek száma 2012-2014 között

	2012	2013	2014
Időskorúak járadéka (fő)	82	93	88
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (fő)	4110	3989	3310
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás (fő)	29	20	15
Lakásfenntartási támogatás (fő)	4405	2137	1985
Átmeneti segély (fő)	4040	3980	3766
Temetési segély (fő)	99	98	91
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (fő)	3079	2889	-
Adósságcsökkentési támogatás (fő)	591	253	168

Forrás: önkormányzati/járási adatszolgáltatás

A fenti adatokból látható, hogy az utóbbi három évben a különböző támogatásokban részesülők száma csökkent. Mivel a támogatások jogosultsági feltételei jelentősen nem változtak, megállapítható, hogy a rászorultsági kör élet- és jövedelmi körülményeiben pozitív változás állt be. Ez betudható az átlagbérek növekedésének, a foglalkoztatás bővülésének és a közfoglalkoztatás kiszélesítésének.

A támogatási rendszer viszont a már korábban leírtak szerint 2015. március 1-jétől átalakult és egyes támogatásokról már nem az önkormányzatok, hanem a járási hivatalok döntenek.

6.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A mélyszegénységben élők helyzetét döntő mértékben meghatározó adottság az ezt a társadalmi réteget fokozottan érintő foglalkoztatási válság. A munkajövedelem hiánya és a transzferjövedelmek ennek következtében bekövetkező fokozódó aránya a háztartások bevételeiben a mélyszegénység kialakulásának és konzerválódásának egyik legfőbb oka. Az átlagnál is kedvezőtlenebb a roma nők munkaerő-piaci helyzete, aminek fő oka a cigányság tradicionálisabb családszerkezetében és a gyermekek magas számában keresendő.

Kecskeméten a nyilvántartott álláskeresők számát és arányát, illetve ezek változását a teljes 15-64 év közötti népességhez viszonyítva a következő táblázat szemlélteti:

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2008	40618	37829	78447	2419	6	2329	6.2	4748	6.1
2009	40486	37794	78280	3002	7.4	3249	8.6	6251	8
2010	40507	37915	78422	2915	7.2	2776	7.3	5691	7.3
2011	40530	38100	78630	2806	6.9	2812	7.4	5618	7.1
2012	40333	38100	78433	2694	6.7	2726	7.2	5149	6.9
2013	37980	36309	74289	2748	7.2	2482	6.8	5230	7
2014	37729	36147	73876	2194	5.8	1971	5.4	4165	5.6

Forrás: TeIR, Helyi Vizuál Regiszter adatai, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

A fenti táblázat jól mutatja a 2008-as év során hazánkban kialakult gazdasági recesszió hatását, ekkor meredeken emelkedett a munkanélküliek aránya. Nagyon valószínű, hogy a foglalkoztatás csökkenését a legerősebben az instabil munkaviszonnyal rendelkező, a szegénységnek és a társadalmi kirekesztésnek leginkább kiszolgáltatott csoportok szenvedték el. A kialakult globális gazdasági válsághelyzet a válság során állásukat veszített munkavállalókat a tartós mélyszegénység felé sodorhatta. A munkanélküliség által leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportokat a nők, a nyugdíj előtt állók, a szakképzetlenek és a pályakezdő fiatalok alkotják. Biztató tendencia ugyanakkor, hogy 2011 óta csökken a nyilvántartott álláskeresők száma, ez a csökkenés 2014-ben kifejezetten jelentős mértékű volt.

A regisztrált munkanélküliek korcsoportos-idősoros eredményeit az alábbi táblázat tartalmazza:

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoportok szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	4748	6251	5691	5618	5149	5230	4165
20 éves és fiatalabb	fő	204	268	249	291	302	179	221
	%	4.3	4.2	4.3	5	5.5	3.4	5.3
21-25 év	fő	628	865	735	751	721	504	559
	%	13.2	13.8	12.9	13.3	13.3	9.6	13.4
26-30 év	fő	611	782	679	673	579	423	448
	%	12.8	12.5	11.9	11.9	10.7	8	10.8
31-35 év	fő	687	985	841	757	658	457	457
	%	14.4	15.3	14.7	13.4	12.1	8.7	11
36-40 év	fő	549	785	729	720	704	506	561
	%	11.5	12.5	12.8	12.8	13	9.7	13.5
41-45 év	fő	507	684	661	661	618	455	468
	%	10.6	10.9	11.6	11.7	11.4	8.7	11.2
46-50 év	fő	581	723	645	685	563	431	443
	%	12.2	11.5	11.3	12.1	10.4	8.2	10.6
51-55 év	fő	625	761	728	695	688	494	471

	%	13.1	12.1	12.7	12.3	12.7	9.4	11.3
56-60 év	fő	321	380	397	362	556	427	450
	%	6.7	6	6.9	6.4	10.4	8.1	10.9
61 év felett	fő	35	18	27	23	31	61	87
	%	0.7	0.3	0.4	0.4	0.5	1.1	2

Forrás: TeIR, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

A táblázat adatai alapján ismételten megállapíthatjuk, hogy a munkanélküliség által leginkább veszélyeztetett korcsoportok a fiatal felnőttek, illetve az 51-55 éves kor közötti, nyugdíj előtt álló emberek. Különösen fontos a pályakezdő fiatalok munkaerő-piaci integrációja, hiszen ennek hiánya vagy sikertelen volta döntően befolyásolja a jövő nemzedékének életesélyeit.

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők számának és arányának 2012-ig tartó növekedését, majd az azt követő észlelhető csökkenést és ismételt csekély növekedést illusztrálja a következő táblázat is, amelyből az is kiderül, hogy ebben a korcsoportban nincs szignifikáns különbség a nemek viszonylatában a vizsgált dimenzió tekintetében:

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	8967	8889	17856	157	1.75	155	1.75	312	1.75
2009	8755	8780	17535	229	2.6	242	2.75	471	2.7
2010	8655	8630	17285	263	3	216	2.5	479	2.75
2011	8550	8586	17136	298	3.5	289	3.4	587	3.4
2012	8469	8578	17047	349	4.1	316	3.7	665	3.9
2013	8391	8513	16904	257	3.05	196	2.3	453	2.7
2014	8267	8424	16691	295	3.6	230	2.7	525	3.1

Forrás: TeIR, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

A munkanélküliség egyik legfontosabb, a mélyszegénység kialakulását rendkívüli módon befolyásoló dimenziója az, hogy milyen hosszú időre kerül ki valaki a munkaerő-piacról. A tartós munkanélküliség kecskeméti jelenlétét szemlélteti az alábbi táblázat:

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	2419	2329	4748	1324	1072	2396	54.7	46	50.4
2009	3002	3249	6251	1740	1723	3463	57.9	53	55.3
2010	2915	2776	5691	1622	1406	3028	55.6	50.6	53.2
2011	2806	2812	5618	1444	1225	2669	51.4	43.5	47.5
2012	2659	2490	5149	1509	1277	2786	56.75	51.3	54.1
2013	2748	2482	5230	1168	942	2110	42.5	38	40.3
2014	2194	1971	4165	1020	807	1827	46.5	40.9	43.9

Forrás: TeIR, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

Tartós munkanélküliség tekintetében a fenti adatok alapján azt lehet megállapítani, a tartós munkanélküliek számában 2013-ban következett be jelentős csökkenés, arányuk ekkor már jelentősen kevesebb volt, mint az összes nyilvántartott munkanélküli fele. Szembeötlő tendencia az is, hogy a nyilvántartott munkanélküli nők nagyobb hányadban válnak tartósan munkanélkülivé, mint a férfiak, tehát a nők munkaerő-piacra való visszakerülésének esélye rosszabb a férfiakénál.

A munkanélkülivé válás egyik legfontosabb oka a megfelelő képzettség, végzettség hiánya, hiszen a modern munkaerő-piacon már az alacsonyabb társadalmi presztízsű munkahelyek megszerzése is egyre magasabb iskolai végzettséget, képzettséget igényel. A következő táblázat az alacsony iskolai végzettségűek, illetve a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők számának változását mutatja be a regisztrált munkanélküliek között Kecskeméten. Az adatokból látható, hogy a regisztrált munkanélküliek között az alacsony iskolai végzettségűek aránya az utóbbi 5 évben 30%-ot meghaladó volt. A munkaerő-piacra való visszakerülés esélyét növelendő továbbra is fontos és érdemes olyan típusú kompetencia-fejlesztő és szakmai végzettséget adó képzéseket szervezni, amelyek célcsoportja elsősorban az alacsony iskolai végzettségű, gyakran mélyszegénységben élő emberek köre. A szakmai végzettséget adó képzések esetén természetesen fontos a munkaerő-piaci igények figyelembe vétele is.

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő	fő	fő
2008	4748	189	1626
2009	6251	174	1877
2010	5691	143	1700
2011	5618	165	1706
2012	5149	156	1554
2013	5230	100	1110
2014	4165	94	1253

Forrás: TeIR, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

6.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának változása

Év/fő	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Időskorúak járadéka	110	87	91	92	85	88	82	93	88
Aktív korúak ellátása (RSZS,RÁT,BPJ,FHT)	1329	1815	1994	2800	2865	2895	2644	2021	2306
Lakásfenntartási támogatás	2924	2677	3646	3791	3811	4564	4405	2137	1985
Átmeneti segély	3115	3865	3445	4817	5358	4404	4040	3980	3766
Temetési segély	186	165	164	176	149	120	99	98	91

Ápolási díj	442	438	416	464	505	533	565	575	437
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás/kedvezmény	3755	3870	4184	4720	5128	4369	4110	3989	3310
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	2209	2211	2632	3832	4062	3206	3079	2889	-
Köztemetés	55	43	50	46	51	64	75	107	104
Közfogyéllátás	2971	3256	3328	3418	3409	3438	3349	2900	2460
Adósságcsökkentési támogatás	118	129	228	423	595	604	591	253	168

Forrás: TeIR, önkormányzati/járási hivatali adatszolgáltatás

2008 és 2011 között komoly és folyamatos növekedés volt tapasztalható az aktív korúak ellátását, a lakásfenntartási támogatást és az adósságcsökkentési támogatást igénybe vevők körében, valamint a pénzbeli és természetbeni támogatásokat igénybe vevők száma érezhetően megemelkedett a 2009-2010-es esztendőben. Mindezeknek megfelelően az önkormányzat pénzbeli támogatásokra fordított költségei 2007 és 2011 között mintegy harmadával növekedtek. 2011. évet követően viszont a legtöbb támogatási forma tekintetében csökkenés figyelhető meg az adott támogatásban részesülők számának vonatkozásában.

Fontos szegmensei a rászorultaknak juttatott támogatásoknak a munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások, amelyek utóbbi években bekövetkező változásairól a következő táblázatok nyújtanak áttekintő adatokat:

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskereső száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	4748	1301	27.4
2009	6251	2001	32
2010	5691	1162	20.4
2011	5618	1052	18.7
2012	5149	541	10.5
2013	5230	384	7.35
2014	4165	463	11.1

Forrás: TeIR, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	Rendszeres szociális segélyben részesülők száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (álláskeresői támogatás) részesülők száma	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2010	481	0.6	2398	42.1
2011	564	0.7	2097	37.3
2012	329	0.4	2017	39.1

2013	385	0.5	2021	49.8
2014	450	0.6	1856	44.5

Forrás: TeIR, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

6.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a lakásgazdálkodással kapcsolatos feladatokat a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, a lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I.21.) Korm. rendelet, valamint Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének az önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérletéről és elidegenítéséről szóló 32/1999. (XII.20.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Lakásrendelet), a lakáscélú önkormányzati támogatások helyi rendszeréről szóló 33/1999. (XII.20.) önkormányzati rendelet, az önkormányzat tulajdonában lévő lakások lakbéréről szóló 42/1996. (XI. 04.) önkormányzati rendelet, illetve az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodásáról szóló 19/2013. (VI.27.) önkormányzati rendeletei alapján biztosítja.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata alapvetően két ellátási formában segíti elő a Kecskeméten élők lakhatási problémáinak megoldását: egyrészt elhelyezést biztosít azoknak, akik a Lakásrendeletben foglalt feltételeknek megfelelnek, másrészt pénzbeli támogatással segíti azokat, akik lakhatásukról saját maguk gondoskodnak.

Kecskemét bérlakás-állományának megoszlását a következő táblázat szemlélteti:

Bérlakás állomány

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának tulajdonában 2014. január 1. napján 1419 db lakás volt, melyek megoszlása a következő:

Szociális alapon meghatározott lakbérű lakások

Szociális alapon bérbe adható lakás	480 db
Nyugdíjasok Háza	
- Horváth D. u. 5.	39 db
- Nyíri u. 77/C.	50 db
Kényszerértékesítés esetére fenntartott	
- Petőfi S. u. 16.	18 db
- Mátis K. u. 1.	2 db
- Mátis K. u. 16.	3 db

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Költségelven meghatározott lakbérű lakások

Szobabérlok Háza	
- Petőfi S. u. 16.	38 db
- Széchenyi sétány 4.	122 db
- Mátyás K. u. 1., 10., 16. illetve Rátság tér 7.	141 db
- egyéb	9 db
Fiatal Házasok Otthona	
- Széchenyi sétány 4.	88 db
Művészvillák, műteremlakás	12 db
Közérdekű célok megvalósítására fenntartott	6 db
Költségelapon bérbe adható lakások	
- Homokbányán	240 db
- Petőfi S. u. 16. szám alatt	82 db
- Széchenyivárosban	4 db

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Szociális alapon bérbeadott lakások

Az önkormányzat tulajdonában lévő szociális alapon bérbeadott lakásként hasznosított ingatlanok a városban elszórtan helyezkednek el, egy része társasházakban, másik része kertes, közös udvaros házakban. Az önkormányzat célja ezen állomány fenntartásával elsősorban a kevesebb jövedelemmel rendelkező, szegénységben, nem megfelelő lakhatási körülmények között élő, illetve hajléktalan vagy szociális intézményben lakó személyek, családok lakhatásának biztosítása. A lakások pályáztatására vonatkozó szabályokat, valamint a jogosultság feltételeit a Lakásrendelet határozza meg.

A pályázatok elbírálásánál az erre feladat- és hatáskörrel rendelkező Bizottságnak előnyben kell részesítenie a Lakásrendeletben meghatározott személyeket, családokat, illetve valamennyi pályázónál környezettanulmányt kell lefolytatni, elősegítve ezzel az egységes bírálati szempontok kialakítását. Szociális alapon bérbe adott lakásokra az üresedő lakások függvényében lehetőleg évente ír ki pályázatot az önkormányzat.

Legutóbb 2014. július 15. és 2014. augusztus 14. közötti időszakban hirdetett pályázatot az önkormányzat 7 üresen álló lakásra. Az egy hónapos határidő alatt mindösszesen 236 pályázat érkezett be, megállapítható tehát, hogy a szociális alapon bérbe adható lakásokra hatalmas a túljelentkezés.

Szociális lakhatás

A fenti lehetőségek biztosításán túl az önkormányzat a szociális lakhatás egyéb formáit is nyújtja az igénylők számára. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata elő kívánja segíteni a nyugdíjas korú kecskeméti lakosok lakhatásának megoldását, illetve ezeknek a személyeknek állandó és megfelelő orvosi ellátását, így két helyszínen (Horváth Döme körút és Nyíri út) üzemeltet *Nyugdíjasházat*. A Nyugdíjasház a lakók számára életkoruknak és egészségi állapotuknak megfelelő gondozást nyújt, ahol rendszeres egészségügyi ellátás és állandó gondozói ügyelet működik, a házi segítségnyújtás, valamint az idősek nappali ellátása biztosított. A tapasztalatok azt mutatják, hogy ezekbe a nyugdíjasházakba több mint háromszorosa a túljelentkezés, a várólistás pályázati mechanizmus miatt átlagosan kétfévente tud az önkormányzat pályázatot kiírni, 2014. évben május 6. napjától június 6. napjáig tartott

a pályázati időszak, 15 db lakásra lehetett pályázni, amelyekre 11 db érvényes pályázat érkezett be.

A 2014. évben a krízislakások iránti igény az előző évekhez képest csökkent. Tárgy évben 1 család került elhelyezésre, 11 család tekintetében a bérleti szerződés meghosszabbításra került. Krízishelyzetben lévőkkel pályázati eljárás mellőzésével bérleti szerződés akkor köthető, ha a kényszerértékesítéssel érintett ingatlan lakáscélú kölcsön fedezetül szolgált és megfelel a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 147.§ (3)-(4) bekezdéseiben meghatározott feltételeknek, és az adós, zálogkötelezett munkaviszonya vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonya a foglalkoztató érdekkörében felmerült okból 2008. szeptember 30. napját követően szűnt meg, vagy hitelt érdemlően igazolja, hogy a háztartás jövedelmi helyzete a megváltozott körülmények következtében nem tette lehetővé a lakáscélú kölcsön szerződés szerinti törlesztését, illetve vagyoni helyzete alapján megfelel a Lakásrendeletben meghatározott rászorultsági feltételeknek.

Lakhatást segítő támogatások

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a lakáscélú önkormányzati támogatások helyi rendszeréről szóló 33/1999. (XII.20.) önkormányzati rendeletben (a továbbiakban: Támogatási rendelet) foglaltak szerint kétféle támogatási rendszerrel segíti az önmaguk lakhatásáról gondoskodókat: egyrészt helyi lakbértámogatást nyújt, másrészt kamatmentes kölcsönt biztosít azok részére, akik első lakásukat kívánják megvásárolni.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata *albérleti- és lakbértámogatással* segíti azokat, akik lakhatásuk biztosítása érdekében lakást bérelnék. Az albérleti támogatás megítélése számos feltételhez kötött, és csak önálló lakás bérlete esetén adható. Az albérleti és lakbértámogatásra folyamatosan nagy az igény, havonta átlagosan 80-90 fő részesül ebben a támogatásban (összesen mintegy 800.000,- Ft összegben).

Helyi lakásépítési és lakásvásárlási támogatás azon kérelmezők részére állapítható meg, akik Kecskemét közigazgatási területén első otthonukat kívánják felépíteni vagy megvásárolni. Az egyszeri pénzbeli támogatást az önkormányzat kamatmentes kölcsön formájában nyújtja, melyet a kérelmezőknek 10 év alatt, havi egyenlő részletekben kell megfizetniük. A gazdasági válság következtében gyengülő ingatlanpiac miatt az elmúlt évben csökkent a kérelmezők száma is. A támogatás mértékét a Támogatási rendelet 300.000,- Ft – 700.000,- Ft közötti összegben határozza meg. 2014. évben 6 család kapott támogatást (átlagosan 600.000-ft-ot.)

Eladósodottság

Sajnos az utóbbi időben megnőtt azoknak az önkormányzat látókörébe kerülő személyeknek a száma, akiket érint a lakhatási költségeket érintő eladósodás valamilyen formája.

- **Lakbér és közüzemi tartozások:** Az elmúlt hónapok tapasztalatai azt mutatják, hogy az önkormányzati lakásokban lakó bérlők egy része jelentős lakbértartozást és közüzemi díjtartozást halmoz fel, mely több esetben a közszolgáltatás megszüntetését eredményezi az adott lakásban. A folyamatosan növekvő tartozások miatt a tervezett lakbérbevételek nem teljesülnek, illetve a lakás kiürítését követően is a bérlők által felhalmozott – sok esetben több százezres nagyságrendet elérő – közüzemi díjtartozásokat az önkormányzatnak kell kifizetnie (mindaddig ugyanis újabb bérlő a lakásba nem költözhet be, mivel a közműszolgáltatók a hátralékkal rendelkező lakások tekintetében nem kötnek közüzemi szerződést a tartozások rendezéséig). Mindez a csökkenő bevételek mellett nagy anyagi terhet jelent az önkormányzatnak.

- **Kamatmentes kölcsön miatti kintlévőségek:** A helyi lakásépítési és lakásvásárlási támogatás keretében nyújtott kamatmentes kölcsön visszafizetésének hajlandósága az elmúlt két évben nagymértékben csökkent. Tapasztalataink azt mutatják, hogy aki korábban élt a kamatmentes kölcsön lehetőségével, az általában pénzügyi kölcsönt is vett fel, és a kölcsön törlesztő részleteinek emelkedése mellett már nincs lehetősége az önkormányzati kölcsönt is törleszteni.

A fenti tendenciákat támasztja alá a következő táblázat is, amely a lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők számában az elmúlt évek folyamán bekövetkező változásokat mutatja meg:

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	3646	228
2009	3791	423
2010	3811	595
2011	4564	604
2012	4405	591
2013	2137	253
2014	1985	168

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatszolgáltatás

6.5. Telepek, szegregátumok helyzete

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a 227/2014. (IX.4.) számú határozatával fogadta el **Kecskemét Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiáját**, amelynek szerves részét képezi az **Anti-szegregációs Program**, amely részletes helyzetelemzést ad a városban található szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területekről, összefoglalja a város által az utóbbi években az antiszegregáció terén elért legfontosabb eredményeket, illetve célkitűzéseket, stratégiai fejlesztési prioritásokat fogalmaz meg a 2014-2020 közötti időszakra. A következőkben erre a dokumentumra alapozva mutatjuk be a kecskeméti telepek, szegregátumok helyzetét, összetételét, valamint az Anti-szegregációs Program prioritásait.

A szegregációs folyamatok alakulása Kecskeméten

A településkörnyezeti viszonyok miatt Kecskemét városában a szegregációs jelenségek országos viszonylatban és összességükben is közepesen enyhének tekinthetők. Ugyanakkor Kecskeméten is kialakultak azok a lakóövezetek, amelyek egymástól igen eltérő életszínvonalbeli, lakókörnyezeti és szolgáltatási szintet nyújtanak. Egyes városrészek nem kerülhették el a társadalom periferiáján élők beköltözését, a slumok kialakulását sem. (Halasi úti lakótelep, Szarkás, Ürgés). A földrajzi szegregálódás öngerjesztő folyamat is egyben: az ilyen közegből elköltöző, módosabb családok helyére – az alacsonyabb fenntartási költségek miatt – szegényebb, szociális problémákkal küzdő lakosok költöznek be, ezzel gyorsítva egyes városrészek leszakadásának folyamatát.

A szegregáció jelensége ugyan jórészt a múltban kezdődött, és a szegregátumok a város különböző részeinek eltérő fejlődéséből, egyes területek elhanyagolásából, a közszolgáltatások kiépítésének elmaradásából (Műkertváros, Halasi úti lakótelep, Szeleifalu), vagy a népesség előregedéséből (Belváros ÉK-i része) alakultak ki, ugyanakkor olyan új

területi folyamatokat is megfigyelhetünk, mint például a legrosszabb helyzetben lévő társadalmi csoportok olcsó és leromlott tanyákra történő kiköltözése (Szarkás). Ráadásul a 2008-as válságtól kezdődően a jövedelmek közötti különbségek megnövekedtek, s ez tovább mélyítette a már korábban is meglévő társadalmi rétegek közötti szakadékot.

A 2014-2020-as tervezési időszakra vonatkozó szegregált területek meghatározása a városban

Az Anti-szegregációs Program a Kecskeméten található szegregátumok vagy szegregációval veszélyeztetett területek meghatározása folyamán a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium által 2009-ben kiadott Városfejlesztési kézikönyv második kiadásának szakmai és módszertani útmutatásai alapján járt el. Ennek értelmében a 2014-2020 közötti tervezési időszakra meghatározott szegregátumok vagy szegregációval veszélyeztetett területek Kecskeméten a következők:

- Hetényegyházi tömbök (elhelyezkedés: a Miklós Gyula utca - Hűség utca; illetve a Kossuth Lajos utca - Huszka Lajos utca - Tátra utca - Darida József utca által lehatárolt területek)

A Kecskeméthez tartozó szatellit-településrészek közül egyedül Hetényegyházán találunk szegregátumként lehatárolt utcátömböket. A Hetényegyháza peremén található Miklós Gyula utca utcaképe rendezett, régebbi és újépítésű ingatlanok váltakoznak, s csak egy-két rossz állapotú ingatlant találunk. Ehhez hasonlóan Kossuth Lajos utcai tömbben sem mutatkoznak kiterjedt szegregációs folyamatok jelei. Bár a tömbök nem igényelnek kitüntetett figyelmet, jelenlétük mutatja, hogy az 5000 fő feletti településrészen belül már megindult a lakosság térbeli differenciálódása.

- Téglagyár utcai tömb (elhelyezkedés: a Téglagyár utca - Jász utca - Cserép utca - Hétvezér utca által lehatárolt terület)

Környezetétől nem elütő, sűrű kertvárosias beépítésű lakótömb, néhány rosszabb állapotú házzal. Megkülönböztetett figyelmet nem igényel.

- Különálló belvárosi tömbök

Tulajdonképpen három különálló lakó- és utcátömbről van szó. A *Széchenyi körúti lakótömb* szociális támogatási formákban részesülő lakosai elsősorban a Széchenyi körút mentén álló, környezetétől elütő tömbházban élnek. Míg a mellette levő tömbházas épület már átesett felújításon, a több szociális rászorultnak is otthont adó tömbház leromlott állapotáról külső jegyek is árulkodnak. A szociális szempontból rászorultak tágabb területre kiterjedő magas koncentrációja nem alakult ki.

A *Bethlen körúti utcátömb* egyetlen rossz állapotú ingatlan szociális támogatási formákra jogosultjai miatt sorolódott a szegregátumok közé. Az egyébként kellemes lakókörnyezetet jelentő tömb nem jellemezhető előrehaladott térbeli szegregációval.

A *Bem utca menti lakótömbökben* (Tavaszi utca – Hajnal utca – Vak Bottyán utca – Pacsirta utca – Fűzfő utca – Fehér utca) zajló negatív társadalmi folyamatokról számos jel árulkodik. A környéken sok a leromlott, rossz állapotú ingatlan, egyes épületeken a vandalizmus nyomai figyelhetők meg, az üresen álló telken illegális szemétkerakot jelent meg. A terület, különösen a Belváros déli előterében húzódó szegregált sáv közelsége miatt, fokozott figyelmet érdemel.

- Nagy Lajos király körüti lakótömb (elhelyezkedés: a Nagy Lajos király körút – Márvány utca – Fogaras utca – Berettyó utca – Várpalota utca által lehatárolt terület)

A lakótömb a Bethlenváros peremén, a belterület határától nem messze található. A házak egy részénél még ma is folyó mezőgazdasági termelés emlékeztet arra, hogy valamikor a terület a Vacsihegy kertség részét képezte. A régi házak mellett számos új építésű ingatlan is található, az utcák tiszták, rendezettek. Megkülönböztetett figyelmet nem igényel.

- Mátyás király körút menti tömbök (elhelyezkedés: a Mátyás király körút – Czollner köz – Szilágyi Erzsébet utca – Vitéz János utca – Janus Pannonius utca – Fehérvári utca által lehatárolt terület)

A területet két kellemes, jó lakókörnyezetet nyújtó, rendezett telkekből álló tömb alkotja a város egyik magas presztízsű lakónegyedében. Ebben a környezetbe ágyazódik be több rossz állapotú, alacsony komfortfokozatú lakás is a Szilágyi Erzsébet utcában. A két tömb közül az egyik már a korábbi Antiszegregációs tervben is szegregátumként került lehatárolásra – ebben közrejátszott az előregedő lakókörnyezetbe beékelődő néhány sokgyermekes roma család háza. Hogy ugyanaz az utcatömb ismét lehatárolásra került, mutatja, hogy a szociálisan hátrányos helyzetű lakosság térbeli koncentrációja tartósan bizonyult. Ezért, bár a tágabb környezet nem mutatja a szegregálódó városrészek jegyeit, a lehatárolt területre mégis érdemes külön figyelmet fordítani.

- Műkertvárosi tömbök (elhelyezkedés: a Gyopáros utca – Gyöngyvirág utca – Pázsit utca – Levendula utca; illetve a Jelky András utca – Klebersberg Kunó utca által lehatárolt területek)

A két utcatömb kellemes kertvárosi környezetben található, zömmel régebbi építésű, de jól karbantartott házakkal. Kiemelt figyelmet nem igényelnek.

- Muszáj városrészi tömbök (elhelyezkedés: a Juhász utca – Felsőkomárnok utca – Közép utca – Bodzai utca; illetve a Pásztor utca – Felsőkomárnok utca – Ojtozi utca – Bodzai utca által lehatárolt területek)

A Kecskemét – Lajosmizse vasútvonaltól délre található városrészekre mindenképp érdemes fokozott figyelmet fordítani, egyrészt a belváros déli peremén található egybefüggő szegregátum térbeli közelsége miatt, másrészt, mert az itt található városrészek vegyes (ipari és lakóövezeti) funkciója felerősítheti a szegregálódási folyamatokat. A rosszul burkolt Juhász utca menti és Újerdő utca menti tömböket zömmel régebbi építésű, de jól karbantartott házak foglalják el, az előrehaladott szegregáció jelei (leromlott épített környezet és utcakép) szerencsére nem fedezhetők fel.

- Lőcsei utcai tömb (elhelyezkedés: a Lőcsei utca – Ungvári utca – Beregszászi utca – Szent László körút által lehatárolt terület)

A Rendőrfaluban több kisebb, a városi átlag kétszeresét meghaladó szociális támogatási jogosultsággal rendelkező tömb is található, de ezek közül csak a Lőcsei utcai tömb éri el az 50 fős lakónépséget. A szolid, külvárosias lakókörnyezettől el nem ütő, régi és újabb

építésű lakóházakat vegyesen tartalmazó tömb rendezett képet mutat, előrehaladott szegregáció jelei nem fedezhetők fel.

- Szeleifalusi tömbök (elhelyezkedés: a Présház utca – Alma utca – Bíró Lajos utca – Könyves Kálmán körút; illetve a Frankel Leó utca – Róna utca – Hanság utca – Könyves Kálmán körút által lehatárolt területek)

A Szeleifaluban zajló negatív térbeli folyamatokra különösen érdemes figyelmet fordítani, mert ezek a területek mind a KSH által felhasznált népszámlálási adatok, mind pedig a szociális támogatási formák alapján erős szegregáció jeleit mutatják. Az alacsony státuszú lakosság térbeli koncentrációja erős a területen, és a szegregációs folyamatok külső jegyei is szembetűnőek a terület egyes részein.

- A Belváros déli előtere (elhelyezkedés: a Szegedi út – Kurucz tér – Csáktornyai utca – Kereszt utca – Műkerti sétány – Vasúti pálya; a Kistemplom utca – Csóka utca – Boldog utca – Sarkantyú utca – Szívós utca – Erzsébet körút; a Kossuth körút – Szultán utca – Dankó Pista utca – Puskás Tivadar utca – Zöldfa utca; a Thököly utca – Kinizsi Pál utca – Déryné utca; illetve a Halasi út – Szentháromság temető – Mátis Kálmán utca; illetve a Kórház utca – Gödröstemető utca által lehatárolt területek)

A Belváros déli előterében Kecskemét legkiterjedtebb szegregálódási folyamatokkal jellemezhető területe húzódik, egymás közvetlen szomszédságában elhelyezkedő lehatárolt szegregátumokkal, a népesség-nyilvántartó adatai szerint a szegregált utcátömbökben mintegy 3900 lakost tömörítve. A területnek az érintett lakosság nagy létszáma és a negatív társadalmi folyamatok tartóssága miatt a város fokozott figyelmet szentelt, társadalmi leszakadását és elszigetelődését komplex szociális városrehabilitációs projekttel próbálta enyhíteni, megelőzni. Az említett projekt kétségtelenül ért el komoly eredményeket, ugyanakkor a területre fordítandó kiemelt figyelem továbbra is indokolt.

Az Anti-szegregációs Program prioritásai:

A társadalmi integrációs és felzárkóztató programok természetükből fakadóan hosszabb időtávra megfogalmazott beavatkozási tervek. A következőkben azoknak a prioritásoknak a felsorolására szorítkozunk, amelyek mentén és alapján a Helyi Esélyegyenlőségi Programban az erre a területre vonatkozó intézkedési terv elemei megfogalmazásra kerülnek:

Az Anti-szegregációs Program prioritásai:

1. Szociális hátrányok csökkentése
2. Oktatási szegregáció mérséklése
3. Egészségi állapot és lakókörnyezet javítása
4. Munkaerő-piaci reintegráció

6.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz és szakellátásokhoz való hozzáférés tekintetében általánosságban az mondható el, hogy Kecskemét Megyei Jogú Város egészségügyi alapellátása mindenben megfelel a kor követelményeinek, kapacitását pedig úgy méretezték, hogy nem csak a város, de a környező térség lakosságának igényeit is ki tudja szolgálni. Az

egészségügyi szolgáltatások és szakrendelések mintegy 250.000 ember magas szintű ellátását biztosítják a térségben.

Kecskeméten az egészségügyi alapellátásban résztvevő háziorvosok és házi gyermekorvosok számának alakulását mutatja be a következő táblázat:

Orvosi ellátás

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	Házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	45	22
2009	0	45	22
2010	0	45	22
2011	0	45	22
2012	0	45	22
2013	0	45	22
2014	0	46	22

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás (a területi ellátási kötelezettséggel működő háziorvosok számát tartalmazza)

A felnőtt és gyermek háziorvosok által biztosított ellátás keretében kezelt esetek számában bekövetkező változásokat szemlélteti az alábbi táblázat.

Háziorvosi ellátás jellemzői

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott esetek száma összesen	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt háziorvos által ellátott esetek száma
2008	0	791616	193334	598282
2009	0	806756	197808	608948
2010	0	763996	182749	581247
2011	1	765285	180305	584980
2012	1	740554	158516	582038
2013	1	730991	161921	569070
2014	1	660976	154898	506078

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatszolgáltatás

A szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat Kecskeméten a 2007. július 1-től integrált intézményként működő Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága (a továbbiakban: ESZII), valamint a 2010. április 1-től működő Öszirozsa Időskorúak Gondozóháza biztosítja. Az ESZII által nyújtott alapszolgáltatások az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a családsegítés, a támogató szolgálat, az idősek nappali ellátása és az értelmi fogyatékosok nappali ellátása.

Az **étkeztetés** keretében az ESZII gondoskodik azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább egyszeri meleg étkezéséről, akik azt önmaguknak és eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Étkeztetésben részesül az az igénylő is, aki kora vagy egészségi állapota miatt nem képes az étkeztetésről más módon gondoskodni. Ellátási szerződés alapján a Magyar Máltai Szeretetszolgálat gondoskodik 100 fő népkonyhai étkeztetéséről.

A **házi segítségnyújtás** keretében az ESZII gondoskodik azokról az időskorú személyekről, akik önmaguk ellátására nem képesek, illetve azokról, akik az egészségi állapotuk miatt erre rászorulnak, ezt az ellátási formát igénylik és gondozási szükségletét az intézményvezető megállapította. A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** 1999 óta működik a városban. A szolgáltatás közvetlen állami támogatása 2010-től megszűnt, így ezt jelenleg 104 készülékkel működteti az intézmény. E rendszer segítségével fenntarthatók a biztonságos életvitel feltételei, krízishelyzetben lehetőséget nyújt az ellátást igénybe vevő személynél történő gyors megjelenésre és segítségnyújtásra. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás jelenleg az állam kötelező feladatai közé tartozik, erre vonatkozóan az állami fenntartó az önkormányzattal ellátási szerződést kötött.

A **családsegítés** olyan személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz. E feladatot több átszervezést követően az ESZII egy központi telephelyen (a gyermekjóléti központ feladataival együtt, és kihelyezett ügyfélfogadást is tartva) biztosítja.

A **támogató szolgálat** speciális alapellátási feladat, mely a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátására jött létre. A szolgálat célja a fogyatékos személy önrendelkezésén alapuló önálló életvitelének megkönnyítése, elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása. A támogató szolgálat esetében – 2009-től - szintén átalakult az állami támogatás rendszere. Ezt az ellátást jelenleg pályázati támogatást igénybe véve tartja fenn az önkormányzat.

A **nappali ellátást nyújtó intézmények** tekintetében szintén jelentős szerepet vállal az ESZII. Az idősök nappali ellátása a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközbeni gondozására szolgál.

A 2007. évi átszervezésig 7 telephelyen és 450 férőhelyen idősök nappali ellátása, illetve 20 férőhelyen hajléktalanok nappali melegedője működött. A nappali ellátást érintő jelentős normatíva-csökkenés miatt azonban a feladatot szűkíteni kellett, így 2008-tól az idősök nappali ellátása 5 telephelyen és 390 férőhelyen működött. A nappali ellátást biztosító férőhelyek kihasználatlansága miatt az önkormányzat további átszervezésről döntött, így az idősök nappali ellátása 2010. október 1-től 4 telephelyen 290 férőhellyel működik.

Az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona 25 fő családban élő enyhe és középsúlyos értelmi fogyatékos személy részére biztosít komplex gondozást. Az intézmény elsősorban a harmadik életévét betöltött, önkiszolgálásra részben képes fogyatékosok napközbeni gondozására, foglalkoztatására és nevelésére szolgál.

A **népkonyhai étkeztetést, az utcai szociális munkát**, valamint a **nappali melegedő** szolgáltatásait ellátási szerződéssel a Magyar Máltai Szeretetszolgálat biztosítja a Kecskemét, Hoffmann J. u. 11. és Matkói út 20. szám alatti telephelyén.

Időskorúak átmeneti elhelyezését biztosító szolgáltatásokat két önkormányzati intézmény is nyújt Kecskeméten: az ESZII a Margaréta Otthonban, illetve az Őszirozsa Időskorúak Gondozóháza a Kecskemét, Nyíri út 77/A. szám alatti telephelyen (ugyancsak a Margaréta Otthon épületében). A két intézmény összesen 28 férőhelyen biztosítja az ellátást azon

időskorú személyek részére, akik önmagukról betegségük miatt, vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület ellátási szerződéssel 2011. június 1-jétől további átmeneti ellátásként **hajléktalanok éjjeli menedékhelyét** (39 férőhely) és **hajléktalanok átmeneti szállását** (13 férőhely) működtet. Az éjjeli menedékhely az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás biztosítását lehetővé tevő szolgáltatás. A hajléktalan személyek átmeneti szállása azoknak a hajléktalan személyeknek az elhelyezését biztosítja, akik az életvitelszerű szálláshasználat és a szociális munka segítségével képesek az önellátásra.

Ápolást-gondozást nyújtó intézményi szolgáltatásokat nyújt az ESZII a Margaréta Otthonban (240 férőhely), illetve a Platán Otthonban (idősek otthona 145 férőhely, fogyatékosok otthona 100 férőhely).

Az **idősek otthonában** elsősorban azoknak a nyugdíjkorhatárt betöltött személyeknek az ápolását, gondozását végzik, akiknek a gondozási szükséglete a napi négy órát meghaladja, egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel, de az a napi négy órát meghaladó gondozási szükséglettel rendelkező, 18. életévét betöltött személy is felvehető, aki betegsége miatt nem tud önmagáról gondoskodni. Ezen intézményekben a demens személyek elhelyezéséről külön gondozási csoportban kell gondoskodni, amely mindkét telephelyen biztosított.

A **fogyatékos személyek otthonába** az a fogyatékos személy vehető fel, akinek oktatására, képzésére, foglalkoztatására, valamint gondozására csak intézményi keretek között van lehetőség. A fogyatékos személy részére biztosítani kell szinten tartó, képességfejlesztő, munka jellegű foglalkozást, továbbá sport és szabadidős tevékenység végzését is. Jelenleg az intézmény e tevékenységeket igen magas szinten egy külön foglalkoztató épületben végzi.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat ápolást-gondozást nyújtó intézményi szolgáltatásként – ellátási szerződéssel 2011. június 1-jétől – **hajléktalanok otthonát** működtet 28 férőhellyel. A hajléktalanok otthonában olyan hajléktalan személy gondozását kell biztosítani, akinek az ellátása átmeneti szálláshelyen, rehabilitációs intézményben nem biztosítható és kora, egészségi állapota miatt tartós ápolást, gondozást igényel.

A fogyatékosok bentlakásos ellátásának kötelezettsége 2013-tól kezdődően az államot terheli, így ettől az évtől az ESZII Kecskemét, Szent László város 1. szám alatti telephelyén működő fogyatékos részleg működését az állam külön megállapodásban rögzített módon finanszírozza.

Hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét működtet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat az általa fenntartott Komplex Hajléktalanellátó Központban. Ez a tevékenység szintén része az önkormányzattal kötött ellátási szerződésnek, így az önkormányzat a számára előírt ellátási kötelezettségét a hajléktalan ellátás területén teljesítette. A rehabilitációs intézményi részleg 21 férőhellyel működik

6.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Kecskeméten a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei általában biztosítottak, ugyanakkor a szegregátumok alapvető jellemzői közé tartozik, hogy a közszolgáltatások többnyire hiányoznak az adott környékről, a terület funkcionális

ellátottsága szegényes marad, elmaradnak a városrészi fejlesztések és hiányoznak a közösségi létesítmények is. Mindezek tovább fokozzák a társadalmi elszigetelődést és szegénységet, ami egyrészt a meglévő épületállomány műszaki leromlásához, másrészt pedig akut társadalmi problémák felerősödéséhez vezethet.

Mindezen problémák a kecskeméti szegregátumokban is jelentkeznek, de mint az az egyes szegregált területek rövid jellemzéséből is látható, nem azonos mértékben. Elmondható, hogy az egyes területek mind kereskedelmi-szolgáltatási, mind pedig köznevelési-kulturális és közösségi szempontból eltérő mértékben ugyan, de funkcióhiányosak. Általánosságban kijelenthető, hogy a szegregátumokban a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés nem kielégítő, ezen a területen vannak még fejlesztésre váró kihívások. Indokoltak lennének olyan közcélú beruházások, amelyek hozzájárulhatnak a szegregált területek szociális rehabilitációjához, társadalmi felzárkóztatásához az életkörülmények javítása által.

A közösségi viszonyok fejlesztése, a helyi közélet javítása terén a Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013-as elfogadása óta eltelt időszakban a legfontosabb lépés a már a korábbiakban is említett „Mezeiváros és Ürgés integrált szociális jellegű városrehabilitációja” című DAOP (DAOP-2009-5.1.2/C-09-1f-2011-0002) projekt megvalósítása volt. A projekt átfogó célja a város legkiterjedtebb, legnagyobb lélekszámú szegregálódási folyamatokkal jellemezhető területe közösségi és szolgáltatási infrastruktúrájának fejlesztése, megújítása, az ott élők életkörülményeinek javítása, a lakosság társadalmi integrációjának előmozdítása és a helyi identitás erősítése volt. A projekt megvalósításában az önkormányzat mellett konzorciumi tagként a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-Alföldi Régiója vett még részt. A projekt elszámolható költsége: 573.900.421 Ft volt, melyből az Európai Unió által biztosított támogatás összege: 487.815.358 Ft volt.

A projekt során megvalósított építési jellegű projektek:

- 12 darab önkormányzati bérlakás teljes körű felújítása, korszerűsítése,
- új, többfunkciós, akadálymentesített Községi Ház építése (nettó alapterület cca. 280 m²),
- közterület-fejlesztési, környezetrendezési munkák, mint például sportudvar és a játszótér kialakítása, az Erzsébet és Kossuth körutak mentén növénytelepítés padka és árokrendezés, valamint környezet- és településképvédelmi beavatkozások,
- útépitési, útfelújítási és egyéb mélyépítési munkák, mint például a Gödröstemető, a Dankó Pista és a Puskás Tivadar utcákban aszfaltozott utak kiépítése, míg a Mezei és a Zsinór utcában útfelújítások, a Műkerti sétány megállóhelyein, valamint az Erzsébet és Kossuth krt. mentén fedett buszvárók kialakítása, illetve a Műkerti sétány középső részének felújítása és kommunális hulladékgyűjtő pont kialakítása.

A szociális városrehabilitációs projekt keretében 25 darab ún. társadalmi (SOFT) projekt megvalósítására került sor, melyek költségvetése 82 millió Ft volt. A társadalmi akciók célja a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatása és integrációjuk elősegítése volt. A 25 társadalmi projekt a következő témakörökben valósult meg:

- a közösségfejlesztést segítő hagyományörző, kulturális és egyéb programok, rendezvények megvalósítása,
- családsegítő és egyéb szociális szolgáltatások biztosítása a célcsoport számára,
- életvezetési, mentálhigiénés tanácsadás,
- a romák társadalmi befogadását és integrációját segítő programok, tréningek,
- felnőttek részére kompetencia alapú oktatás és különböző szakmát adó képzési programok,

- bűnmegelőzést és közbiztonságot erősítő programok,
- a lakókörnyezet szépítéséhez, a környezettudatosság erősítéséhez kapcsolódó társadalmi akciók (pl. illegális személtlerakók felszámolása) megvalósítása,
- szabadidős és sporttevékenységek támogatása.

A projekt eredményei közül a közösségi viszonyok és a helyi közélet fejlesztése szempontjából kiemelkedik az új *Közösségi Ház* megépítése ebben a halmozottan hátrányos helyzetű városrészben. Ez a közösségi tér a területről eddig teljesen hiányzó szolgáltatásokat biztosítja. Az igényesen kivitelezett épületben kialakított közösségi terek, a bennük igénybe vehető szolgáltatásokkal és a szakemberek által szervezett programokkal, eseményekkel, új funkciókat eredményeznek az egyébként kirívóan funkcióhiányos területen. A Közösségi Ház és közvetlen környezete az említetteken túl hozzájárul a környék presztízsének növeléséhez, tevékenységével pedig elősegíti a közösségfejlesztést, a köznevelési felzárkóztatást, a helyi identitás erősítését, valamint az elvárt közösségi normák közvetítését, mely hozzájárulhat a roma csoportok eredményesebb társadalmi integrációjához.

Ugyancsak fontos elemei voltak a projektnek a *köztéri fejlesztések*, amelyek egyrészt a közösségfejlesztést és a minőségi lakókörnyezet létrehozását célozták, másrészt pedig az életkörülmények javítását, az akadálymentesítést, illetve a jobb megközelíthetőség és elérhetőség feltételeit teremtették meg, ezáltal biztosítva az új szolgáltatások megfelelő elérését.

A kulturált lakhatási körülmények megteremtése és a lakókörnyezet fejlesztése ösztönzést kívánt adni a bérlőknek egy, a társadalmi normákat követő, felelős és igényes életforma kialakítására, az értékek megőrzésére és a társadalmi integráció felgyorsítására, a következő generáció életlehetőségeinek magasabb színről való indítására. Az önkormányzat a saját bérlakásainak, és a – közlekedési lehetőségeket javító – burkolt utaknak a felújításával, illetve építésével hozzá kívánt járulni a városban az egyes városrészek között meglévő minőségi, megítélésbeli és lakókörnyezeti különbségek csökkentéséhez, ezzel pedig az ingatlanpiaci árak stabilizálásához, növeléséhez.

Összességében azt lehet mondani, hogy az egyes programok mind azt a célt szolgálták, hogy elindulhasson a párbeszéd, a társadalmi közeledés a hátrányos helyzetű roma csoportok és a többségi társadalom között. A megfogalmazott programok a köznevelésre, képzésre, a közösségfejlesztésre, a társadalmi normák minél könnyebb befogadására helyezték a hangsúlyt, mely követendő példaként kíván szolgálni más városrészek, illetve települések részére a társadalmi kirekesztés, a szegregáció elleni harcban.

6.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Települési Nemzetiségi Önkormányzata partneri viszonyban Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatával, valamint a városban található civil szervezetek széles körével, számos olyan tevékenységet, programot valósított meg a Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013-as elfogadása óta, amelyeknek célja az esélyegyenlőségi célcsoportok, kiemelten a romák és a mélyszegénységben élők támogatása, az őket érintő esetleges hátrányos megkülönböztetés megszüntetése és számukra az egyenlő hozzáférés jogának biztosítása volt.

Ezeknek a tevékenységeknek új lendületet, megfelelő infrastrukturális háttérrel biztosított a már említett Közösségi Ház, ahol olyan kulturális, közösségi, identitás-erősítő, bűnmegelőzési, képzési és sport programok valósultak meg, amelyek létrejöttében Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Települési Nemzetiségi Önkormányzata is szerepet vállalt.

A Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Települési Nemzetiségi Önkormányzata közötti együttműködés és partnerség alapjait és kereteit a Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Települési Nemzetiségi Önkormányzat 4/2014.(X.21.) számú határozatával elfogadott Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Települési Nemzetiségi Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzata teremti meg. A Szervezeti és Működési Szabályzat III. fejezete tartalmazza a nemzetiségi önkormányzat és a helyi önkormányzat együttműködésének feltételeit, módját. A két önkormányzat közötti együttműködésnek a részleteit a Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Települési Nemzetiségi Önkormányzata 2015. január 28-i ülésén tárgyalta és elfogadott Együttműködési megállapodás tartalmazza.

6.9. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fejezetben tárgyalt célcsoportot érintő legfontosabb feltárt problémák, és a megoldásukra javasolt fejlesztési lehetőségek a következők:

Beazonosított probléma	Javasolt fejlesztési lehetőség
A célcsoportot érintő foglalkozási válság, a munkajövedelem hiánya.	Szociális földprogram kidolgozása és végrehajtása a mélyszegénységben élő és/vagy roma emberek igényeinek és életkörülményeinek figyelembe vételével.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a szociális földprogram megvalósítására egy öthektáros földterületet jelölt ki a déli ipartelepen. Egyelőre az érintett célcsoport tagjai, illetve az őket képviselő szervezetek nem éltek ezzel a lehetőséggel. A Helyi Esélyegyenlőségi Program következő felülvizsgálatáig az önkormányzat a szociális földprogram megvalósításáról további egyeztetéseket kíván folytatni az érdekeltekkel.

7. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

7.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői

A rendelkezésre álló, a gyermekek jóllétével foglalkozó tudományos kutatások, felmérések, illetve a gyermekek és családjaik életkörülményeire vonatkozó statisztikai adatok árnyalt, gyakran elgondolkodtató tényeket és tendenciákat mutatnak. Ezek alapján elmondható, hogy a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása az egyik legsürgősebb feladat, ez az a terület, amelyen jelentős elmaradás figyelhető meg a magyarországi helyzet és az Európai Unió átlaga között.

2011-ben „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiát, valamint a roma stratégiát egyetlen programba a **“Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia-mélyszegénység, gyerekszegénység, romák 2011-2020”** című stratégiába integrálták, mely a szegénység szempontjából meghatározó, speciális problématerületi metódusok (gyermekszegénység, romaügy, hátrányos helyzetű térségeket érintő stratégiák) integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben való kezelését kívánja előmozdítani, annak érdekében, hogy az ágazatközi megközelítések hatékonyabban érvényesüljenek. A stratégia szerint maximalizálni kell az összes gyerek lehetőségét a jövőben, és a szegénység, valamint a kirekesztődés problémáját hatékonyan kell kezelni. A társadalmi felzárkóztatás kulcskérdéseként a hátrányos, halmozottan hátrányos, köztük roma gyermekek helyzetének javítását, valamint a szegénység átörökítésének megakadályozását rögzíti. A célokhoz rendelt eszközöket hat beavatkozási területhez sorolta. 1. Gyerekek jólléte, 2. Oktatás-képzés, 3. Foglalkoztatás, 4. Egészségügy, 5. Lakhatás, 6. Bevonás, szemléletformálás, a diszkriminációs jelenségek elleni küzdelem.

Az **UNICEF Magyar Bizottság 2014-es Gyermekjóléti jelentése** egy reprezentatív kutatás eredményeit foglalja össze, mely kevés okot ad az elégedettségre. A kutatás 2012 novembere és 2013 januárja között zajlott a TÁRKI szakmai irányítása alatt, 0-18 éves gyermeket nevelő családok részvételével. Az adatfelvétel során 1022 sikeres kérdőív készült, amely 1592 gyermek helyzetéről adott képet: az alapvető (létfenntartáshoz szükséges), az oktatási és tanulási szükségletek, valamint a társas kapcsolatok és lehetőségek területén érvényesülő lehetőségek dimenzióiban. (A kutatás a *középréteg* és az *alsó középréteg* családjaiknak problémáit és nehézségeit mutatta be. A szegénység és a mélyszegénység dimenzióival a jelentés nem foglalkozik külön. Az adatok így még elgondolkodtatóbbak, hiszen nem tartalmazzák a gyermekeknek azt a 24%-át, akik szegénységben élnek.) A kutatás eredményei alapján a középrétegről általánosságban elmondható, hogy 2009-hez képest romlott a helyzetük, miként a teljes népességben belül is emelkedett a nélkülözők aránya.

Természetesen a fent vázolt általános országos tendenciáktól és állapotoktól Kecskemét sem tudja teljes mértékben függetleníteni magát. A következőkben a gyermekes családok/háztartások jövedelmi helyzetét, valamint a veszélyeztetett és védelembe vett gyermekekkel kapcsolatos adatokat mutatjuk be Kecskemét vonatkozásában.

Jövedelmi helyzet

A család gyermekei vonatkozásában rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását igényelheti, amennyiben jövedelmi helyzete azt megkívánja. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) által szabályozott módon - a jegyző állapítja meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. ingyenes tankönyv) az igénybevételére.

A 2014. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot kellett megállapítani, ha a családban az egy főre eső havi jövedelem nem haladta meg a nyugdíjminimum 130 %-át. Egyedülálló szülő, tartós beteg vagy fogyatékos gyermek, valamint nagykorúvá vált gyermek esetében az egy főre jutó jövedelmi értékhatár a nyugdíjminimum 140 %-a volt.

Annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén, valamint november 1-jén fennállt, 5800-5800 forint értékben természetbeni támogatás került megállapításra, melyet Erzsébet-utalvány formájában kaptak meg.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg, fogyatékos gyermekek száma
2010	5128	6
2011	4369	38
2012	4119	82
2013	3989	78
2014	3310	58

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

A jövedelmi viszonyokat vizsgálva megállapítható, hogy a kérelmezők egy főre jutó jövedelme %-os arányban a következőképpen alakult a 2011-2014. év között.

	2010	2011	2012	2013	2014
a nyugdíjminimum felét sem érte el	505	338	354	396	327
a nyugdíjminimum felénél több, de a nyugdíjminimumot nem éri el	3116	2610	2444	2283	1928
nyugdíjminimum felett	1507	1421	1312	1310	1055

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek

A veszélyeztetettség megállapítása, illetve a gyermekek védelembe vétele a gyámhatóság hatáskörébe tartozik. A védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek számának alakulását Kecskeméten az utóbbi két esztendőben következő táblázat mutatja be:

Védelembe vett, a védelembe vettek közül megszüntetett esetek és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2013-2014-ben

	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2013	290	96	290
2014	301	147	301

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatala Gyámügyi Osztály

Az évek során az a tapasztalat alakult ki, hogy az ellátotti létszám - különös tekintettel a súlyosan veszélyeztetettekre - egyre magasabb. Az esetek összetettek (többszörösen hátrányos helyzet, alkoholizmus, munkanélküliség, szegénység, családon belüli erőszak, iskolai hiányzások, gyermekkori bűnözés, szabálysértés, illetve az utóbbi években megszorodott a magatartásproblémás gyermekek száma is), melyek gondozása nagyon sok munkát és időt igényel.

7.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek, helyzete, esélyegyenlősége

A szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete és esélyegyenlősége nem vizsgálható elkülönítve az ugyanezen a területen élő családok helyzetétől. A gyermekszegénység, illetve a gyermekek esélyegyenlősége (vagy annak hiánya) egyaránt többdimenziós jelenségek, és ezeknek a dimenzióknak a halmozódása hatványozottan veszélyezteti az érintett gyermekek pszichoszociális fejlődését.

A gyermekszegénység kialakulásának egyik legfontosabb oka a *munkajövedelem hiánya*. A közfoglalkoztatási rendszer ugyan javított némiképpen ezen a helyzeten, ugyanakkor az érintett személyek alacsony iskolai végzettsége többnyire csak olyan tevékenységek elvégzésére teszi őket alkalmassá, amelyeken keresztül rendkívül nehéz az elsődleges munkaerő-piacon való elhelyezkedés.

A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek életkörülményeit természetesen nagymértékben befolyásolják a *családok jövedelemstruktúrájának* jellemzői is. Miközben a transzferjövedelmek reálértéke és a támogatottak köre fokozatosan csökken, a gyermekes családok jövedelemstruktúrájában egyre nagyobb hányadot tesz ki ez a forrás, amit elsősorban az érintettek számára elérhető munkalehetőségek szűkülése magyaráz. A segélyezett családok aránya – természetes módon – ott magasabb, ahol alacsony a háztartás jövedelme, ahol kevesebb a foglalkoztatott felnőtt és ahol több gyermeket nevelnek, és ezek a jellemzők tipikusnak tekinthetők a szegregátumokban élő gyermekek vonatkozásában.

Ugyancsak széles körű problémát jelent a tárgyalt gyermekek és családjaik körében az *eladósodás*. Ha megvizsgáljuk, milyen okok vezetnek a gyermekes családok eladósodásához, akkor természetesen az első helyen az alacsony jövedelem szerepel – kevés bevételből lehetetlen magas törlesztő részleteket és rezsiköltségeket fizetni. Az alacsony jövedelemmel

összefüggésben a fizetési elmaradások ott nagyok, ahol a háztartástagok foglalkoztatottsága alacsony szintű és a jövedelemforrások között nagyobb számban szerepelnek segélyek.

A gyerekek szükségleteinek kielégítettségét, vagyis életminőségüket alapvetően a család anyagi helyzete határozza meg. A jövedelmi szegénység minden kutatás és adatforrás szerint jóval nagyobb arányú az egyszülős, valamint a három- és többgyerekes családok körében, mint más társadalmi-demográfiai csoportokban. Azokban a háztartásokban, ahol van foglalkoztatott, a gyerekek szükségletei átlag feletti szinten és közel azonos mértékben biztosítottak. Ott viszont, ahol nincs kereső családtag, minden szükségletcsoportban az átlagnál jóval rosszabb a helyzet. Azok a gyerekek, akik olyan családban élnek, ahol a háztartásfő nyolc osztályos végzettségű, minden szükségletcsoport terén jelentős hátrányban vannak.

7.3. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Ezeknek a szolgáltatásoknak a vizsgálatok alapvető fontosságú Kecskemét védőnői ellátottságának áttekintése.

Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	területi védőnő: 30, iskolavédőnő: 20	területi védőnő: 255 iskolavédő: 869
2009	területi védőnő: 30 iskolavédőnő: 20	területi védőnő: 243 iskolavédőnő: 886
2010	területi védőnő: 31 iskolavédőnő: 20	területi védőnő: 277 iskolavédőnő: 884
2011	területi védőnő: 31 iskolavédőnő:	területi védőnő: 264 iskolavédőnő: 884
2012	területi védőnő: 31 iskolavédőnő: 20	területi védőnő: 259 iskolavédőnő: 861
2013	területi védőnő: 31 iskolavédőnő: 20	területi védőnő: 238 iskolavédőnő: 862
2014	területi védőnő: 31 iskolavédőnő: 20	területi védőnő: 231 iskolavédőnő: 860

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

A táblázatból látható, hogy a védőnői álláshelyek száma Kecskeméten 2014-ben 51 fő volt, a területi védőnőkre jutó átlagos gyermekszám pedig 231 fő, és pozitívum, hogy ez jelentősen elmarad az országos 300 fős átlagtól. A védőnői ellátottság azért kiemelkedően fontos indikátora a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek, mert ők azok, akik a mindennapi munkájuk során rendszeres kapcsolatban állnak a gyermeket nevelő családdal rögtön a gyermek megszületését követően, így tájékozódni tudnak a gyermek életkörülményeiről, az esetlegesen felmerülő problémákról, ugyanakkor informálni tudják a szülőket is a rendelkezésükre álló lehetőségekről, a kötelezettségeikről, és segíthetnek a felmerülő problémák gyors és szakszerű megoldásában.

Gyermekjóléti alapellátás

Kecskeméten a gyermekjóléti alapellátások körében a gyermekek napközbeni ellátását az ESZII hét önkormányzati bölcsőde működtetésével biztosítja. Bölcsődei ellátást elsősorban annak a gyermeknek nyújt az önkormányzat, akinek eltartója kereső tevékenységet folytat, de a felvétel során a Gyvt. által megnevezett célcsoportok (aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, akinek a szülője munkaviszonyban áll) előnyben részesülnek. A bölcsődék 2010. július 1-től összesen 716 férőhellyel működnek. A férőhelyek száma bölcsődénként az alábbiak szerint alakul:

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	7	796	1	600
2009	7	821	9	600
2010	7	813	7	716
2011	7	871	6	716
2012	7	866	10	716
2013	7	815	22	716
2014	7	792	22	716

Forrás: Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága

A gyermekek napközbeni ellátásában részt vesznek a városban található családi napközök is.

Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	Családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	Családi napköziben gondozott gyermekek száma
2008	42	nincs adat	42
2009	5	nincs adat	47
2010	52	nincs adat	99
2011	94	nincs adat	193
2012	nincs adat	nincs adat	nincs adat
2013	nincs adat	nincs adat	nincs adat
2014	112	nincs adat	nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatok

A gyermekek napközbeni ellátásán kívül a gyermekjóléti alapellátások, alapfeladatok közé tartozik még a jogokról való tájékoztatás, tanácsadás, várandós anya segítése, szabadidős programok szervezése, ügyintézés támogatása is. A gyermekjóléti alapellátások célja: a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, családból való kiemelésének megelőzése, a családból kiemelt gyermek visszahelyezése. Mindezeket a feladatokat Kecskeméten az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága egységeként működő *Gyermekjóléti Központ* látja el. A gyermekjóléti szolgáltatásban végzett sokrétű gondozási és szakmai tevékenységet az alábbi táblázatok adatai is bizonyítják.

Gyermekjóléti szolgálat gondozási tevékenysége 2014-ben

Gondozási esetek	Gyermekek száma
Alapellátásban történő gondozás	1247
Védelembe vétel	260
Családba történő visszahelyezés, utógondozás	336
Összesen	1843

Forrás: Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága

A Gyermekjóléti Központ által lebonyolított szakmai tevékenységek 2014. évben

SZAKMAI TEVÉKENYSÉG	SZÁMA
Információ nyújtása	6973
Tanácsadás	341
Segítő beszélgetés	3234
Hivatalos ügyekben való közreműködés	927
Családlátogatás	4529
Közvetítés más szolgáltatáshoz	168
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	81
Felülvizsgálati – egyéb - tárgyaláson való részvétel	255
Elhelyezési értekezleten/tárgyaláson való részvétel	35
Pszichológiai tanácsadás	12
Jogi tanácsadás	10
Konfliktus kezelése - mediáció	42
Szakközi megbeszélés	279
Örökbefogadással kapcsolatos intézkedés	0
Adományozás	403
Fejlesztőpedagógusi ellátás	775
Szociális válság helyzetben lévő várandós anya gondozása	18
Esetkonferencia	23
Összesen	18 105

Forrás: Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata és az SOS-Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa között létrejött ellátási szerződés értelmében 2009. január 1-jétől gyermekjóléti alapellátás körében a Kecskeméti SOS-Gyermekfalu helyettes szülői ellátást működtet. A szerződés hatálya 2009. január 1-től 2011. december 31-ig terjedt. A szerződés 2012. január 1-től határozatlan időtartamra ismételt megkötésre került. A szerződéssel a gyermekfalu egy időben 5 olyan kiskorú befogadását, gondozását, ellátását biztosítja, akiknek családban történő nevelését a szülő meghatározott, általában rajta kívülálló okok miatt átmenetileg nem tudja biztosítani.

Gyermekvédelmi szakellátás

A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató jelenléte Bács-Kiskun megyében és Kecskeméten szakmailag üdvözlendő. Az egyházi fenntartón keresztül ugyanis élvezhetik a kiemelt egyházi kiegészítő állami támogatást, ezáltal a finanszírozási hátterük erősnek mondható a nem egyházi fenntartású szervezetekkel szemben, emellett a mentális

gondozásban is erősek a keresztény egyházi fenntartású szervezetek, és a gondozás egyéb terén is kiválónak mondható az országos szervezet.

Az SOS-Gyermekfalu kecskeméti léte ugyancsak érték Kecskeméten. A világhírű és a világot behálózó szervezet legnagyobb és legfejlettebb (és jelenleg is fejlesztés alatt álló) magyarországi egysége Kecskeméten található. Hagyományosan erősek a nevelőszülői hálózatuk speciális, rájuk jellemzően kialakított családi és gyermekfalu-jellegű formáiban, továbbá a kisgyermekek számára nyújtott ellátásban. Az önkormányzattal kötött, a 2010 és 2012. közötti időszakban érvényben levő ellátási szerződés az ellátás egyéb formáinak erősítését, továbbá azt eredményezte, hogy lassan megváltozott a 80%-nál is nagyobb mértékben nem kecskeméti (elsősorban fővárosi) ellátottak aránya a kecskemétiak javára és a teljes ellátási kapacitás is jelentősen megnőtt. A növekedés pedig szigorú szakigazgatási szervek kontrollja és jelentős anyagi ráfordítás mellett, kiváló infrastruktúra-fejlesztést eredményezve történt.

Egészségfejlesztési, szabadidős, szünidős programok

Rendkívül fontos feladat a gyermekek helyzetének javítása és esélyegyenlőségük biztosítása terén az, hogy az önkormányzat, annak szakmai szervei és intézményei, valamint a helyi civil szervezetek együttesen biztosítsanak olyan színvonalas és hasznos szabadidős és szünidei programokat, amelyek hozzájárulnak a gyermekek jóllétéhez és esélyegyenlőségének csökkentéséhez.

A Gyermekjóléti Központ ezen a területen a következő szolgáltatásokat nyújtja:

- **MINI – NET:** Az ifjúsági klubhelyiségben különféle szolgáltatások állnak rendelkezésre, amelyeket a fiatalok ingyenesen vehetnek igénybe, pl.: internet, csocsó, kártyajátékok, társasjátékok, kézműves foglalkozások, gitároktatás és egyéb közösségi programok. Erre a klubra jellemző, hogy oldottabb hangulatban nyílik lehetőség bizalmas beszélgetésekre, a fiatalokat foglalkoztató problémák megbeszélésére. A Mini-Net szolgáltatásait napi átlagban 12-28 fő veszi igénybe.
- **KIRÁNDULÁSOK, NYÁRI PROGRAMOK:** Nagyon fontos, hogy a gyermekek kikapcsolódjanak, új élményekkel gazdagodjanak, hiszen élethelyzetük nem teszi lehetővé, hogy rendszeresen nyaraljanak, kiránduljanak és hasznosan töltsék el a nyári szünidő egy részét, melyről a Gyermekjóléti Központ munkatársai különböző színes programokkal gondoskodnak.

A fenti szolgáltatásokon kívül ifjúsági szabadidős és szünidei programok szervezésében kiemelt szerepet játszik önkormányzati intézményként Kecskeméten a Kecskeméti Ifjúsági Otthon, a HELPI Kecskeméti Ifjúsági Iroda és Fejlesztő Műhely, továbbá a Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központ Nonprofit Kft. (2015. július 1-jétől: Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ Nonprofit Kft.), valamint a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár is. Mindezen szolgáltatásokat kiegészítik azok a programok, amelyeket civil szervezetek rendeznek meg, és amelyek – hasonlóan valamennyi érintett által szervezettekhez - egyre inkább törekszenek arra, hogy az esélyegyenlőség jegyében nyitottak legyenek a rászoruló, hátrányos helyzetű gyermekek előtt is.

Gyermekétkeztetés

Kecskeméten minden köznevelési intézményben megoldott a gyermekek étkeztetése. A 2009-ben lefolytatott helyben központosított közbeszerzés eredményeként az önkormányzati

fenntartású bölcsődékben, valamint a köznevelési intézményekben külső szolgáltató biztosítja az étkeztetést. Minden szolgáltatónál lehetőség van diétás étkeztetés megrendelésére is.

Az intézményekben a Gyvt. 151. § (5)-(6) bekezdése szerinti normatív kedvezményt biztosítják a törvényben meghatározott jogosultsági kör számára. A kedvezményes étkeztetés statisztikai adatai az érintett intézményekben 2014-ben az alábbiak szerint alakultak:

bölcsődei ingyenes étkezés:	72 fő
bölcsődei kedvezményes étkezés:	127 fő
óvodai ingyenes étkezés:	492 fő
óvodai kedvezményes étkezés:	459 fő
általános iskolai ingyenes étkezés:	1726 fő
általános iskolai kedvezményes étkezés:	1420 fő
középiskolai ingyenes étkezés:	17 fő
középiskolai kedvezményes étkezés:	798 fő

A nyári gyermekétkeztetés keretén belül minden évben törekszik az önkormányzat arra, hogy a legrászorultabb kecskeméti gyermekek a nyári munkanapokon ingyenesen meleg ételhez jussanak. Ennek értelmében 2014-ben – figyelemmel a szociális nyári gyermekétkeztetés 2014. évi támogatásáról szóló 20/2014. (III.20.) EMMI rendelet rendelkezéseire - 271 gyermek részesült ebben az ellátásban. A nyári gyermekétkeztetés vonatkozásában egy határozatlan idejű szerződés megkötésére is sor került a közbeszerzési eljárásban nyertes szolgáltatóval.

7.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint a fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A 100/2010. (III.25.) KH. számmal elfogadott *Kecskemét Megyei Jogú Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve* már prioritásként fogalmazta meg, hogy valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű gyermek számára óvodai elhelyezést kell biztosítani az önkormányzati fenntartású óvodákban. 2013. szeptember 1-jétől a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek definícióját a Gyvt. tartalmazza. A hatályos szabályozás értelmében *hátrányos helyzetű* az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt.-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat.

Kecskeméten az önkormányzati óvodai nevelés adatait a következő, az egyes intézményekre külön-külön vonatkozó táblázatok szemléltetik:

Belvárosi Óvoda

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	9	
Hány településről járnak be a gyermekek	7	
Óvodai férőhelyek száma	1037	
Óvodai csoportok száma	40	
Az óvoda nyitvatartási ideje	6.30-17.00 és 6.30-17.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama	4 hét (mindig van egy óvoda nyitva)	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	93	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	93	-
Gyógypedagógusok létszáma	2	-
Dajka/gondozónő	44	-
Kisegítő személyzet/óvodatitkár	11,85/2	-

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Corvina Óvoda

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	12	
Hány településről járnak be a gyermekek	8	
Óvodai férőhelyek száma	908	
Óvodai csoportok száma	37	
Az óvoda nyitvatartási ideje	6.30-17.00, 6.00-17.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama	4-5 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	89,5	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	89,5	-
Gyógypedagógusok létszáma/fejlesztő pedagógus	2	-
Dajka/gondozónő	42	-
Kisegítő személyzet/óvodatitkár	17,75/3,75	-

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Kálmán Lajos Óvoda

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	11	
Hány településről járnak be a gyermekek	6	
Óvodai férőhelyek száma	1094	
Óvodai csoportok száma	43	
Az óvoda nyitvatartási ideje	6.30-17.00, 6.30-17.30,	
A nyári óvoda-bezárás időtartama	6 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám

Óvodapedagógusok száma	88,97	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	88,97	-
Gyógypedagógusok létszáma	2	-
Dajka/gondozónő	41	-
Kisegítő személyzet/óvodatitkár	14/3,75	-

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Kecskemét Megyei Jogú Város területén 3 önkormányzati intézmény 32 óvodai telephelyén valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű, óvodai ellátást igénylő gyermek ellátásban részesül, ugyanakkor az egyes óvodai intézményegységek tekintetében különbség mutatkozik a hátrányos helyzetű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányában. Az önkormányzati fenntartású óvodák által minden évben elküldött adatokból több év távlatában látható, hogy különösen magas a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya a következő kecskeméti önkormányzati fenntartású óvodákban: Belvárosi Óvoda Árpádvárosi Óvodájának Csongrádi úti telephelye, Belvárosi Óvoda Mátis Kálmán Utcai Óvodájának Mátis Kálmán utcai és Juhász utcai telephelyei, Kálmán Lajos Óvoda Hetényegyházi Óvodájának Kossuth utcai telephelye, Corvina Óvoda Műkertvárosi Óvodájának Kandó Kálmán utcai telephelye.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata ezért törekszik arra, hogy az óvodai felvételnél a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányosan kerüljenek elosztásra az egyes csoportokban. A nagyobb számban koncentrálódó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szülei nem diszkriminatív, burkolt vagy manifeszt kizorítás eredményeképp jelennek meg az intézményekben. Az ok elsősorban a városrészi tagozódás, az ingatlanárakon keresztül jelentkező lakhatási szegregáció. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a tárgyi és személyi feltételek biztosítása mellett törekszik arra, hogy mind a három intézmény alkalmas legyen minden típusú kiemelt figyelmet igénylő, valamint fogyatékossgal élő gyermek ellátására is valamelyik feladatellátási helyén. Ezt a törekvést illusztrálják a következő táblázat adatai is:

Óvodai nevelés adatai

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek- csoportok száma	Óvodai férőhe- lyek száma (gyógype- dagógiai neveléssel együtt, fő)	Óvodai feladat- ellátási helyek száma (gyógypedagó- giai neveléssel együtt, db)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypeda- gógiai neveléssel együtt, fő)	Óvodai gyógypedagó- giai csoportok száma
2009	4491	150	3820	31	3740	7
2010	4719	154	3916	31	3901	6
2011	4835	158	4073	34	3948	7
2012	5021	127	3157	34	3174	7
2013	4899	127	3157	34	3079	7
2014	4725	127	3222	34	2957	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatszolgáltatás

Az Nkt. 4. § 25. pontja értelmében sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Kecskeméten a Kecskeméti Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola, Kollégium, Gyermekotthon és Szociális Intézmény, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben (a továbbiakban: Kecskeméti EGYMI és Gyermekotthon) látják el a sajátos nevelési igényű gyermekeket speciális óvodai csoportokban.

A Kecskeméti EGYMI és Gyermekotthon 7 óvodai csoportot működtet különböző sérüléssel élő gyermekek számára: 2 gyógypedagógiai óvodai csoport középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek számára; egy fejlesztő óvodai csoport, ahol halmozottan vagy súlyosan halmozottan sérült gyermekek kapnak ellátást; 2 logopédiai óvodai csoport; 1 óvodai csoport autizmussal élő gyermekek számára és egy többségi óvodai csoport, ahol az ép intellektusú gyermekek óvodai nevelésével fordított integráció valósul meg az intézményben. Az EGYMI Autizmus Centruma ugyancsak biztosít egy csoportban óvodai ellátást autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekek számára Kecskeméten.

A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális nevelési igényeik szerinti általános iskolai, továbbá készségfejlesztő speciális szakiskolai oktatásban való részvételének lehetőségét ugyancsak a két Kecskeméti EGYMI és Gyermekotthon biztosítja Kecskeméten. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésén-oktatásán túl 2010 szeptembere óta fejlesztő iskolai nevelés-oktatás is működik súlyosan halmozottan sérült gyermekek számára, 2012 szeptemberétől immáron két csoportban.

Az intézmény utazó gyógypedagógiai szolgáltatást is nyújt a Szakértő Bizottságok által meghatározott speciális fejlesztések biztosítása céljából a kecskeméti többségi intézményekben integráltan tanuló látás-, hallás- és mozgássérült, tanulásban akadályozott, beszéd fogyatékos és autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek, tanulók számára.

7.5. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fejezetben tárgyalt célcsoportot érintő legfontosabb feltárt problémák, és a megoldásukra javasolt fejlesztési lehetőségek a következők:

Beazonosított probléma	Javasolt fejlesztési lehetőség
A gyermekszegénység, a gyermekes családokat érintő szegénység jelenléte.	A szülők tartós munkanélküliségének csökkentésére irányuló komplex képzési program kidolgozásának koordinációja.
Egyes bölcsődei épületek korszerűtlen műszaki állapota	A bölcsődei infrastruktúra fejlesztése.

8. A nők helyzete, esélyegyenlősége

8.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A foglalkoztatottsági szerkezet kiegyensúlyozottabbá tétele és a munkanélküliség nemek szerinti különbségének csökkentése érdekében az Európai Unió már az 1997. évi luxemburgi csúcsértekezleten a foglalkoztatási irányelvek közé emelte a *női-férfi esélyegyenlőség biztosítását* ezen a téren is. A következő évek során az irányelvek minden évben bővültek néhány ponttal: az 1999. évi foglalkoztatási irányvonalak fő célkitűzései között például szerepelt a *családbarát intézkedések és szolgáltatások kezdeményezése, a nők munkaerő-piaci re-integrációjának elősegítése*. Az uniós foglalkoztatási stratégia részévé vált a *férfiak és nők foglalkoztatási arányának kiegyensúlyozása, és az egyenlő bérezés elvének érvényesítése* is.

Világszerte elindult egy – már meg nem állítható - új folyamat. Amerikában, nyugat és észak Európában már korábban is szembeűnő volt a fiatal városlakó nők körében zajló változás. Ez a réteg egyedül is boldogul és tökéletesen képes az életét szervezni, irányítani. A virágzó szolgáltató és kreatív szektor egy új típusú gazdaság, melyhez új készségek kellenek, az ehhez szükséges tulajdonságok pedig leginkább a nőkre jellemzők: türelem, nyitottság, jó kommunikáció, képesség a másik meghallgatására, rugalmasság, alkalmazkodás, a figyelem megosztása és az együttműködés készsége. Az élet legfontosabb kérdései egyre inkább a nők kezében összpontosulnak. A fiatalabb és iskolázottabb nemzedék számára természetes a nők előretörése. Jóval több nő jár színházba, koncertre, múzeumba, könyvesboltba, tehát a kultúra iránt is fogékonyabbak. Az egyetemeken, főiskolákon is több nő tanul. A nagyvállalatok vezetőinek 95 százaléka férfi, de a felső vezetők között is folyamatosan emelkedik a nők száma, középvezetők szintjén pedig sok helyütt a nők többségben vannak. A fiatal tanult, képzett nők már nincsenek kiszolgáltatott helyzetben, és egyre kevésbé fogják feláldozni saját karrierjüket.

A felsorolt tendenciáktól Budapest legalább 10 évvel le van maradva, a vidék inkább 25 évvel, de a változások már hazánkban is megfigyelhetők. Húsz évvel ezelőtt még jóval több férfinak volt diplomája, mint nőnek. Ez a trend megfordult: a népszámlálási adatok szerint közel 200 ezerrel több nő végzett egyetemet, mint férfi. Már a 2013-as adatok szerint is a nők 35,5%-a, míg a férfiaknak 24,7%-a volt diplomás. A 25 év alatti nők körében több az érettségizett nő, a 25-39 évesek körében pedig jóval több az egyetemet, illetve főiskolát végzett nő, mint férfi. Néhány év múlva kikerülnek az felsőoktatásból a Z generáció, a digitális nemzedék, vagy „új alkalmazkodók” első szülöttjei. A Z generációs lányok körében a karrier fontossága megnőtt és ez háttérbe szorítja a gyermekvállalást és a komoly párkapcsolatot, ezáltal a családalapítást.

Egy kutatás szerint a frissdiplomások közül mégis a férfiaknak és a jó családi háttérrel rendelkezőknek van a legnagyobb esélyük arra, hogy sikeres karriert fussanak be. A két nem közötti különbség nemcsak a fizetésben mutatkozik, hanem a munkakeresés időtartamában, valamint a vezető beosztásban való arányukat nézve is - mindhárom szempontból a férfiaknak kedvez a statisztika. A frissdiplomás férfiak hamarabb találnak munkát, mint a nők. A férfiaknak átlagosan 3,6 hónap alatt sikerült elhelyezkedniük a kutatás adatai szerint, míg az azonos végzettséggel bíró nőknek valamivel több, mint 4 hónap alatt. A pályakezdő diplomások között a vezető beosztásban lévő férfiak aránya csaknem 29 százalék, míg a nőké mindössze 17 százalék. Hazánkban egy tavalyi - közel ötszáz cégre kiterjedő - kutatás szerint a foglalkoztatott munkavállalók alig 42 százaléka nő, míg ha a felsővezetőket nézzük, ez az arány egészen alacsony, alig 18,3 százalék. Két éve a dolgozók közel fele volt nő, míg a női főnökök 19,1 százalékot tettek ki. A felmérésből az is kiderült, hogy hiába dolgoznak azonos

munkakörben, a nők átlagosan a férfiak bérének csupán 94,4 százalékát keresik, és jóval kisebb bónuszra is számíthatnak.

Forrás: *Educatio Nonprofit Kft. tanulmánya*

Magyarországon jelenleg a nők a foglalkoztatási struktúrában elfoglalt pozíciójukat tekintve átlagos helyzetben vannak, keresetük csak lassan közelíti meg a férfiakét. Kecskeméten a nők foglalkoztatottsági helyzetéről ad tájékoztatást a következő táblázat az utóbbi 5 év viszonylatában:

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Nyilvántartott állásukeresők /Munkanélküliek/	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	Nők
2008	37829	40618	35500	38199	2329	2419
2009	37794	40486	34545	37484	3249	3002
2010	37915	40507	35139	37592	2776	2915
2011	38100	40530	35288	37724	2812	2806
2012	38100	40333	35374	37639	2726	2694
2013	36309	37980	33827	35232	2482	2748
2014	36147	37729	34176	35535	1971	2194

Forrás: *TeIR és Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály*

Kecskeméten a képzésekben résztvevők száma az elmúlt években jelentősen emelkedett. A nők szakképzésben és felnőttképzésben való részvétele vonatkozásában az elmúlt évi statisztikák egyértelműen mutatják, hogy a nők képzésben való részvételi aránya jóval alatta marad a férfiakénak. Az életkor előrehaladtával mindkét nemnél megfigyelhető, hogy csökken az oktatásban, képzésben való részvételük aránya.

Képzésben résztvevők száma adott évben Kecskeméten			
év	résztvevők száma összesen	férfi	nő
2012	411	280	131
2013	638	389	249
2014	912	583	329

Forrás: *Türr István Képző és Kutató Intézet Kecskeméti Igazgatósága*

Általános, nemtől független tendencia, hogy az alacsony iskolai végzettség csökkenti a munkaerő-piaci részvétel esélyeit. A csak nyolc általánost, vagy még azt sem teljesítő nők elhelyezkedési esélyei rendkívül rosszak. A képzésekhez, átképzésekhez való viszonyuk sem megfelelő. Az alacsony iskolai végzettségű nőkre jellemzőbb a több gyermek vállalása. Az alacsony végzettségű nők között a gyermek az eredményesség, a kompetencia fontos jellemzője. Lemaradásuk és ebből is adódó kiszolgáltatottságuk a diplomás nőkhez képest egyre nagyobb.

A diplomás nők több mint fele 30-40 éves kora között lesz vezető, többségük házasságban él, de inkább kevesebb gyermeket vállal. Bizonyos foglalkozásokban a nők vannak többségben, ami nem lenne baj, azonban ezek jó része a kereseti piramis alján helyezkedik el és

kedvezőtlen feltételeket kínál. Bár a minisztériumokban és a bankszektorban is magas a nők aránya, de az első vonalbeli vezetők itt is az erősebb nem képviselői.

A nők munkaerő-piaci jelenlétének legfontosabb meghatározója a *nevelt gyermekek száma* (ez az összefüggés az EU tagállamok közül Magyarországon a legerősebb). A nők elhelyezkedésének esélyeit csökkentő tényezők a *gyermekvállalási szándék*, a *már megszületett gyermek* (mivel betegség esetén a nő kiesik a munkából, illetve nem tud túlórázni, mert menni kell a gyermekéért), és az utóbbi években problémaként jelentkezik az *életkor*, mivel a 45-50 év feletti nők már egyre nehezebben tudnak elhelyezkedni, illetve váltani. A nők egyenlő esélyeinek megteremtése a *bérezés* terén világszerte még sokáig megoldatlan kérdés marad, pedig a nők esélyegyenlőségének sarkalatos kérdése „az egyenlő munkáért egyenlő bér” elvének érvényesülése. A gyakorlati megvalósulás ma sem problémamentes, annak ellenére, hogy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, és a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény is biztosítja a megvalósítás jogi alapjait.

A munkaerő-piaci jelenlétet többféle támogatási forma erősíti, amelyek a következők:

- foglalkoztatást elősegítő támogatások – képzési támogatás
- álláskereső vállalkozóvá válását segítő támogatás
- közmunka program
- munkába járás, utazási költség támogatása
- foglalkoztatást bővítő támogatás

A fenti munkaerő-piaci támogatásoknak a nemek szerinti eloszlását az utóbbi évek vonatkozásában a következő táblázat szemlélteti:

Munkaerő-piaci támogatás			
év	támogatottak száma összesen	férfi	nő
2007	1252	577	675
2008	1859	867	992
2009	1628	744	884
2010	2007	1009	998
2011	1579	759	820
2012	1285	606	679
2013	1608	730	878
2014	2028	1060	968

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

8.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztethetőségét segítő szolgáltatások

A mai nő számára a munka és a családi élet összeegyeztethetősége okozza a legnagyobb problémát. Ennek megoldását segítené a *részmunkaidő*, a *rugalmas munkaidő* elterjedése, az *otthoni távmunka* lehetőségének támogatása, a *családbarát munkahelyek* létrehozása a *családtámogatási rendszer átgondolása* vagy az, hogy a *férfiak kevesebbet dolgozzanak*, és nagyobb szerepet vállaljanak a háztartásban és a gyermekek nevelésében.

Bár a nők nagy része szívesen venné, ha részmunkaidőben dolgozhatna, nem szabad elfelejteni, hogy Magyarországon a kétkeresős családmódel a jellemző, és így „másfél kereső” csak kevés családban elég arra, hogy a megszokott életnívóhoz szükséges jövedelmet előteremtse. Gyakran a részmunkaidőben elérhető kereset - különösen az alacsonyabb iskolai végzettséggel kevésbé kvalifikált munkát ellátó nők számára - a munkába járással kapcsolatos többletköltségek, illetve az otthoni munkával elérhető megtakarítások együttes összegét sem éri el. A Kormány családbarát szemléletének egyik mutatója, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma családbarát munkahely pályázatot hirdet, elősegítve a családi és munkahelyi élet összeegyeztethetőségét.

A magyar nők egyébként a mai napig családcentrikusak és elenyésző azok száma, akik munkájukat helyezik életük középpontjába. Magyarország családbarátjának tekinthető abból a szempontból, hogy itt az anyák - amennyiben körülményeik lehetővé teszik - akár három évig is otthon maradhatnak gyermekeikkel, akik viszont bármilyen okból előbb visszamennek dolgozni, bölcsődébe adhatják gyermekeiket, ahol a piciket szakszerű gondozásban, ellátásban részesítik. Az elmúlt években egyre több családi napközi nyílt (köszönhetően annak, hogy egyszerűsödtek a családi napközi létrehozásának szabályai), melyek új alternatívákat jelentenek a gyermekelhelyezés terén. Ma már lehetőség van arra is, hogy a férj vagy a nagyszülő maradjon otthon a gyermekkel. Sok család számára megoldást jelent a nők korai nyugdíjazása, tehát ha a nagymama a 40 év szolgálati idő után nyugdíjba mehet (teljes összegű öregségi nyugdíjjal) és így vállalni tudja a gyermek napközbeni ellátását. Ezekkel a lehetőségekkel elsősorban azok a családok élnek, ahol az anya keresete magasabb, vagy ahol az apának átmenetileg nincs állása, ezért célszerűbb, ha a nő mielőbb visszatér dolgozni.

A nők visszatérését a munkaerő-piacra nagyban segítik a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény, valamint, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 2015. 01. 01.-től hatályos rendelkezései:

- A munkáltató a munkavállaló ajánlatára a gyermek 3 éves koráig, három vagy több gyermeket nevelő munkavállaló esetén viszont a gyermek 5 éves koráig köteles a munkaszerződést az általános teljes napi munkaidő felének megfelelő tartamú részmunkaidőre módosítani.
- A teljes munkaidőben foglalkoztatott közalkalmazott írásbeli kérelmére a munkáltató köteles a kinevezésben heti 20 órás részmunkaidőt kikötni, ha a közalkalmazott a kérelem benyújtásakor fizetés nélküli szabadságot vesz igénybe a gyermek gondozása céljából. A kérelem alapján kikötött részmunkaidőben a munkáltató a közalkalmazottat a kérelem szerinti időpontig, de legfeljebb a gyermek 3 éves koráig, három vagy több gyermeket nevelő közalkalmazott esetén a gyermek 5 éves koráig köteles foglalkoztatni. Ezt követően a közalkalmazott munkaidejét a kérelem benyújtása előtti mérték szerint kell megállapítani.
- Az, aki terhességi vizsgálaton, lombikbébi programban vagy meddőségi kezelésen vesz részt, a vizsgálat és a kezelés idejére mentesül a munkavégzési kötelezettség alól, azaz nem kell szabadságot kivennie ahhoz, hogy elmelessen. Ugyanez vonatkozik a szoptató anyákra (a szoptatás első hat hónapjában naponta kétszer egy, majd a kilencedik hónap végéig naponta egy órára maradhatnak távol). A távollét idejére a munkavállalónak távolléti díj jár.
- A gyermek hároméves koráig a munkáltató köteles a munkavállaló szülőt féléllásba tenni, ha a munkavállaló szülő ezt kéri.
- A munkáltató nem mondhat fel a várandósság, a szülési szabadság, a gyes, gyed céljából igénybe vett fizetés nélküli szabadság és a meddőségi kezelés ideje alatt.

- Az anyának vagy a gyermekét egyedül nevelő apának, ha dolgozik, a gyermek hároméves koráig csak különösen indokolt esetben lehet a munkaviszonyát felmondani.
- A várandós anya és gyermeke hároméves koráig a kismama, illetve a gyermekét egyedül nevelő kispapa nem kötelezhető arra, hogy egyenlőtlen munkaidő-beosztásban vagy éjszaka dolgozzon, hogy túlórázzon, és heti pihenőnapjai nem oszthatók be egyenlőtlenül.
- Várandóssága idején és a gyermeke három éves koráig a szülő nem kötelezhető más faluban vagy városban végzendő munkára, csak ott, ahol eredetileg munkát vállalt.
- A Kjt.-be került az "apaszabadság". Az apának a gyermeke születése esetén, legkésőbb a születést követő 2. hónap végéig öt, ikergyermekek születése esetén hét munkanap pótszabadság jár, amelyet kérésének megfelelő időpontban kell kiadni. A szabadság akkor is jár, ha a gyermek halva születik vagy meghal.

A magyar társadalom erőteljes tradicionális beállítottságával magyarázható, hogy az otthoni feladatok túlnyomó többsége a nőkre hárul (még abban az esetben is, ha a férfi munkanélküli). A magyar nők többsége heti 40-45 órát dolgozik, de csak nagyon kevesen engedhetik meg maguknak, hogy fizetett segítséget alkalmazzanak a házimunka ellátásában, vagy a gyermekfelügyeletben. A családok többségében a gyermekekkel is nagyjából az édesanyák foglalkoznak (tanulás, ápolás, külön órákra hordás stb.). Szerencsés esetben még a nagyszülők segítségére számíthatnak, de mivel a nyugdíjkorhatár egyre jobban kitolódik, így pont abban az időszakban kell ezt nélkülözniük, mikor még a gyerekek kicsik, nem elég önállóak. A tradicionális háziasszonyi feladatoknak való megfelelés egyébként valamennyi dolgozó nőtől elvárt a magyar társadalomban. A magyar nők 70%-a szerint is a nők feladata a háztartással és családdal kapcsolatos teendők ellátása, az Európai Unióban ezt a nők 50%-a gondolja így.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenségek egyik markáns megnyilvánulása az időfelhasználásban, a munkaidő-szabadidő arányban érhető tetten. Magyarországon a házimunka fogalma szinte egyértelműen a női munka fogalmával azonos. Nem csupán azokban a háztartásokban van ez így, ahol a férfi a kereső, hanem azokban is, amelyekben mind a férj, mind a feleség teljes munkaidőben dolgozik. A gazdaságilag aktív nők átlagosan háromszor annyi időt fordítanak házimunkára, mint a férfiak. A nők a házasságkötéstől és az első gyerek születésétől kezdve egyre több időt fordítanak házimunkára. A gyermekvállalás aránytalan túlterheltséggel jár számukra, ami krónikus stressz állapotot és folyamatos fizikai túlterheltséget jelent. Kijelenthető tehát, hogy a magyar nők rendkívül túlterheltek, kevés idejük marad magukra, a feltöltődésre, az életminőségük rosszabb az európai átlaghoz képest, különösen a 45 év alatti, gyermeket nevelő nőké.

8.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Magyarországon az elmúlt évben egy lassú, de biztató növekedés figyelhető meg a házasságkötések és a gyermekvállalások számát tekintve. A Kormány családpolitikájának célja a nők és férfiak közötti harmonikus egyensúly megteremtése a családban és a foglalkoztatás terén egyaránt. Az alábbi intézkedésekkel járó kiszámíthatóságnak, tervezhetőségnek köszönhetően a fiataloknak megnőtt a családalapítási kedve:

- családi kedvezmény
- családi járulék kedvezmény

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, óvodáztatási támogatás
- gyermektartásdíj megelőlegezése
- étkezési térítési díjkedvezmény
- ingyenes tankönyvellátás (1-2. osztályos gyerekek szüleinek nem kell fizetni a tankönyvekért)
- első házasság kedvezménye (az a házaspár érvényesítheti, amely esetében legalább az egyik házastárs első házasságát köti)
- GYED-extra (melynek köszönhetően 2014-ben 29.000-en tudtak munkát vállalni a gyermekgondozási ellátás mellett)
- Diplomás GYED (felsőfokú képzésben résztvevő fiatalok gyermekvállalását ösztönzi)

Számos országos program és intézkedés fókuszál a házassági kedv és családvállalás ösztönzésére. A Házasság Hete programsorozat célja, hogy a keresztény egyházak és a civil szervezetek összefogásával felhívja a figyelmet a házasság és a család értékeire és fontosságára, segítséget nyújtson a házasságba készülőknek, és a házasságban problémákkal szembesülőknek egyaránt. Kecskemét is csatlakozott a 2008 óta egyre több magyarországi település részvételével megvalósuló programhoz. A helyi rendezvény a *Házasság hete 2015.* – *Az elkötelezett szerelem ünnepe Kecskeméten* címet kapta és Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata is támogatta a megvalósítást. Számos kecskeméti helyszín (Otthon Mozi, Kecskeméti Élménypark, Círóka Bábszínház, Bozsó Gyűjtemény, Kodály Zoltán Ének-Zenei Iskola, Katona József Könyvtár, Szent Család Plébánia) és szervezet (Nők a Nemzet Jövőjéért Egyesület, Kecskemét-Széchenyivárosi Közösségépítő Egyesület) vett részt a változatos programok szervezésében. A rendezvények (pl. „Újra Téged vennék feleségül” romantikus akció, Szerelm íze vacsoraest, Szerelmi kalandtúra, Séta a családokért, Házaspárok, szerelmespárok ökumenikus megáldása, Hit, család, küldetés – ökumenikus konferencia,

Szerelmi zálog – tárlatvezetés) rendkívül színesek, változatosak és a résztvevők körében nagyon népszerűek voltak. Kecskeméten évről évre nő a házasságkötések száma.

A házasságkötések számának alakulása Kecskeméten:

év	házasságkötések száma
2011	396
2012	455
2013	522
2014	545

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

A felbontott házasságok nagy részében gyermekek is vannak, pedig a népesség 90 % vallja, hogy a gyermek boldog felneveléséhez mindkét szülő jelenléte szükséges. Jellemző, hogy minél több gyermek születik egy házasságban annál kisebb a válási valószínűség, sőt a többgyermekes családoknál a férfiak esetében a depresszió kialakulásának esélye is kisebb. Kecskeméten 2012 óta csökken a válások száma.

Házasságfelbontások számának alakulása Kecskeméten

év	házasságfelbontások száma
2011	280
2012	289
2013	260
2014	249

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Magyarországon ma a gyermekvállalási terveiket leginkább az alacsonyabb jövedelmű nők realizálják nagyobb arányban, míg a közepes jövedelműek gyermekvállalási kedve a legalacsonyabb. A magas keresetűek körében nő a gyermektelenek és a több gyermekesek aránya és csökken az egy gyermeket vállalóké. Az első gyermek vállalásának időpontja pedig egyre jobban kitolódik, különösen a felsőfokú végzettséggel rendelkező nők esetében. Kecskeméten a születések száma 2011-2013 között kedvezően alakult, az elmúlt évben viszont némi visszaesés tapasztalható.

Születések számának alakulása Kecskeméten

év	születések száma
2011	2256
2012	2334
2013	2441
2014	2408

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás területén a területi védőnő szerepe kiemelkedő jelentőségű, mivel a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a várandós anyák gondozása (a 26/2014. (IV. 8.) EMMI rendelet alapján) a gyermekágyas időszakban történő tanácsadás és a 0-6 éves korú gyermekek gondozásában

történő segítségnyújtás is a feladatai közé tartozik. A családgondozás keretében kiszűri az egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettséget, valamint segíti a harmonikus, szerető családi környezet kialakítását. Kiemelt jelentőségű a várandós anyák gondozásba vétele, amelyre a szakorvosi vizsgálatot követően kerül sor. Fokozott gondozásban részesülnek azok a nők, akiknek egészségügyi állapotában vagy környezetében veszélyeztetett tényezők vannak. Ez utóbbi lehet lakás vagy anyagi helyzet, családi körülmények.

A kecskeméti védőnői ellátásra vonatkozó adatokat tartalmazza a következő táblázat:

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	31	3016	97 (0-3)
2014	31	3379	109 (0-3)

Forrás: Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága

Megjegyzés: a táblázat a területi védőnőkre vonatkozó adatokat tartalmazza.

Az anya és gyermekgondozásnak egyaránt fontos elemei a *vizsgálatok*, *szűrővizsgálatok*, valamint a *családlátogatások*. A várandós anyát a várandósság ideje alatt 5 alkalommal, az újszülöttet a hazaadást követő 48 órán belül meg kell vizsgálni, majd az első 6 hétben hetente, 1 éves koráig pedig havonta kell látogatni. A megfelelő anya és gyermekgondozáshoz nélkülözhetetlen, hogy az orvosok (nőgyógyász, gyermekorvos) és a védőnők együttműködése megfelelő legyen. A védőnő az észlelő és jelző rendszer tagjaként köteles jelezni a gyermek veszélyeztetettségének észlelését a gyermekjóléti szolgálat felé.

Csecsemőhalálozás és csecsemőgyilkosság esetén a gondozást végző védőnő írásos összefoglalót készít és a gondozással kapcsolatos dokumentumokat megküldi az illetékes járási hivatal népegészségügyi osztálya számára. A szülés utáni depressziós állapot kialakulását a nők még ma is szégyellik a családtagok előtt, viszont ha a védőnőnek sikerül megfelelő kapcsolatot kialakítania a kismamával, akkor az erről történő őszinte beszélgetésre és a segítségnyújtás elfogadására is nagyobb esély van, s így a probléma kezelésében is nagy szerepe lesz.

8.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak sértettjei elsősorban nők és gyermekek. Az erőszaknak nem csak rövid távú, hanem egy egész életet befolyásoló hatása van, ezért is lenne fontos a nők elleni erőszak áldozatait segítő szolgálatok fejlesztése, valamint hogy ne a bántalmazottnak kelljen elmenekülnie az otthonából, hanem a bántalmazó legyen eltávolítva, illetve kiemelve a családból.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény 2009. október 1. napjával lépett hatályba. Ehhez kapcsolódóan a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 1/A. §-a a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a járási gyámhivatalt jelölte ki.

A gyámhivatalok felé kötelesek jelzéssel élni:
a törvényben meghatározott alaptevékenységük keretében

- 1) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- 2) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gyermekek vagy családok átmeneti otthona,
- 3) a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,
- 4) a gyámhatóság,
- 5) a rendőrség,
- 6) az ügyészség,
- 7) a bíróság,
- 8) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- 9) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- 10) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- 11) a civil szervezetek, alapítványok.

Az előbbieken felsorolt intézmények és személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik. Ugyanakkor ezen intézményeken túl más is élhet jelzéssel. A meghatározott intézmények, továbbá a családvédelmi koordinációért felelős szerv a hozzátartozók közötti erőszak megelőzése és a bekövetkezett, hozzátartozók közötti erőszak ártalmainak csökkentése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni. Amennyiben más személy tesz jelzést, vagy kezdeményez eljárást, a meghatározott intézmények, vagy a családvédelmi koordinációért felelős szerv kötelezettsége e más személy irányában az eljárás megindítására vonatkozó visszajelzésre vonatkozóan áll fenn.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv kezdeményezi a felsorolt intézmények, illetve szerv alkalmazottjának fegyelmi felelősségre vonását, ha a jelzési és együttműködési kötelezettségnek nem tesz eleget, azonban erre még nem került sor.

Hozzátartozónak tekinthető a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1. § (1) 1. 2. pontja szerint:

közei hozzátartozó: a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér;

hozzátartozó: a közei hozzátartozó, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

Figyelemmel arra, hogy a házasság, illetve az élettársi kapcsolat megszűnése számos esetben nem szünteti meg az érzelmi kapcsolatot, illetve az indulatokat a volt partnerek között, valamint a volt házastársak vagy volt élettársak gyakran – kényszerűségből – továbbra is közös lakásban élnek, a törvény hatálya rájuk is ki kell hogy terjedjen a gyám és a gyámsága alatt álló kiskorú gyermek, illetve a gondnok és a gondnokolt közötti szoros kapcsolat, az egyikük esetleges kiszolgáltatottsága indokoltá teszi, hogy a törvény rájuk is vonatkozzon.

A gyámhivatal a bántalmazottak és a bántalmazók külön – külön történő meghallgatása során tájékoztatást ad a segítő szolgálatok elérhetőségéről, illetve jegyzőkönyvben rögzíti az elmondottakat, majd a jegyzőkönyveket megküldi a rendőrségnek, valamint, amennyiben kiskorú neveléséről gondoskodnak, a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóinak is.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv eljárása tehát lehetőséget teremt arra, hogy az állami szervek a krízis kialakulásának korai szakaszában intézkedjenek, illetve az állampolgárok igényüknek megfelelően kérjenek segítséget. Ez azt a célt szolgálja, hogy azokban az esetekben, amikor erre még lehetőség van ne csak a bűncselekmények kialakulása, de adott esetben a távoltartás elrendelése is elkerülhető legyen, és távoltartás alkalmazása nélkül álljon helyre a család békéje.

2010. évben 25 esetben érkezett jelzés hozzátartozók közötti erőszak veszélyének észlelése miatt.

Ezek arányai:

ügyészség: 8 esetben,

bíróság: 3 esetben,

gyermekjólét: 12 esetben,

oktatási intézmény: 2 esetben, (1 óvoda, 1 iskola)

Ezek közül **5 kiskorút** érintett a bántalmazás

2011. évben 56 esetben érkezett jelzés hozzátartozók közötti erőszak veszélyének észlelése miatt.

Ezek arányai:

ügyészség: 3 esetben,

bíróság: 1 esetben,

rendőrség: 6 esetben,

gyermekjóléti szolgálat/központ: 44 esetben tett eleget jelzési kötelezettségének,

a gyámhivatalhoz közvetlenül 2 ügyfél fordult segítségért.

Ezek közül **15 kiskorút** érintett a bántalmazás.

2012. évben 102 esetben érkezett jelzés hozzátartozók közötti erőszak veszélyének észlelése miatt.

Ezek arányai:

ügyészség: 3 esetben,

rendőrség: 14 esetben,

oktatási intézmény: 5 esetben,

gyermekjóléti szolgálat/központ: 80 esetben.

Ezek közül **26 kiskorút** érintett a bántalmazás.

2013. évben 59 esetben érkezett jelzés hozzátartozók közötti erőszak veszélyének észlelése miatt.

Ezek arányai:

rendőrség: 27 esetben,

oktatási intézmény: 2 esetben,

gyermekjóléti szolgálat/központ: 25 esetben.

Ezek közül **18 kiskorút** érintett bántalmazás.

2014. évben 79 esetben érkezett jelzés hozzátartozók közötti erőszak veszélyének észlelése miatt.

Ezek arányai:

rendőrség: 28 esetben,
gyermekjóléti szolgálat/központ: 37 esetben.

Ezek közül **21 kiskorút** érintett bántalmazás.

Az eddigi tapasztalat azt mutatja, hogy amikor a gyámhivatal meghallgatja a bántalmazottat és a bántalmazót, a megoldást már megtalálták a kialakult konfliktus kezelésére, vagy a bántalmazott a bántalmazóval rendezte viszonyát és újra együtt vannak. Több esetben előfordult, hogy a családgondozók tanácsára megindították a bírósági, illetve rendőrségi eljárást, de gyámhivatali meghallgatásuk során sok esetben már arról számolnak be, hogy minden ilyen irányú kérelmüket visszavonták.

8.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény 2009. október 1. napjával lépett hatályba. A családvédelmi koordinációért felelős szerv a járási gyámhivatal. A bántalmazottak a városban működő Családsegítő Központhoz is fordulhatnak, ahol ilyen esetben családgondozással próbálnak segítséget nyújtani számukra, szükség esetén pedig megadják azt az ingyenesen hívható számot, amin keresztül az ún. védett házakba való elhelyezést lehet kérni.

Kecskeméten a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Dél-Alföldi Régió Kecskeméti Csoportja - az önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében – működteti a Családok Átmeneti Otthonát 21 férőhellyel. Ebben az intézményben helyezik el azokat a bántalmazott családtagokat (elsősorban nőket és gyerekeket), akik menekülni kényszerülnek otthonukból. Felkészült, megfelelő végzettségű szakemberek foglalkoznak velük, és lehetőség van arra, hogy egy éven keresztül ott tartózkodjanak. Ez az időszak - különösen indokolt esetben - további fél évvel meghosszabbítható. A fenntartással járó költségeket az önkormányzat támogatja.

A témában a legfontosabb helyi szervezetek és elérhetőségeik:

- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály

Cím: 6000 Kecskemét, Deák Ferenc tér 3.

Tel.: 06-76-513-711

e-mail: bacs@kimsz.gov.hu, gyamhivatal@bkmkh.hu

http://bkmkh.hu/gyamugyi_es_igazsagugyi_foosztaly

- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Kecskeméti Csoportja Családok Átmeneti Otthona

Cím: 6000 Kecskemét, Hoffmann J. u. 11.

Tel.: 76/506-124

e-mail: kmetmalta@kmetmalta.hu

Honlap: www.maltai.hu

- Rév Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat

Cím: Kecskemét, Fecske u. 20.

Tel.: 06-76/415-466; ingyenesen hívható zöld szám vezetékes telefonról: 06/80/204-226

e-mail: revkmet@t-online.hu

Honlap: www.revkecskemmet.hu

8.6. A nők szerepe a helyi közéletben

A nemzetközi szakirodalom a nők parlamenti részvételét az esélyegyenlőség mércéjeként használja. A rendszerváltást követően Magyarországon és a térség országaiban is erőteljesen

csökkent a női képviselők száma a parlamentekben. Hazánkban az elmúlt 25 évben 10 százalék körül ingadozott, ami európai és világviszonylatban is egyaránt alacsony. A képviselők összlétszámának csökkenése következtében a 2014. évi választás a legkisebb női jelenlétet (nem éri el a 9,5 százalékot, 199 képviselőből 19 nő) eredményezte a parlamentben. A többi országhoz és Európához képest is egyre nagyobb a leszakadás. Sajnos a kelet-európai és a harmadik világ országaival sem tudunk már lépést tartani. Az Európai Parlamentben a 21 magyar képviselőből a nők száma 3, a kecskeméti közgyűlésben a 22 képviselő között négyen képviselik a női nemet. Országos és helyi viszonylatban a közigazgatásban és a közalkalmazotti szférában jóval magasabb a nők aránya, és ezeken a területeken a nők vezetői szerephez is könnyebben jutnak.

Forrás: *Koncz Katalin: Nők a parlamentben 1990-2014*

8.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

- Nagy hangsúlyt kell fektetni a terhes tanácsadásra, a kismamák fizikai és mentális állapotára hiszen az nagyban befolyásolja születendő gyermekük egészségét. Kecskeméten a Család- és Nővédelmi Tanácsadó kíséri figyelemmel a kismamák terhességét. Településünkön ezen felül – az egészségügyi szakellátás keretei között - működik Tinédzser Ambulancia és Gyermek Nőgyógyászat is. Kecskeméten rendkívül ritkán fordul elő, hogy 16-18 év közötti kiskorú lány házasságot köt.

- A helyi rendőrség a D.A.D.A. és az ELLENSZER programjaikkal folytat kiemelkedő prevenciós munkát. Az utóbbinak kiemelt témája az interneten, valamint az okostelefonokkal elkövetett bűncselekmények megelőzésének lehetősége. A deviancia, az iskolai erőszak, a családon belüli erőszak tárgykörökön kívül a diákok részéről külön kérés volt a nemi erkölcs elleni bűncselekmények elhatárolása, ismertetése. Kifejezett igény mutatkozott a külföldi munkavállalással, a külföldi tanulással kapcsolatosan felmerülő veszélyek ismertetésére. Külön figyelmet kapott a kábítószerre vonatkozó ismeretek oktatása. Lehetőség volt a tanulók részételére a nyílt bírósági tárgyalásokon. Az iskolák tájékoztatást kaptak a kortársképzés lehetőségéről is.

- A „Nyár veszélyei” Program, a biztonságos szünidőt előkészítő foglalkozások (egyedüllet otthon, közterületeken, szórakozóhelyen, külföldön eltévedés) oktatásában Kecskeméten számos iskola vett részt. A szakemberek felhívják a figyelmet a különböző veszélyhelyzetekre, s hogy mit tehetnek ezek elkerülése érdekében, vagy kihez fordulhatnak segítségért. Szintén a rendőrség készítette a prostituáltak tájékoztatása céljából a „Van kiút” című kiadványt, amely segélyhívó számokat is tartalmaz, s a járőrözés során maguk a rendőrök terjesztik.

- A több éves múlttal rendelkező „Kórházi Esték” programsorozat keretében a rendőrség a Bács-Kiskun Megyei Kórház szakmai támogatásával a Városi Civil Kerekasztal Egészségügyi Civil Kerekasztalának közreműködésével szakmai fórumot szervezett „Lélekpont” címmel a csecsemőgyilkosságok megelőzése, az örökbefogadások szorgalmazása érdekében. Az esemény szakember-találkozóként (orvos – rendőr – pszichológus – gyermekvédelem) mélyreható témamagyarázattal, lélekbe markoló ok-okozati összefüggések, hatékonyabb megelőzési lehetőségek vizsgálatával hiánypótló volt.

- A Kecskemét-Széchenyivárosi Közösségépítő Egyesület családjórát tart a 13-24 éves gyermekeknek és fiataloknak a szerelem, a felelős párkapcsolat témakörökben a családi értéket hirdető „Boldogabb családokért” családi életre nevelés program keretében. A házasságra való felkészülés, a házastársi elköteleződés és hűség, az egymásért való közös felelősségvállalás és a felelős szexualitás köré épülő program mára országos mintaprojekt lett. Az Egyesület családjórát tart a Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Fiatalkorúak Börtönének anya-gyermek részlegében is, valamint fiatalok, jegyespárok és házaspárok körében egyéni tanácsadásokon, jegyeskurzusokon és a családjárak keretében is népszerűsítik a természetes családtervezés Sensiplan tüneti-hőmérőzés módszerét. A programot az önkormányzat támogatja.

- A helyi Családtámogató- és Gyermekjóléti Központ a Baba-Mama Klubján keresztül védőnői közreműködéssel segíti a kismamákat a gyermekneveléssel, vagy háztartásvezetéssel kapcsolatos problémáiknak a megoldásában. Ingyenes pár- és családterápia illetve kapcsolati problémák esetén mediáció is igénybe vehető a Központban.

- A Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara keretein belül Kecskeméten működik a Női Vezetők Klubja, mely kifejezetten női vállalkozók, elsősorban a gazdasági életben vezető szerepet betöltő nők számára szervez fórumokat, rendezvényeket. A 2014-2015-ben megrendezett „Nőnek lenni jó” nőnap konferenciák keretében a jelenlévők megismerkedhettek több, látványosan fejlődő, sikeres vállalkozással, sorsfordító elhatározásokkal és azok megvalósításával. Olyan nőkkel, akik bebizonyították, hogy egy jó ötlettel, sok-sok munkával és kitartással, valamint jól megválasztott munkatársakkal rendkívüli teljesítményekre képesek (pl. egy fiatal anyuka, aki a gyed után családi vállalkozásként magyar népi mintákkal készülő szuvenírcsalád gyártásába fog, egy Bács-Kiskun megyei fiatal közgazdász házaspár, akik Zebegény tetején fenntartható környezetbarát megoldással, saját konyhakerttel vendégházat működtetnek, egy családi vállalkozás, mely - egymilliárd forintos fejlesztéssel - négycsillagos szállodát üzemeltet, 2014-ben az Év Menedzsere címet kapott ügyvezető igazgatónő, aki az autós iparágban 2005 óta elért kimagasló eredményeiért kapta az elismerést).

- A Kismama Karrier Központ projekt 2012. 05. 01 – 2013. 12. 31. közötti megvalósítására 92.007.173 Ft támogatást nyert el az Álláskereső Egyesületeinek Bács-Kiskun Megyei Szövetsége a TÁMOP-1.4.3-10/2-2F-2011-0007 számú projekt keretében.

A cél az volt, hogy kidolgozzanak és biztosítsanak egy olyan szolgáltatáscsomagot, amely a GYED/GYES/GYET-en lévő szülők, zömmel édesanyák munkába való visszatérését segíti. A Kismama Karrier Központban 400 kismama csatlakozott, akik közül 146 fő vett részt a 32 képzés valamelyikén. Legnépszerűbb szolgáltatás az egyéni tanácsadás volt, azon belül a pszichológusok által tartott életvezetési tanácsadás. Sikerült 100 főnek munkába állnia. Ehhez nem volt elég a kismamákat felkészíteni, fontos volt, hogy legyenek befogadó munkahelyek. Az atipikus, rugalmas foglalkoztatási formákról – amelyek megoldást jelenthetnek a kisgyermekes munkavállalók fokozatos visszaillesztésére - képzésen, fórumokon, kerekasztal beszélgetéseken tájékoztatták a kecskeméti és térségi munkáltatókat. A visszajelzések alapján egyre több munkáltató nyit az atipikus foglalkoztatási formák (pl. részmunkaidő, kismama műszak, osztott munkakör) irányába. Maga a Kismama Karrier Központ is alkalmazott GYES mellett vagy után kismamákat részmunkaidőben, távmunkában, rugalmas munkaidőben, osztott munkakörben. Saját tapasztalataikra alapozva tudták ajánlani más munkáltatóknak is, hogy újra gondolva a humán erőforrás menedzsmentet, próbálkozzanak az atipikus foglalkoztatási formákkal, illeszkedve az adott vállalkozás lehetőségeihez. A szakértői kerekasztalon résztvevő HR vezetők, CSR szakértők véleménye, hogy a vállalkozás rugalmasságával, a hagyományostól eltérő megoldásokkal – költséghatékonyan – nagy eredmények érhetők el. Ha megfelelő pozícióba kerül a munkavállaló, képes a cég hasznát szolgálni, még ha hosszabb távollétről tér is vissza. A projektben résztvevő kismamák a legnagyobb eredménynek többek között önbizalmuk növekedését, magabiztosabbá válásukat, a család és a karrier megfelelő összehangolását tartották. A Kismama Karrier Központ 2014-től már csak facebook oldalán keresztül segíti az álláskereső kismamákat.

Forrás: Kismama Karrier Központ

- A nők szülés utáni munkába való visszatérését segíti, hogy Kecskeméten a bölcsődei és óvodai ellátás mellett 24 családi napközi működik 5-7 fős férőhely számmal, valamint 3 helyen alternatív napközbeni ellátás-játszóház működik.

8.8. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fejezetben tárgyalt célcsoportot érintő legfontosabb feltárt problémák, és a megoldásukra javasolt fejlesztési lehetőségek a következők:

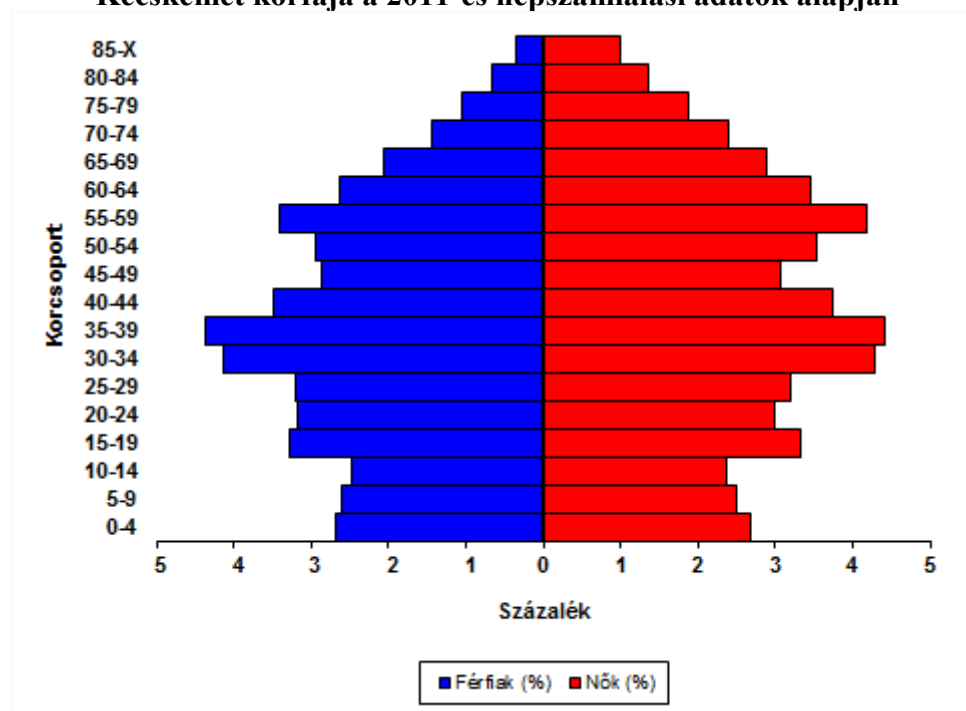
Beazonosított probléma	Javasolt fejlesztési lehetőség
Munka és magánélet egyensúlyának hiánya.	A nők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, alternatív és atipikus foglalkoztatási formák támogatása.

9. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

9.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői

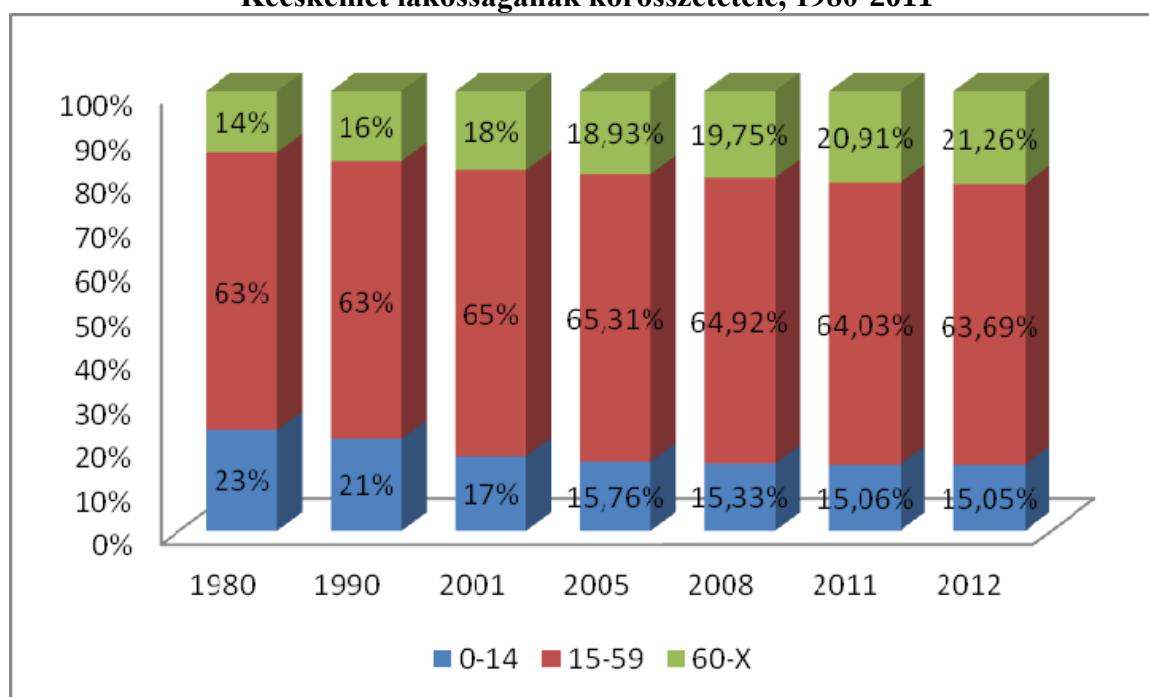
Kecskemét demográfiai adataiból az derül ki, hogy az országos tendenciákhoz hasonlóan folyamatosan növekszik az idősek száma és aránya az összlakosságon belül. Ezt a demográfiai tendenciát szemlélteti a következő két ábra is.

Kecskemét korfája a 2011-es népszámlálási adatok alapján

Forrás: KSH népszámlálás 2011

Kecskemét lakosságának korösszetétele, 1980-2011

Forrás: Népszámlálás 1990, 2001, 2011 és TEIR

Az 1980-as évekhez képest jelentősen csökkent a gyermekek száma, ugyanakkor növekedett a 60 éven felüliek száma és részaránya. Különösen a változás iránya és szerkezete aggasztó, hiszen ha az 1980 és 2012 közötti adatokat vizsgáljuk, megállapíthatjuk, hogy mintegy 8 százalékponttal csökkent a 14 éven aluliak aránya (23%-ról 15,05%-ra), míg az idősebb korosztályoké, több mint 7 százalékponttal nőtt (14%-ról 21,26%-ra).

Az *Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Közgazdasági és Költségvetési Főosztálya* által rendelkezésre bocsátott adatok szerint Kecskemét Megyei Jogú Városban folyósítási címmel rendelkező ellátottakról készített állománystatisztikai táblázatok a 2013 - 2014. év azonos időszakára vonatkozóan a következők:

2013. évi Kecskemét Megyei Jogú Városban folyósítási címmel rendelkező ellátottakról készített állománystatisztikai táblázat fő szerinti megbontásban

ellátási forma	fő
öregségi nyugdíjak	20958
korhatár alattiaknak járó ellátások	2087
rokkantsági és rehabilitációs ellátások	3717
hozzátartozói nyugdíj	1836
árvaellátás	1027
mezőgazdasági szövetkezeti járadék	68
baleseti járadék	78
rokkantsági járadék	280
házastársi pótlék	180
egyéb nyugdíj, járadék, stb.	634

2013. évi Kecskemét Megyei Jogú Városban folyósítási címmel rendelkező ellátottakról készített állománystatisztikai táblázat darab szerinti megbontásban

ellátási forma	db
öregségi nyugdíjak	20958
korhatár alattiaknak járó ellátások	2087
rokkantsági és rehabilitációs ellátások	3762
hozzátartozói nyugdíj	8196
árvaellátás	1027
mezőgazdasági szövetkezeti járadék	97
baleseti járadék	204
rokkantsági járadék	280
házastársi pótlék	183
egyéb nyugdíj, járadék, stb.	2212

2014. évi Kecskemét Megyei Jogú Városban folyósítási címmel rendelkező ellátottakról készített állománystatisztikai táblázat fő szerinti megbontásban

ellátási forma	fő
öregségi nyugdíjak	21533
korhatár alattiaknak járó ellátások	1337
rokkantsági és rehabilitációs ellátások	3559
hozzátartozói nyugdíj	1725
árvaellátás	959
mezőgazdasági szövetkezeti járadék	56
baleseti járadék	69
rokkantsági járadék	302
házastársi pótlék	169
egyéb nyugdíj, járadék, stb.	629

2014. évi Kecskemét Megyei Jogú Városban folyósítási címmel rendelkező ellátottakról készített állománystatisztikai táblázat darab szerinti megbontásban

ellátási forma	db
öregségi nyugdíjak	21533
korhatár alattiaknak járó ellátások	1337
rokkantsági és rehabilitációs ellátások	3593
hozzátartozói nyugdíj	8148
árvaellátás	959
mezőgazdasági szövetkezeti járadék	83
baleseti járadék	198
rokkantsági járadék	302
házastársi pótlék	172
egyéb nyugdíj, járadék, stb.	2073

Forrás: Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Közgazdasági és Költségvetési Főosztály

Megjegyzés: Aki többféle ellátást kap, több számadatban is szerepel.

Az időskorú népesség általános jellemzéséhez szolgál adalékkul a nappali ellátásban, valamint az időskorúak járadékában részesülők számának és arányának vizsgálata is.

65 évnél idősebb népesség és a nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	65 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	15630	444	2,85
2009	16134	405	2,5
2010	16425	398	2,4
2011	16629	425	2,55
2012	16879	469	2,75
2013	17381	469	2,7
2014	17841	485	2,7

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága

Időskorúak járadékában részesítettek évi átlagos száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	87
2009	89
2010	81
2011	84
2012	77
2013	93
2014	88

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, járási hivatal adatszolgáltatása

Kijelenthető, hogy Kecskeméten az idősök ellátása általában megoldott, mivel a kecskeméti szociális ellátórendszer az ellátásba jelentkezőket az engedélyekben szereplő határokig képes ellátni. Mindezekon túl azonban Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a városban élő idős emberekre, hiszen az idősebb nemzedék élettapasztalatát és felhalmozott tudását olyan értéként és erőforrásként értelmezi, amely meghatározó tényezője lehet a város gazdasági növekedésének és versenyképességének is.

9.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete

A rendelkezésre álló munkanélküliséggel és foglalkoztatottsággal kapcsolatos adatok alapján kijelenthető, hogy Magyarországon az 50 év felettiek rendkívül nehéz helyzetben vannak a munkaerő-piacon. Hasonló a helyzet Kecskeméten is. A következő táblázat az 50 év feletti nyilvántartott álláskeresők számának alakulását mutatja az elmúlt években Kecskemét vonatkozásában:

Az 50 feletti nyilvántartott álláskeresők száma

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A nyilvántartott álláskeresők száma összesen	6251	5691	5618	5149	5230	4165
51-55 évesek	759	760	692	675	494	471
56-60 évesek	343	395	389	543	427	450
60 év felettiek	24	26	26	31	61	87
50 év felettiek összesen	1126	1181	1107	1249	982	1008

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

A táblázatból látható, hogy amíg a regisztrált álláskeresők száma fokozatosan csökkent a 2009-2012. év zárónapjainak tekintetében, ugyanakkor az 56-60 év közöttiek száma és aránya növekedett ugyanebben az időszakban. 2014-ben jelentős csökkenés következett be a nyilvántartott álláskeresők számában, viszont ebben a körben az 50 év felettiek aránya továbbra is közel 25%.

Az idősebb korosztály alacsony fokú foglalkoztatottságát több tényező együttes jelenlétével lehet magyarázni. Az elmúlt 20 évben jelentősen átalakult a munkaerő-piac, a felgyorsult technikai és technológiai fejlődés miatt számos munkakör alakult át, ugyanakkor újfajta képességek és kompetenciák váltak szükségessé a sikeres érvényesüléshez. Mivel az idősebb munkavállalók munkaerő-piacra történő belépésekor még kevésbé volt jellemző a gyakori munkahelyváltás, kevesen tartották fontosnak az élethosszig tartó tanulást és a tudás rendszeres frissítését, ami most jelentős hátrányt okoz számukra munkahelyük elvesztése esetén a fiatalabb generációkkal szemben.

Az idősebb munkavállalók ugyanakkor rendelkeznek számos olyan pozitív tulajdonsággal is, amelyeknek köszönhetően hasznos tagjai lehetnek a munkaerő-piacnak. Számos munka esetén többet számít a munkatapasztalat a végzettségnél, valamint az elsősorban a fiatalabb korosztályra jellemző diplomás túlképzés miatt az idősebbek alacsonyabb végzettséggel is előnyben lehetnek több hiányszakma esetében. A nyugdíj felé közeledve az idősebb munkavállalók vonatkozásában kisebb az esélye a rövid időn belüli munkahelyváltásnak, így ez a nemzedék gyakran felelősségteljesebb munkavállaló lehet.

A munkaadók gyakran azzal magyarázzák az idők munkaerő-piaci diszkriminációjának egyre inkább érezhető jelenlétét, hogy az idők tudása elavult, kevésbé rugalmasak, nem beszélnek idegen nyelvet, fizikai állapotuk már nem kielégítő. Mindezen kritikákra megfelelő választ adhatnak a különböző felnőttképzési stratégiák (iskolai rendszerű felnőttképzés, munkaerő-piaci képzés, vállalati képzés és egyéb tanfolyamok), valamint az Európai Unió által preferált élethosszig tartó tanulás fogalma. Ez utóbbi célja az, hogy az idősebb munkavállalók olyan képességekhez, kompetenciákhoz jussanak, amelyek elősegítik a változó körülményekhez való alkalmazkodásukat, valamint hozzájárulnak a szükséges naprakész tudás megszerzéséhez.

9.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata számára az idősüggyel, az idős emberekkel való foglalkozás terén a legfontosabb alapelv az, hogy az idős emberek értéket képviselnek a város szempontjából, ezért kiemelt feladat számukra biztosítani a minőségi öregedés és öregkor körülményeit. Az időseket érintő feladatok ellátása terén kiemelt szerepet játszik az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága, mint az önkormányzat szakmai intézménye. Az Igazgatóság, együtt az Ószirózsa Idősek Gondozóházával biztosítja az idők számára a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. A kötelezően ellátott idősügyi feladatokat, illetve az egyes szolgáltatásokat igénybe vevő idők létszámát a lenti, 2014. december 31-i adatokat tartalmazó táblázat mutatja be összefoglalóan.

Kötelező feladat megnevezése	Feladat-ellátási forma megnevezése	Ellátást nyújtó megnevezése	Igénybevevők száma	65 év feletti igénybevevők száma
Házi segítségnyújtás	önkormányzati fenntartású intézmény 4 telephelyen végzi a tevékenységet (ellátható személyek száma: 396 fő)	Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága (a továbbiakban: ESZII)	431	364

Étkeztetés	önkormányzati fenntartású intézmény 4 telephelyen végzi a tevékenységet	ESZII	977	594
Idősek nappali ellátása	önkormányzati fenntartású intézmény 4 telephelyen 290 férőhellyel	ESZII	485	380
Támogató szolgálat	önkormányzati fenntartású támogató szolgálat működtetése	ESZII	54	8
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	önkormányzati fenntartású jelzőrendszeres házi segítségnyújtás működtetése	ESZII	108	108
Idősek átmeneti ellátása	két telephelyen önkormányzati fenntartású átmeneti otthon működtetése	ESZII	28	28
Idősek ápoló-gondozó otthona	három telephelyen önkormányzati fenntartású idősek ápoló – gondozó otthona működtetése	ESZII	385	347
Fogyatékosok ápoló-gondozó otthona	önkormányzati fenntartású 100 férőhelyes fogyatékos otthon működtetése	ESZII	100	18

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Az idősüggyel kapcsolatos, az önkormányzat által vállalt többletfeladatokat, és az azokat igénybe vevők számát a következő, 2014. december 31-i adatokat bemutató táblázat tartalmazza.

A kötelező feladatokon kívül ellátott többletfeladat, program megnevezése	Feladat-ellátási forma és az ellátást nyújtó megnevezése	Az önkormányzat szerepe a megvalósításban	Igénybe vevők száma	
			Összesen	65+
Kommunális szilárd hulladék szállításának	Díjmentesség idősek részére rászorultsági	Díjmentesség megállapítása	200	200

támogatása 70 éven felüliek részére	alapon Ellátást nyújtja: Önkormányzat			
Közvetetten támogatott nyugdíjasklubok segítése	helyiség biztosítása, rezsiköltség támogatása a klubok részére	Támogatás biztosítása a helyi nyugdíjas szövetség részére	2500	2500

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Közművelődéshez való hozzáférés: A közművelődéshez való hozzáférés biztosítása az idősebb korosztály számára nemcsak a kulturális értékek közvetítése szempontjából kiemelkedően fontos, de jelentős szerepet játszik a kulturális esélyegyenlőtlenség és a potenciális marginalizálódás veszélyének csökkentésében is. A közművelődési szolgáltatások a kultúrákövetítés elsődleges funkciója mellett hozzájárulnak a különböző készségek és kompetenciák fejlesztéséhez, a változó környezethez történő alkalmazkodás megkönnyítéséhez és az életminőség javításához is. Ugyanakkor a kulturális és alkotóközösségek az idős nemzedék szocializációjának, közösségi életének is fontos színterei, komoly segítséget nyújtanak az időskorúak társadalmi integrációjában és a nemzedékek közötti kapcsolat megteremtésében is.

Mindezeket figyelembe véve Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelt fontosságúnak tartja, hogy az általa fenntartott közművelődési és kulturális intézmények által az idős generáció közművelődési esélyegyenlőségének biztosítása garantált legyen. Emellett az önkormányzat azt is fontosnak és kívánatosnak tartja, hogy lehetőségeihez mérten támogassa az idősek öntevékeny kultúramegőrző- és teremtő tevékenységét is, hiszen ezek a közösségek hozzájárulnak a város kulturális sokszínűségéhez, valamint a helyi és egyetemes kulturális értékek fennmaradásához és népszerűsítéséhez.

Az idősek által az egyik legszívesebben látogatott kulturális intézmény a *Katona József Színház*. Az intézmény bérleteladás során vezetett statisztikai adatai szerint a nyugdíjas bérletesek aránya az összes bérlettel rendelkező több, mint egy harmadát tette ki a legutóbbi, 2014-2015-ös évadban.

A színház idősekkel kapcsolatos tevékenysége nem merül ki csupán a nyugdíjasok számára biztosított kedvezményes bérletek árusításában. Kecskeméten évente megrendezésre kerül az Idősek Világnapján egy színvonalas gálaműsor, amelynek megvalósítása a színház művészeinek önkéntes részvételével történik. Különleges színfoltja a színház idősekkel kapcsolatos tevékenységének, hogy a rendőrséggel együttműködve bűnmegelőzési, személy- és vagyonvédelemmel kapcsolatos előadásokat szerveznek az idősek számára, ahol színpadi eszközökkel mutatják be azokat a lehetséges élethelyzeteket, amelyek eredményeképpen az idősek különféle bűncselekmények sértetteivé, áldozataivá válhatnak.

A *Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár* ugyancsak számos szolgáltatással járul hozzá az idősek közművelődéséhez, közösségi tevékenységeihez. Ilyen, az esélyegyenlőséget is érintő szolgáltatás az Otthon Könyvtár Szolgáltatás, amelynek keretében olyan idős emberek lakására juttatnak el a könyvtár munkatársai könyveket, akik az épület akadálymentesítése ellenére sem tudnak eljutni a könyvtárba. Ugyancsak együttműködő partnere a könyvtár az Idősek Akadémiája programsorozatnak, amely a nem formális tanulás egyik kitűnő példaként működik hosszú ideje, a résztvevők nagy meglepedésére. Ugyancsak a naprakész tudás és az élethosszig tartó tanulás jegyében szervezi meg a könyvtár az évek óta

nagy sikernek örvendő NagyNet elnevezésű számítógép-kezelői és informatikai tanfolyamát az idősök számára. A magasabb szintű informatikai jártasság hozzájárulhat a korosztály társadalmi kirekesztettség-érzésének csökkenéséhez, az új emberi kapcsolatok létesítéséhez, valamint a meglévő kapcsolatok ápolásához. További előnye ezen ismeretek birtoklásának, hogy elősegítheti a munkaerő-piacon való megjelenés esélyét, támogathatja a társadalmi integrációt, valamint egyszerűsítheti a hétköznapi ügyintézését is.

A *Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központ Nonprofit Kft.* (továbbiakban: Központ) programkínálatán és működésén keresztül is kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén. Amellett, hogy 2005 óta a Központ épülete akadálymentesített, rendszeresen szerveznek és működtetnek nyugdíjasok számára művelődési és ismeretszerző közösségeket, valamint aktívan közreműködik az intézmény a városi Idősök Napja rendezvény megszervezésében is. A Központ esélyegyenlőségi intézkedési ütemtervében a következő, idősök számára tervezett rendezvények és programok szerepelnek:

- időskorúak művelődési és rekreációs közösségeinek működtetése (Pedagógus Klub, Kertbarát Kör, Senior Klub, jóga és egészséges életmód tanfolyamok, stb.)
- Idősök Napja városi programjában való részvétel
- szenior képzés megvalósítása az időskorúak kortárssegítő képességeinek fejlesztésére
- a hátrányos helyzetűeket, a nőket, a romákat, a fogyatékkal élőket és az időseket érintő ismeretterjesztő programok, előadások szervezése

Az idősök közművelődéshez, magas szintű tudáshoz való hozzáférése szempontjából rendkívül nagy jelentőségű a *Kecskeméti Harmadik Kor Egyeteme* elnevezésű előadássorozat, amely a Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége, a Pécsi Tudományegyetem és Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata együttműködésében vette kezdetét 2014-ben. A két szemesztert felölelő program keretében neves egyetemi kutatók tartottak *kultúra-művelődés-média, gazdaság-pénzügy, politika-történelem-helytörténet; pszichológia-gerontológia-oktatás, egészség-életmód* témakörökben nagy sikerű előadásokat a résztvevőknek. A neves és elismert egyetemi oktatók mellett olyan szakmailag ugyancsak kitűnő, tudományos fokozattal rendelkező kecskeméti előadók is szerepelnek a kínálatban, akik a lokálpatriotizmus jegyében a helyi történelemről, kulturális és művészeti értékekről tartanak előadásokat. Az első évfolyam nagy sikerére való tekintettel 2015-ben kezdetét vette a második évfolyam is, amelyre – hasonlóan az elsőhöz – közel 300 kecskeméti idős iratkozott be.

A közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A kecskeméti idősök jelentős része szerencsére rendkívül aktívan, tevékenyen éli meg időskorát. A város egyébként is pezsgő, sokszínű civil életének egyik legnagyobb létszámú és legváltozatosabb tevékenységi kört lefedő részét jelentik az idősök által létrehozott és működtetett nyugdíjas klubok. Ezek közül a nyugdíjas klubok közül az 1994-ben megalapított *Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége* (az önkormányzat kiemelt idősügyi partnerszervezete) 33 klubot tömörít, mintegy 2000 fős összesített taglétszámmal. A nyugdíjasklubokban számtalan olyan program valósul meg, amely figyelembe veszi az idősök érdeklődési körét, igényeit. Ezeknek a programoknak nemcsak élvezői, de gyakran megvalósítói is maguk az idősök. A különböző kulturális és szórakoztató rendezvényeken kívül (szavalóverseny, idősök ki mit tudja, humorfesztivál, énekverseny) fontos elemei a programoknak a bel- és külföldi kirándulások, illetve a kapcsolatfelvétel határon belüli és kívüli magyar idősügyi szervezetekkel. Évek óta gyümölcsöző a kapcsolat és az

együttműködés a galántai idősekkel, és jelenleg van kialakulóban a balatonfüredi szépkorúakkal való kapcsolatfelvétel.

Az információhoz való hozzáférés

Mind a helyi nyomtatott, mind pedig a helyi elektronikus média tájékoztatást nyújt a kecskeméti idősek életét befolyásoló fontosabb fejleményekről, eseményekről, döntésekről. Ugyancsak számos időseket érintő, idősekkel kapcsolatos információ hozzáférhető Kecskemét Megyei Jogú Város akadálymentesített honlapján is, továbbá egyre több időshöz jut el a Generációk című lap is, amelyben ugyancsak érdekes, a korosztály érdeklődésére számot tartó hírek, információk találhatók.

9.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a városban élő idős polgárok bevonásával, az egyházak és egyéb idősügyi szervezetek együttműködésével minél több színvonalas, a célközönség sajátos igényeit figyelembe vevő és kielégítő programot valósítson meg. E tevékenységében legfőbb partnere a Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége, a 2009 óta működő Idősügyi Tanács, illetve az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága. A főbb rendezvények, programok az alábbiak:

- **Idősek Világnapja:** évente egyszer a Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központban, a Kecskeméti Katona József Színház művészeinek igényes, társadalmi munkájával történik. A város vezetése köszönti a szépkorúakat, elismeréseket adnak át. A résztvevők száma minden évben 600 fő körül alakul.
- **Séta az egészségért:** a város arborétuma mellett szervezett három-négy kilométer hosszú séta, melyen az elmúlt években 4-500 fő vett részt, a város több vezetőjének közreműködésével. Itt a résztvevők szendvicset és üdítőt kapnak, vérnyomás-, vércukor- és testsúlymérést végeznek a szakemberek.
- **Mozdulj! Sportvetélkedő:** kifejezetten idősek által idősek számára szervezett játékos sportvetélkedő, amelynek keretében a sorverseny jellegű feladatok mellett már szenior úszóversenyre is sor került a kecskeméti sportuszodában.

- **Idősek Tornája:** hetente 10 alkalommal, 2 helyszínen kerül megrendezésre önkéntes nyugdíjas testneveléstanárok és edzők vezetésével.

- **Kulturális vetélkedők:** a város életének kiemelkedő eseményei a nyugdíjasok által rendezett kulturális vetélkedők. Ennek anyagi háttérét az önkormányzat biztosítja, ami magában foglalja a helyiség bérletét, a rendezés költségeit, a helyezett díjazását és az étkezést.
- **Közeleti fórumok, előadások:** rendkívül népszerűek az idősök körében a bűnmegelőzési, fogyasztóvédelmi, egészségügyi, kulturális, történelmi és tudományos témájú előadások.
- **Bálok, mozi- és színházlátogatások, közös kirándulások, magyar és nemzetközi testvérvárosok nyugdíjasklubjaival való kapcsolattartás**
- **Egy klub-egy iskola mozgalom:** ennek lényege az, hogy egy-egy nyugdíjas klub partnerséget alakít ki egy-egy általános iskola tanulóival, és közös kulturális programokat, kirándulásokat szerveznek. A mozgalom keretén belül minden évben sor kerül komolyzenei koncertekre, amelyeket fiatalok és idősök közösen adnak. Ugyancsak közösen vesznek részt a mozgalom idősebb és fiatalabb tagjai környezetvédelmi, városszépítő tevékenységekben is.
- **Bibliaismereti vetélkedő:** különlegességét az adja, hogy a részt vevő csapatok a nemzedékek közötti együttműködés jegyében oly módon kerülnek kialakításra, hogy mindegyikben két nyugdíjas és két általános iskolai/középiskolás diák kap helyet. A vetélkedő másik sajátossága, hogy ökumenikus, részt vesznek benne katolikus, református, evangélikus és baptista csapatok is.

9.5. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fejezetben tárgyalt célcsoportot érintő legfontosabb feltárt problémák, és a megoldásukra javasolt fejlesztési lehetőségek a következők:

Beazonosított probléma	Javasolt fejlesztési lehetőség
Alacsony foglalkoztatottság, hátrányos munkaerő-piaci helyzet.	Az idősök munkaerő-piaci hátrányát csökkentő komplex képzési-átképzési program kidolgozása az élethosszig tartó tanulás jegyében.
Az idősök szociális ellátottsága és egészségügyi alapellátása tovább javítandó.	Az idősök szociális és egészségügyi ellátásának lehetőségei szerinti további fejlesztése.

10. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

10.1. A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékkal élő népesség összetétele

A fogyatékosági támogatásban részesülő kecskeméti fogyatékos személyek száma a fogyatékoság jellege szerint 2014-ben:

<i>mozgásszervi fogyatékos</i>	<i>497 fő</i>
<i>látási fogyatékos</i>	<i>313 fő</i>
<i>hallási fogyatékos</i>	<i>58 fő</i>
<i>értelmi fogyatékos</i>	<i>116 fő</i>
<i>halmozottan fogyatékos</i>	<i>24 fő</i>

Forrás: Magyar Államkincstár Bács-Kiskun Megyei Igazgatóság

Megjegyzés: A fogyatékos személyek száma valójában ennél több, arról azonban pontos adatokkal nem rendelkezünk. A fogyatékosági támogatásban részesülők száma csak egy iránymutatást jelent, mivel abban nem szerepelhetnek a kiskorú fogyatékos személyek, valamint azok sem, akik a támogatás helyett megtartották a magasabb mértékű családi pótlékot.

Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	975	-
2009	893	-
2010	855	-
2011	831	-
2012	-	825
2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Kecskeméten nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők számáról nyújt áttekintést a következő táblázat:

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2009	20	-	25
2010	20	-	25
2011	20	-	25
2012	25	-	40
2013	25	-	40
2014	25	-	40

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatszolgáltatók

Fogyatékkal élők foglalkoztatottsága

Jelenleg a fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű munkavállalók iránti kereslet nem halad együtt az elsődleges munkaerőpiaccal. Az elsődleges munkaerőpiac munkáltatói nem motiváltak arra, hogy megváltozott munkaképességű, vagy fogyatékkal élő munkavállalókat foglalkoztassanak. Ezen célcsoport munkanélkülisége szociális hátrányt okozó tényező, valamint az intézmények, munkahelyek akadálymentesítettségének hiányában ezek az emberek kirekesztődnek a közösségekből. Integrált munkába helyezésük által nőhet a tolerancia és csökkenhet a szegregáció.

Városunkban az önkormányzat tulajdonában álló Kecskeméti Városgazdasági Nonprofit Kft. 100 %-os tulajdonában lévő **Kecskeméti Foglalkoztatási Nonprofit Kft.** (a továbbiakban: Nonprofit Kft.) tevékenységének középpontjában az egészségkárosodásból, fogyatékból, valamint a társadalmilag hátrányos helyzetből eredő következmények csökkentése áll. A megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának biztosításával, munkajövedelem juttatással csökkenti a hátrányos helyzet negatív következményeit, és elősegíti a fogyatékos emberek, a megváltozott munkaképességű emberek, hátrányos helyzetűek társadalmi integrációját. A közhasznú szervezet célja a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének előmozdítása, valamint a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése.

A foglalkoztatási rehabilitáció célja elsősorban a megváltozott munkaképességű és a fogyatékkal élők alkalmazása akként, hogy a foglalkoztatás a munkaképesség változás mértékét figyelembe vevő munkaköri feladatok ellátásával értékteremtő, sikerélmény orientált tevékenység elősegítésére irányuljon. Jelenleg a Nonprofit Kft. partnereinek végez bér munkát, valamint a közfoglalkoztatási programok keretében alkalmazott közfoglalkoztatottakkal gondoskodik Kecskemét Megyei Jogú Város zöldfelületeinek tisztántartásáról. A Nonprofit Kft. fő profilja a szennyeződésmentesítés, szállítmányozás, áram elosztó és szabályozó készülék gyártása, szigetelt vezeték és kábel gyártása, valamint papírsomagoló eszközök gyártása.

A Nonprofit Kft. a megváltozott munkaképességű és a társadalmilag hátrányos helyzetű embereknek ad lehetőséget munkavégzésre. Jelenleg 39 fő megváltozott munkaképességű dolgozó tevékenykedik a Kft.-nél, melyből 3 fő mozgási fogyatékos, 2 fő hallási fogyatékos, és 6 fő egyéb fogyatékból élő.

Munkaképesség csökkenése %-ban	Fő
32 %	1
40-45 %	15
50-59 %	16
62%	1
67 %	3
70%	1
72%	1
85 %	1
Összesen:	39

2015. évre vonatkozóan a Nonprofit Kft. a megnyert TÁMOP 5.3.8. pályázat keretében 25 fő megváltozott munkaképességű munkavállalót képez munkaviszony keretében 8 hónapon keresztül.

Munkaképesség csökkenése %-ban	Fő
40-45 %	9
50-59 %	9
60%	2
67 %	1
71%	2
80 %	2
Összesen:	25

A foglalkoztatottak, mivel megváltozott munkaképességűek, így részmunkaidőben foglalkoztathatóak, az egészségkárosodás mértékétől függően 4, illetve 6 órában dolgoznak.

Megváltozott munkaképességű személyek foglalkozási rehabilitációja

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 23. § (1) bekezdése alapján a munkaadó a megváltozott munkaképességű személyek foglalkozási rehabilitációjának elősegítése érdekében rehabilitációs hozzájárulás fizetésére köteles, ha az általa foglalkoztatottak létszáma a 25 főt meghaladja, és az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek száma nem éri el a létszám 5 %-át (kötelező foglalkoztatási szint).

A megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatására – ugyanúgy, mint eddig is – mind az önkormányzati intézmények, mind a gazdasági társaságok a jövőben is kiemelt figyelmet fordítanak.

10.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Emelt összegű családi pótlék: A 18 évnél fiatalabb gyermek után, aki a külön jogszabályban meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul, emelt összegű családi pótlék jár.

Közgyógyellátás: Közgyógyellátásra jogosult alanyi jogon az, aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül. Közgyógyellátási igazolvány kiállítható a szociálisan rászorult személy részére is az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére. A közgyógyellátás igénylésére 2013. január 1. napjától a járási hivatalnál van lehetőség.

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolvány kiváltására jogosult a súlyos mozgáskorlátozott, a látási fogyatékos, az értelmi fogyatékos, a mozgásszervi fogyatékos, az autista és a vak vagy gyengénlátó. Az igényléshez szükséges kérelem nyomtatványt az okmányirodákban lehet kérni.

Utazási kedvezmények: Utazási kedvezmény igénybevételére jogosult korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes bérlettel az a személy, aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül, a Magyar Államkincstár Igazgatósága által kiállított hatósági bizonyítvány alapján, továbbá korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel a fenti személlyel (vak, hallássérült, súlyosan fogyatékos) együtt utazó személy (kísérő). A Magyar Államkincstár Regionális Igazgatósága a magasabb

összegű családi pótlék, megállapításával egyidejűleg hatósági bizonyítványt állít ki az utazási kedvezmények igénybevétele céljából.

Utazási költségtérítés: Ha a gyermek beteg, a járóbeteg-szakellátások igénybevételéhez, illetve fekvőbeteg gyógyintézetbe történő beutazáshoz, kísérőjével együtt utazási költségeihez támogatás jár. Az utazási utalvány kiállítására és a szolgáltatás igénybevételének igazolására jogosult a beutaló orvos a szakellátásra, illetve az orvosszakértői vizsgálatra történő beutaláskor, illetve az egészségügyi szakellátás orvosa a vizsgálat, a kezelés, a fekvőbeteg intézményből való elbocsátás és az ismételt kezelés elrendelésekor. A fogyatékos gyermek ellátását biztosító gyógypedagógiai intézmény, korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény és a fogyatékos gyermek rehabilitációs célú szolgáltatását biztosító intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár. A felmerült utazási költség megtérítéséhez utazási utalvány kiállítására a Szakértői Rehabilitációs Bizottság vezetője jogosult. A szolgáltatások igénybevételét az intézmény vezetője az erre a célra rendszeresített utazási utalványon havonta igazolja. Az utazási költség megtérítését a lepecsételt, felhasznált utazási utalványok alapján az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, illetve a megyei egészségbiztosítási pénztárak végzik.

Gépjármű adó kedvezmény: a gépjármű adóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény alapján a súlyos mozgáskorlátozott személy, a súlyos mozgáskorlátozott kiskorú, a cselekvőképeséget korlátozó (kizáró) gondnokság alatt álló súlyos mozgáskorlátozott személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő szülő –ideértve a nevelő-, mostoha-, vagy örökbefogadó szülőt is- egy darab 100 KW teljesítményt el nem érő, nem személytaxiként üzemelő személygépkocsija után legfeljebb 13.000 Ft-ig illeti meg a mentesség. A kérelmet a helyi adóhatóság felé lehet előterjeszteni, és mellékelni kell a mozgássérültség fokát igazoló szakorvosi igazolást.

Akadálymentesítési támogatás: A súlyosan mozgássérült személy a műszakilag akadálymentes lakás kialakításához állami támogatást vehet igénybe. A támogatás összege az akadálymentes új lakás építéséhez, vásárlásához legfeljebb 250 000 Ft (ha a vásárló mozgássérült), meglévő lakáson végzett akadálymentesítéshez legfeljebb 150 000 Ft (ha az igénylő mozgássérült) és legfeljebb 100 000 Ft (ha a vásárló a mozgássérült közeli hozzátartozója). A támogatást igényelheti a mozgássérült vagy az elhelyezéséről gondoskodó közeli hozzátartozó. Az akadálymentesítési támogatást az állam nevében a kincstár nyújtja a folyósító hitelintézet havi elszámolása alapján.

Rendkívüli települési támogatás: Jogosultak rá azok a személyek, akik létfenntartásukat veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerültek, és önmaguk illetve családjuk fenntartásáról másféle módon nem képesek gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások, különösen betegség, elemi kár miatt anyagi segítségre szorulnak. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megszűnésével ez a támogatási forma alkalmas a gyermekes családok átmeneti jellegű anyagi problémáinak kezelésére is. A helyi önkormányzat rendelete határozza meg a támogatás összegét és adható gyakoriságát. Kecskemét esetében Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a szociális támogatásokról szóló 3/2015. (II.19.) önkormányzati rendeletének 21-22-23. §-a tartalmazza a rendkívüli települési támogatás nyújtásának részletes szabályait.

Települési támogatás lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez: Az önkormányzat a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez települési támogatást nyújt annak a családnak vagy személynek, aki a lakásával kapcsolatos költségeit

nehezen vagy egyáltalán nem képes fedezni, és a helyi rendeletben meghatározott feltételeknek eleget tesz.

Ugyanarra a lakásra csak egy jogosult részére állapítható meg támogatás, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától. A kérelmet a polgármesteri hivatalában kell benyújtani a helyszínen ingyenesen beszerezhető nyomtatványon. Amennyiben a kérelmet megalapozottnak ítéli meg az önkormányzat, a támogatást havonta folyósítja. A támogatás részletes szabályait Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a szociális támogatásokról szóló 3/2015. (II.19.) önkormányzati rendeletének 7-10. §-a tartalmazza.

Települési támogatás a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére: A méltányossági ápolási díjat felváltó helyi támogatási forma, amely a 18. életévét betöltött tartósan beteg személy hozzátartozójának támogatási lehetőségét teremti meg. A támogatás részletes szabályait Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a szociális támogatásokról szóló 3/2015. (II.19.) önkormányzati rendeletének 11-13. §-a tartalmazza.

Gyermekgondozási segély (GYES): Gyermekgondozási segélyre jogosult a szülő, a nevelőszülő, a gyám a saját háztartásában nevelt gyermek harmadik életévének a betöltéséig, ikergyermek esetén a tankötelessé válás évének végéig, tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek 10. életévének betöltéséig. A fent említetteken kívül jogosult még a gyermekgondozási segélyre a nagyszülő, ha a gyermek az első életévét betöltötte, és gondozása, nevelése a szülő háztartásában történik, valamint szülei írásban nyilatkoznak arról, hogy a gyermekgondozási segélyről lemondanak, és egyetértenek a gyermekgondozási segéllynek a nagyszülő részéről történő igénylésével.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, a pénzbeli támogatásnak, az ingyenes tankönyvnek, egyéb kedvezményeknek az igénybevételére. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a lakóhely szerint illetékes önkormányzat jegyzője állapítja meg egy év időtartamra.

Étkezési térítési díjkedvezmény: 50 %-os normatív kedvezményre jogosult gyermekétkeztetés esetén a szülő a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után. A tanuló után a kedvezményt a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani.

Ingyenes tankönyvellátás: Normatív alapon jogosult a kedvezményre a nappali rendszerű oktatásban résztvevő egyedülálló szülő által nevelt vagy tartósan beteg vagy rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő vagy három, vagy többgyermekes családban élő tanuló. A jogosultságot igazolni a családi pótlékról kiállított igazolással, fogyatékoság esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével, rendszeres gyermekvédelmi támogatás esetén az erről szóló határozattal kell. Az igényjogosultságot az iskolai tankönyvrendelés elkészítése előtt, az iskola által meghatározott időben kell bejelenteni.

10.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés

A fogyatékos személyek hozzáférnek mindazon szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokhoz, amelyeket a szakmai jogszabályok alapján az intézményfenntartók működtetnek. Kifejezetten fogyatékos személyek számára jöttek létre a támogató szolgálatok, amelyek személyi segítséget végeznek a fogyatékos személy otthonában, illetve szállító szolgálatot működtetnek a fogyatékos személy egészségügyi intézménybe, munkába, iskolába történő eljuttatásának segítésére.

A fogyatékos személyeket segíti a Kecskeméten működő két nappali intézmény, amelyeket az *Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága*, valamint a *Humán-Rehab Kiemelkedően Közhasznú Egyesület* működtet 25, illetve 40 férőhellyel. Ezekben az intézményekben elsősorban a bentlakásos intézményi ellátást nem igénylő, értelmi fogyatékos személyek ellátása történik.

A fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthona az önmaguk ellátásáról gondoskodni nem képes személyek tartós bentlakásos, teljes körű ellátást biztosítja. Ilyen bentlakásos otthont Kecskeméten az *Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága* működtet 100 férőhellyel.

Önálló életvitel

Kecskeméten a *Humán-Rehab Kiemelkedően Közhasznú Egyesület* működtet fogyatékos személyek rehabilitációs otthonát 30 férőhellyel, illetve rehabilitációs célú lakóotthont 8 férőhellyel. A fogyatékosok rehabilitációs intézménye azoknak a fogyatékos, valamint mozgás-, illetőleg látássérült személyeknek az elhelyezését szolgálja, akiknek oktatása, képzése, átképzése és rehabilitációs célú foglalkoztatása csak intézményi keretek között valósítható meg.

A fogyatékosok rehabilitációs intézménye előkészíti az ott élők családi és lakóhelyi környezetbe történő visszatérését, valamint megszervezi az intézményi ellátás megszűnését követő utógondozást. Az Egyesület a rehabilitációs otthonokban élő személyek szociális foglalkoztatását is megszervezi, munkajövedelmet biztosít számukra.

Akadálymentesítés

Az önkormányzati intézmények felújítása során minden esetben a jogszabályi előírásoknak megfelelően megtörténik az akadálymentesített környezet kialakítása. Sajnos még mindig vannak a városban olyan középületek, amelyek akadálymentesítését a megfelelő források hiánya, vagy a középületek műemléki védettsége miatt még nem sikerült megoldani. Az önkormányzat jelentős eredményeket ért el ugyanakkor az elmúlt években a közterületek, utak és járdák akadálymentesítése kapcsán, ami főleg a belvárosban érzékelhető.

10.4. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fejezetben tárgyalt célcsoportot érintő legfontosabb feltárt problémák, és a megoldásukra javasolt fejlesztési lehetőségek a következők:

Beazonosított probléma	Javasolt fejlesztési lehetőség
Alacsony foglalkoztatottsági szint.	A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű munkavállalók munkaerőpiaci esélyeit és integrációját segítő komplex képzési-átképzési program.
A középületek, közterületek, közszolgáltatások akadálymentességének nem kielégítő volta.	Az akadálymentesített középületek, közterületek számának növelése.
A köznevelési rendszerből kikerülő felnőtt autisták ellátásának hiánya. Szükséges a szociális és az egészségügyi ágazat munkavállalóinak autizmus specifikus érzékenyítése.	Felnőtt autisták nappali ellátását szolgáló intézmény fenntartását végző szervezettel történő hosszú távú megállapodás megkötése, vagy ilyen típusú intézmény létrehozása, az autizmus specifikus ellátás biztosítása az említett célcsoport számára. Autizmus-specifikus továbbképzéseken való részvétel lehetővé tétele a szociális és az egészségügyi ágazat munkavállalói számára.

11. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

11.1. Önkormányzati és civil szektor partnersége, társadalmi innováció

Az állami-önkormányzati és az üzleti-piaci szektor mellett napjainkban egyre fontosabb szerepet játszik a demokratikus társadalmak életében a civil szféra. Alapvető jelentőségű a helyi társadalom fejlődésében, a közösségi élet és értékrend melletti erős elkötelezettség kialakulásában és az önkéntesség megerősödésében. Fontos szerepet töltenek be egy városi közösség életében azok a civil szervezetek, amelyek annak érdekében intézményesülnek, hogy olyan feladatokat lássanak el, amelyet sem az állam, sem a piac nem akar, vagy nem tud felvállalni. Haszonelvűség nélkül, a közjó érdekében cselekszenek oly módon, hogy gyakran hatékonyabban, költségkímélőbben és humánusabban látják el az általuk vállalt feladatokat, mint az olykor ereje határáig terhelt önkormányzati intézményrendszer. A perifériára szorult rétegekkel való foglalkozás és az esélyegyenlőség minél szélesebb körű biztosítása egyaránt olyan területek, amelyek vonatkozásában a civil szervezetek aktív tevékenységet fejtenek ki, és amely területeken alternatívák és többletlehetőségek nyújtására alkalmasak.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a kezdetektől fogva figyelemmel kísérte és a lehetőségeihez mérten támogatta a városban működő civil szervezeteket. Mivel az önkormányzat és a helyi civil szféra képviselői egyaránt felismerték, hogy a hangzatos jelszavak helyett a valódi, hasznos, tartalommal megtöltött kapcsolatfelvételek és problémamegoldások, valamint a konkrét ágazati együttműködések szolgálják a város polgárainak érdekeit, mindkét fél törekedett a minél szélesebb körű kapcsolatrendszer kialakítására és aktív működtetésére. Ennek a felismerésnek az eredményeként jött létre Kecskeméten a *Városi Civil Kerekasztal*, amely 2007 óta fogja össze a városban tevékenykedő, a közéletben aktív társadalmi szervezeteket és alapítványokat. A Városi Civil Kerekasztal 2008. július 4-én együttműködési megállapodást kötött Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatával. Ennek megfelelően a civilek képviselői részt vehetnek a megfelelő önkormányzati bizottsági üléseken, a civilekkel kapcsolatos pályázatok előminősítésében, így a lakossági érdekeket jobban képesek megjeleníteni már a döntés-előkészítés szakaszában is. A civilek nyilvánosságot kapnak a Városházán évente megrendezett *Városi Civil Fórumon* és az önkormányzat honlapján. Az önkormányzat pénzbeli és természetbeni támogatással segíti számos civil szervezet működését és programjainak megvalósítását.

Az említett Városi Civil Kerekasztal 8 szakmai kerekasztalból épül fel, amelyek mindegyike magas színvonalú szakmai tevékenységgel járult hozzá a város életkörülményeinek, a polgárok esélyegyenlőségének javításához. A szakmai kerekasztalok a következők:

- Egészségügyi Szakkerekasztal
- Gyermek, Ifjúsági és Oktatási Szakkerekasztal
- Kulturális Szakkerekasztal
- Hagyományőrző Szakkerekasztal
- Műszaki, Tudományos és Innovációs Szakkerekasztal
- Nyugdíjas Szakkerekasztal
- Sport és Szabadidő Szakkerekasztal
- Szociális Szakkerekasztal

A Városi Civil Kerekasztal és az évente megrendezésre kerülő Városi Civil Fórum széles körű nyilvánosságot biztosít a helyi civil szféra számára, ugyanakkor az önkormányzat egyértelmű szándéka, hogy még szélesebbre tárja az együttműködés kapuit azon civil szervezetek előtt is,

amelyek – egyelőre - nem képviseltetik magukat a fenti érdek-képviselési fórumokban. Ennek a kívánatos, még szélesebb körű önkormányzati-civil együttműködésnek a kiszámítható anyagi keretfeltételeit a Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése 7/2011. (II.9.) számú határozatával létrehozott *Városi Támogatási Program* teremtheti meg, ami új támogatási konstrukció az önkormányzat részéről a civil szféra szervezetei számára. A Városi Támogatási Program Bevezető része a Program életre hívásának szükségességét egyebek mellett azzal indokolja, hogy „A korábbi támogatási rendszer számos aránytalanságot, párhuzamosságot és ellentmondást hordozott magában.”, így szükségessé vált egy, az eddigieknél átláthatóbb, egyszerűbb pályázati lehetőség megalkotása. Az említett Bevezető a következőket is leszögezi: „Az egyre erősödő civil szféra napjainkra a társadalom minden területét átfogja, és fontos tartópillére demokráciánknak, az egyes közösségek érdekérvényesítésének. A nonprofit szerveződések és az önkormányzat együttműködése, együttgondolkodása jelentős erőforrásokat mozgósíthat közös céljaink megvalósítása érdekében. A civil társadalom a maga eszközeivel azon munkálkodik, hogy élhetőbb, színesebb, boldogabb legyen városunk, a különböző szerveződések számos területen kiegészítik, erősítik az önkormányzat feladatait.”

Az önkormányzat a Városi Támogatási Program égisze alatt éves szinten közel százmillió forintos nagyságrendű pályázati keretet biztosít a közgyűlés által megfogalmazott célokra, amelyek megfogalmazása során elsődleges szempont az, hogy „megvalósulásukkal az egész város gazdagodjon, fejlődjön, mind sikeresebbé váljon, segítve az itt élők boldogulását.” (Városi Támogatási Program Bevezető)

2015-ben a Városi Támogatási Program éves szinten 95.500 E Ft előirányzatot biztosít a közgyűlés által meghatározott célokra. Az előirányzatokként rendelkezésre álló megpályázható keretösszegek a következők ebben az évben:

• Oktatási programok	8. 500 E Ft
• Kulturális programok	16.000 E Ft
• Szociális programok	4.000 E Ft
• Egészségügyi programok	3.000 E Ft
• Ifjúsági programok	5.000 E Ft
• Sport programok	39.000 E Ft
• Idősügyi programok	7.000 E Ft
• Környezetvédelmi programok	5.000 E Ft
• Mezőgazdasági programok	2.000 E Ft
• Műemlékvédelmi programok	6.000 E Ft

Az említetteken kívül az önkormányzati-civil partnerség fontos, a párbeszédet és a társadalmi innovációt elősegítő szereplői azok a konzultatív, tanácsadó, véleményező, javaslattevő és esetenként döntéshozó szervezetek, amelyek a városban élő idősök és fiatalok által képviselt értékeket, erőforrásokat csatornázzák be, és amelyek alkalmasak arra is, hogy azok a problémák, kihívások és feladatok, amelyek ezeket a nemzedékeket érintik, közvetlenül megjelenhessenek a döntéshozók előtt.

Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése a 217/2009. (V.28.) KH. számú határozatával döntött az *Idősügyi Tanács* megalakulásáról. Az Idősügyi Tanács az önkormányzat idősügyi és civil politikájának kialakítását, e területek összehangolását, az itt megfogalmazott célok megvalósítását és továbbfejlesztését segítő, a polgármester elnökletével ülésező, speciális összetételű, javaslattevő, véleményező, illetve egyes esetekben döntéshozó testülete. A

Tanács elnöke a polgármester, társelnökét az elnök javaslata alapján a Tanács teljes ülése választja a Tanács tagjai közül a jelenlévők kétharmados többségével. Állandó meghívottként vesz részt a munkában a területért felelős alpolgármester és az illetékes szakbizottság elnöke. A Tanács szavazati joggal rendelkező tagja lehet minden Kecskeméten és kistérségében lévő, időseket tömörítő regisztrált szervezetének képviselője. Olyan szakemberek is tagjai a Tanácsnak, akik az időseket érintő egyes szakterületek elismert képviselői, így például delegál tagot a megyei kórház, a megyei könyvtár, a fogyasztóvédelmi szervezet vagy az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága is. Az Idősügyi Tanáccsal való együttműködés fő célja az idős emberek érdekeinek képviselete, az időseket közvetlenül érintő határozatok, koncepciók, javaslatok véleményezése és a városban élő idősök által felvetett igények minél hatékonyabb kielégítése.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a 37/2015. (III.26.) határozatával döntött a *Kecskeméti Ifjúsági Tanács* megalakításáról azzal a céllal, hogy az önkormányzat tevékenységében eredményesebben érvényesüljenek a fiatalok érdekei. A Tanács elnöke a polgármester, alelnökét a polgármester jelöli ki. A Tanács legfontosabb feladatai közé tartozik, hogy konzultációkat, programokat szervezzon a fiatalok érdekképviselete érdekében; támogassa a fiatalok önszerveződéseit; összegyűjtse a fiatalokat érintő problémákat és továbbítsa őket a helyi ifjúsági szervezetek felé; véleményezze az ifjúságpolitikai tárgyú stratégiai dokumentumokat; illetve javaslatokat tegyen a fiatalokat érintő tervezett intézkedésekkel kapcsolatban és konzultációt kezdeményezzen az intézkedések végrehajtásának tapasztalatairól.

11.2. Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A kecskeméti civil aktivitás egyik legnagyobb potenciált magában rejtő területe az esélyegyenlőség minél szélesebb rétegek számára való biztosítása. A következőkben – természetesen a teljesség igénye nélkül - bemutatjuk az egyes célcsoportok esélyegyenlőségének javítását célzó legfontosabb civil tevékenységeket városunkban.

A *mélyszegénységben*, illetve nehéz anyagi helyzetben élő embertársaink számára több kecskeméti civil szervezet nyújt segítséget. Kiemelkedik ezek közül a karitatív tevékenységet végző civil szervezetek közül a ***Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-Alföldi Régió Kecskeméti Csoportja***, amelynek ez irányú tevékenységének egyik legfontosabb szegmense a hajléktalan emberekkel való elhivatott, magas szakmai színvonalon végzett foglalkozás. A hajléktalan-ellátás nemzetközi szintű központja Kecskeméten a Matkói út 20. szám alatt található ***Magyar Máltai Szeretetszolgálat Komplex Hajléktalanellátó és Rehabilitációs Központ***, amely a szociális szolgáltatások rendszerébe illeszkedő, személyes gondoskodást nyújtó integrált intézmény. A központban a következő szolgáltatásokat vehetik igénybe a rászorulóknak:

- Nappali melegedő, amelynek napi kapacitása 45 fő. 2014-ben 17.875 volt az ellátott esetszám.
- Éjjeli menedékhely, amelynek napi kapacitása 39 férőhely, amely 2014. november 1-től további 20 krízisférőhellyel bővült. A tavalyi év folyamán az összes ellátott eset száma 13.652 volt.
- Átmeneti Szállás napi 13 férőhelyes kapacitással. 2014-ben a gondozási napok száma 4.726 volt.
- A Hajléktalanok Rehabilitációs Intézménye 21 férőhelyes kapacitással működik, 2014-ben 7.695 volt a gondozási napok száma.

- A Hajléktalanok Otthona 28 férőhelyes kapacitással működik, a gondozási napok száma 10.361 volt 2014-ben.

A fent felsorolt szolgáltatások mellett a **Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-Alföldi Régió Kecskeméti Csoportja** a Hoffmann János utca 11. szám alatt is működtet *nappali melegedőt*, amely a hajléktalanok számára napközbeni lehetőséget biztosít benntartózkodásra, alapvető higiéniai szükségleteinek kielégítésére, egyszerű ételmezésre és egyéb kiegészítő szolgáltatásokra.

A Szeretetszolgálat *népkonyhát* is fenntart ugyanezen a címen, amely feladatát a Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatával 2004. január 10-én megkötött feladatátvállalási szerződés alapján látja el. A népkonyhai tevékenység célkitűzése: napi egyszeri egy tál meleg étel kiszolgálása 100 fő részére, mely ételnek meg kell felelni egy átlagos felnőtt ember napi energia és tápanyagszükséglete 40 %-nak. A népkonyha ellátotti köre a hajléktalan, illetve a jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelően szociálisan hátrányos helyzetűnek minősített emberek. 2014-ben 39.500 adag ételt osztottak ki a rászorulóknak.

A legnehezebb sorsban élő kecskeméti polgárok jelentik a Szeretetszolgálat által ellátott *Utcai Szociális Munka* célcsoportját is, hiszen egyik fő feladata az utcán tartózkodó hajléktalan személyek életkörülményeinek figyelemmel kísérése, szükség esetén ellátás biztosításának kezdeményezése. 2014-ben 6.605 volt az ellátott esetek száma az utcai szociális munka keretében.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-Alföldi Régió Kecskeméti Csoportja 2014 júniusától üzemelteti a „Mezeiváros és Ürgés integrált szociális jellegű városrehabilitációja” című projekt keretében a Mezei utca 34. száma alatt felépített *Közösségi Házat*. A Közösségi Ház célja és fő profilja a közösségi és kulturális programok szervezése és a közösségfejlesztési tevékenység végzése a célterületen élő hátrányos helyzetű emberek számára, gyermek és ifjúsági programok lebonyolítása a célterületen, továbbá mentálhigiénés és életvezetési tanácsadás az érdeklődők részére. A Ház programjainak és szolgáltatásainak összeállításában együttműködő partnerként részt vesz egyebek mellett a Kecskeméti Református Egyházközség, a RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat, valamint az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatóságának Családtámogató és Gyermekjóléti Központja is.

Hasonlóan fontos szerepet tölt be a kecskeméti szegények karitatív ellátásában a **Wojtyła Ház Szociális Ellátó És Szolgáltató Nonprofit Kft.** Ez a szervezet ugyancsak szervez rendszeres étkeztetést, adománygyűjtést, közösségi és lelki programokat, valamint rendezvényeket a rászorultaknak.

A **Kecskeméti Jóléti Egyesület** tevékenységi körében ugyancsak kiemelt feladat az utcai szociális munka, hiszen az Egyesület célja az utcán életvitelszerűen tartózkodó vagy a szociális intézményrendszerből kiszorult hajléktalan személyek, közösségek felkutatása, mentális segítése a szociális munka eszközzel. Ugyancsak a mentális gondozás, különösen a szenvedélybetegekkel való szakszerű foglalkozás terén ér el kiemelkedő eredményeket Kecskeméten a **Főplébániai Karitás Alapítvány** fenntartásában működtetett **Rév Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat**, amely szenvedélybetegek alacsony-küszöbű ellátását, pszichiátriai betegek közösségi ellátását, valamint pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali intézményének működtetését vállalja Kecskeméten.

A **Nők a Nemzet Jövőjéért Egyesület** által működtetett **Bács-Kiskun Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Iroda** ugyancsak kiemelkedő szerepet játszik a társadalom leghátrányosabb helyzetű rétegeinek támogatásában. Programjaikat az esélyegyenlőség jegyében, a hátrányos megkülönböztetés csökkentése érdekében szervezik. Információkkal, tanácsadással és különféle programok révén nyújtanak segítséget a családokat, a gyermekeket, a fiatalokat, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élők képviselő, valamint az őket támogató közösségeknek, intézményeknek. Fiataloknak szóló programjaik között a romák elfogadását, a fogyatékkal élők és az idősek támogatását segítő rendhagyó osztályfőnöki órák, író-olvasó találkozó, fotópályázat, kiállítás, valamint önkéntes tevékenységek szerepelnek. A nők társadalmi szerepvállalásának erősítése érdekében előadássorozatot szerveznek. Jótékonyági esttel segítik a hallássérült fiatalokat, mesekönyv és játékgyűjtéssel pedig a nagycsaládosokat. A diszkrimináció ellen egyebek mellett esélynapokkal, valamint roma-magyar kulturális fesztivállal küzdenek.

A **Bács-Kiskun Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Iroda** konkrét tevékenységei, programjai közül kiemelkedő jelentőségű a város főterén minden évben megrendezésre kerülő **EsélyNap** című rendezvény, amely felhívja és ráirányítja a figyelmet a különféle hátrányos helyzetű célcsoportokra, de egyben be is mutatja értékeiket. Az **Esély Órák** célja a befogadó szemlélet erősítése, az előítéletek csökkentése a 12-18 éves korosztály körében annak érdekében, hogy tapasztalatokat szerezzenek, pozitív élményekkel gazdagodjanak. A program a fogyatékossgal élők, az etnikai megkülönböztetés, valamint a generációk közti szolidaritás témája köré épül, osztályfőnöki óra keretében, oktatási és esélyegyenlőségi szakemberek, valamint tapasztalati szakértők (érintett emberek) részvételével. Az **ESÉLYES** című magazinműsor célja kéthavonta tájékoztatás adni, bemutatni az idősek, a bármilyen fajta fogyatékkal élők, a romák, a hátrányos helyzetű családok (egyedülálló szülők, szociális rászoruló nagycsaládosok) mindennapjait érintő történeteket, hogy elősegítsük a hátrányos helyzetű, diszkriminációval leggyakrabban sújtott csoportok társadalmi elfogadását, és ezáltal integrációját. Az Akadálymentesített Heti Hírösszefoglaló hetente egy alkalommal, többszöri ismétléssel a siketek és nagyothallók számára biztosítja a helyi Hét című televízió műsor akadálymentesítését. Ezt a műsort a naponta jelentkező esti híradó legfontosabb híreiből állítják össze. Hétvégén többször is adásba tűzik, illetve az interneten is követhető.

A kecskeméti mélyszegénységben élők támogatására jött létre 2014-ben a **Védőháló Karitatív Egyesület**, amely eredetileg egy Facebook-on létrejövő önkéntes civil adományozó csoport volt. Az Egyesület célja a nehéz sorsú emberek segítése használaton kívüli tárgyakkal, ruhákkal, bútorokkal és tartós élelmiszerrel, illetve a régió első adományboltjának megnyitása Kecskeméten.

A **gyermekek** érdekképviselője, az őket érintő hátrányok kiküszöbölése, életkörülményeik javítása, valamint testi-lelki-szellemi egészségük megőrzése ugyancsak olyan célok és feladatok, amelyek közmegeledésre szolgáló megvalósításában számos civil szervezet működik közre Kecskeméten.

Kecskemét kiemelkedő értékei közé tartozik az **SOS - Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa** fenntartásában működő, kiváló infrastrukturális háttérrel és magas szakmai színvonalú humán erőforrással rendelkező SOS Gyermekfalu, amely 1990. szeptember 15-én nyitotta meg kapuit. Az SOS Gyermekfalu Program Kecskemét szolgáltatásai közé tartozik a gyermekek átmeneti gondozása, valamint az otthont nyújtó és utógondozói ellátás. Az SOS Gyermekfalu Program Kecskemét nevelőszülői hálózata otthont nyújtó ellátást biztosít az ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti, vagy tartós nevelésbe vett 0-18 éves korú

gyermek, valamint utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek számára 24 éves, felsőfokú tanulmányokat folytató fiatal esetén 25 éves korig, jelenleg 185 férőhelyen. Önálló helyettes nevelőszülő biztosít átmeneti gondozást az alapellátás keretén belül a 0-18 éves korú, családban nevelkedő, rászoruló gyermekek számára, ideiglenes jelleggel, 5 férőhelyen. A Program lakásotthoni hálózata három helyszínen biztosít otthont nyújtó- és utógondozói ellátást. A Vízmű utcai lakásotthonban elsősorban ideiglenes hatállyal elhelyezett 3-18 éves korú gyermekeket, fiatalokat fogadnak. A Gát utcai lakásotthonban az átmeneti, vagy tartós nevelésbe vett 12-18 éves korú gyermekeknek, valamint utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtteknek biztosítanak férőhelyet. A lajosmizsei lakásotthon pedig alkalmas speciális ellátást igénylő, súlyos pszichés, vagy disszociális tüneteket mutató gyermekek integrált ellátására, maximum 2 férőhelyen.

Nemzetközi hírű civil aktivitása a városnak az **Európa Jövője Egyesület** által megálmodott és megszervezett Csiperó Gyermektalálkozó, amelynek létrehozói a kezdetektől nagy figyelmet fordítanak arra, hogy a programokba bevonják mind a kecskeméti, mind pedig a határon túli hátrányos helyzetű gyermekeket is.

Rendkívül fontos a gyermekek esélyegyenlősége biztosítása szempontjából a testi-lelki egészség védelme, az ezt célzó prevenció is. Ennek egyik leghatékonyabb eszköze a családi életre nevelés, az önkép és az önismeret fejlesztése. Az önkormányzat anyagi és erkölcsi támogatását egyaránt élvező **Széchenyivárosi Közösségépítő Egyesület Kecskemét** által működtetett „*Boldogabb családokért*” *családi életre nevelés program* az elmúlt években számos helyi oktatási intézménybe eljutott már. A tanulók körében nagyon népszerűek a „Család-órák”, melyek a családi életre való felkészülést segítik. Ezeket az órákat az Egyesület a Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Fiatalkorúak Börtönében, 2011. szeptember óta pedig az anya-gyermek részlegben is tartja. A természetes családtervezés népszerűsítése a fiatalok, jegyespárok és házaspárok körében is folyik.

A fiatalok testi és mentális egészségének megőrzése nem választható el a szenvedélybetegségek elleni küzdelemtől, hiszen ezek gyakran veszélyeztetik a fiatalok egészséges fizikai és lelki fejlődését. A már fentebb is említett, 2000 óta a Főplébániai Karitás Alapítvány keretében működő **Rév Szenvedély-beteg Segítő Szolgálat** felkérés alapján segít az iskolai drogellenes stratégiák kidolgozásában, drogmegelőző programokat tart diákoknak, drogprevenció tájékoztatót tantestületeknek, szülőknek, megjelennek szóróanyagaikkal és személyes tanácsadással az ifjúsági szabadidős rendezvényeken, prevenciót folytatnak diákotthonokban, bentlakásos gyermekvédelmi intézményekben. Számos kiadványuk és szóróanyaguk jelent már meg diákok és szülők számára egyaránt. Megelőző-felvilágosító szolgáltatást, azaz elterelést is végeznek, illetve a Szolgálat önszolgáltató csoportot is működtet.

A gyermekek és fiatalok esélyegyenlőségének biztosítása terén kiemelkedő fontosságú stratégiai partnere az önkormányzatnak a 2010. március 6-án megalakult **Kecskeméti Ifjúsági Kerekasztal**. A kerekasztal ernyőszervezetként és érdekegyeztető fórumként magába foglalja mindazokat az ifjúsági szakmai intézményeket, valamint az ifjúsággal kiemelten foglalkozó civil szervezeteket, amelyeknek célja a fiatalok számára a hasznos szabadidő eltöltés biztosítása, a kiskorúak veszélyeztetettségének és esélyegyenlőtlenségének csökkentése, a gyermekjogok képviselése, illetve a gyermekszegénység elleni küzdelem.

Több olyan civil szervezet is található Kecskeméten, amelyek a *nők* esélyegyenlőségének elérését igyekeznek támogatni. A már az előzőekben is említett ***Nők a Nemzet Jövőjéért Egyesület*** számos karitatív, tudományos, kulturális és hagyományörző program megszervezése mellett a Nők akadémiaja, illetve a Női arcok, női élethelyzetek című programsorozatával is a nők közéletben betöltött szerepére kívánja felhívni a figyelmet. Kiemelkedő programjuk a Kárpát-medencei Asszonytalálkozó is, amelynek keretében a régió nőkkel kapcsolatos, határon átnyúló kezdeményezéseit ismertetik az érdeklődőkkel.

A családok esélyteremtésének egyik nélkülözhetetlen intézményi háttere a 21 engedélyezett férőhellyel működő *Családok Átmeneti Otthona* is, amit Kecskeméten a ***Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-Alföldi Régió Kecskeméti Csoportja*** üzemeltet. A családok átmeneti otthonában nyújtott segítség célja, hogy az ideiglenesen lakhatási gondokkal küzdő családok számára lehetőséget biztosítson a család egységének megtartására, és a szociális munka eszközeivel támogassa a családot önálló életvitelük megtartásában, vagy annak visszaállításában. A Családok Átmeneti Otthonának szerves részét képezi az *Anyaklub* is, amelynek programjai az otthonban lakó édesanyák testi, lelki, szellemi egészségének megőrzésében, a szabadidő hasznos eltöltésében és a mentális gondozásban töltenek be fontos szerepet.

Az *idősekkel* foglalkozó kecskeméti civil szervezetek célja az idősök érdekeinek védelme, társadalmi megbecsülésük erősítése, egészségi szükségleteik kielégítésének támogatása. Ezek a civil szervezetek kiemelkednek szervezetségükkel, folyamatosan nagy létszámban képviseltetik magukat a különböző városi rendezvényeken. Az idősök érdekeit védő és a magukat az időseket tömörítő civil szervezetek városi ernyőszervezete a ***Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége***, amelynek 33 klub, és mintegy 2.000 idős kecskeméti polgár a tagja. Az önkormányzat 2007. decembere óta a Városházán biztosít ingyenesen irodát a Szövetség számára. Az önkormányzat anyagi támogatást is biztosít a Szövetség számára programjaik megvalósítására, ez az összeg 2015-ben 2 millió forint. További számottevő összeg áll rendelkezésre a Városi Támogatási Programon keresztül egyéb idősügyi programok támogatására, amelyre bármely civil szervezet pályázhat.

A *fogyatékkal élők* esélyegyenlőségét támogató civil szervezetek között is számos olyan található Kecskeméten, amely komoly tevékenységet fejt ki az egyes célcsoportok érdekképviselése terén. A ***Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Bács-Kiskun Megyei Szervezete***, a ***Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesülete***, az ***Értelmi Fogyatékosok Kecskeméti Érdekvédelmi Szervezete***, a ***Dömdödöm Szülők Alapítványa a Fogyatékkal Élő Gyermekekért***, az ***Értünk – Magunkért - Velünk Mozgássérültekért Közhasznú Alapítvány***, a ***Mozgássérült Fiatalokért Alapítvány***, az ***Alapítvány a Fogyatékos Sportolókért***, vagy az ***Autista Gyermekekért Egyesület*** mind olyan civil szervezetek, amelyek célként és feladatként fogalmazták meg az általuk képviseltek társadalmi integrációjának elősegítését és az őket érintő előítélet, elutasítás csökkentését.

Fontos kiemelni a szakterületen működő civil szervezetek közül a ***Humán Rehab Kiemelkedően Közhasznú Egyesületet***, amely fogyatékosok számára működtet nappali intézményt kecskeméti telephelyén, és amellyel Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött a kecskeméti fogyatékos fiatalok ellátása érdekében 2012-ben.

12. A 2013-ban elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program 2015. június 30-ig megvalósítandó intézkedéseinek áttekintése

A 2013-ban elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve összesen 14 intézkedést fogalmazott meg a különböző, esélyegyenlőség szempontjából kiemelt fontosságú célcsoportok tekintetében. Ezek közül az intézkedések közül 4 olyan volt, amelynek megvalósítási határideje 2015. június 30., vagy az azt megelőző időszak. A következőkben ezeket tekintjük át röviden.

A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlőségének biztosítása terén Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata megvalósítandó intézkedésként fogalmazta meg egy komplex képzési és szociális földprogram kidolgozását és megvalósítását a mélyszegénységben élő és/vagy roma emberek igényeinek és életkörülményeinek figyelembe vételével.

A vállalt komplex képzési program oly módon teljesült, hogy a „Mezeiváros és Ürgés integrált szociális jellegű városrehabilitációja” című projekt során került sor arra a képzési tevékenységre, amelynek keretében 45 alacsony iskolai végzettségű, munkaerő-piaci szempontból halmozottan hátrányos helyzetű ember szerzett végzettséget. A képzések oly módon kerültek kiválasztásra, hogy figyelembe vegyék a célcsoport előzetes képzettségi szintjét, valamint reális lehetőséget kínálnak a képzések végeztével a munkaerő-piaci integrációra. A fenti célkitűzés értelmében a képzések eredményeképpen 15 fő betanított karbantartói végzettséget, 15 fő hulladékgyűjtő és - szállító OKJ-s bizonyítványt, 15 fő pedig parkgondozó OKJ-s bizonyítványt szerzett.

A szintén vállalt szociális földprogram kidolgozása megkezdődött, kijelölésre került az a földterület, amelyen az önkormányzat a programot meg kívánja valósítani. A szociális földprogram teljes kidolgozása és a megvalósítás megkezdése 2017. december 31-ig megtörténik, amennyiben az érintett célcsoportot képviselő szervezetek részéről erre igény és együttműködési szándék mutatkozik.

Ugyancsak a mélyszegénységben élő és roma embereket érintette a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének az a tervezett beavatkozása, amelynek eredményeképpen az önkormányzat vállalta egy, a szegregált területeket érintő komplex városrehabilitációs program végrehajtását. A vállalt program megvalósult a „Mezeiváros és Ürgés integrált szociális jellegű városrehabilitációja” című projekt befejezésével. A projekt eredményeiből a 7.7 fejezetben (Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása) részletesen beszámoltunk.

A gyermekek esélyegyenlőségét érintette az a tervezett beavatkozás, amelynek célja a kecskeméti ellátórendszerből hiányzó gyermekek átmeneti otthona feladatait biztosító intézmény létrehozása volt. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának már hosszú évek óta stratégiai partnere az SOS-Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa, amely a „TIOP-3.4.1. B-11/1” jelű pályázati kiírás keretei között 12 férőhelyes gyermekek átmeneti otthona beruházás valósított meg. A gyermekek átmeneti otthona előreláthatólag 2015 júliusában kezdi meg működését. Az önkormányzat hosszú távú együttműködési megállapodást kötött az SOS-Gyermekfalu Magyarországi Alapítványával, így módon nem csak a gyermekek átmeneti otthona működtetésére, hanem a teljes szolgáltatási spektrumra biztosítja a város az éves támogatási összeget.

Gyermekek átmeneti otthona

Az idősök esélyegyenlőségével kapcsolatban az önkormányzat azt vállalta a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatának időpontjáig, hogy az idősök otthonának helyet adó ingatlanok közül az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága által működtetett, Kecskemét, Szent László város 1. szám alatti Platán Otthon időskorú részlegét felújítja és fejleszti annak érdekében, hogy az intézmény vonatkozásában végleges működési engedély kerüljön kiadásra.

A TIOP-3.4.2-11/1. Platán Otthon korszerűsítése című pályázatával Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 179.999.990 Ft támogatást nyert el a fenti célra. A beruházás, amely 120 férőhelyet és a meglévő alapterületből 1575,67 négyzetmétert érint, jelenleg folyamatban van, és a tervek szerint 2015. június 30-ig befejeződik. A végleges működési engedély megszerzése ezt követően válik lehetségessé.

13. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének felülvizsgálata

Mint a fentiekben már említettük, a Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013-as elfogadásakor Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 14 olyan beavatkozást, intézkedést fogalmazott meg, amelyek az esélyegyenlőségi szempontból hátrányos helyzetű célcsoportok valamelyikéhez tartozó kecskeméti emberek életét kívánták megkönnyíteni, az ő társadalmi integrációjukat és befogadásukat elősegíteni. Ezek közül az intézkedések közül 4 volt olyan, amelyeknek a határideje 2015. június 30-ig lejárt, ezeknek a beavatkozásoknak, intézkedéseknek a teljesüléséről a 12. részben szoltunk részletesen.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megalkotásakor alapelvként fogalmazódott meg, hogy olyan intézkedésekre, beavatkozásokra van szükség az egyes célcsoportok tekintetében, amelyek releváns választ, megoldást kínálnak a helyzetelemzésben feltárt esélyegyenlőségi problémákra. Ugyancsak lényeges szempont volt, hogy az önkormányzat olyan célokat tűzzön ki maga elé, amelyek a partnerek és az érintettek minél szélesebb körének bevonásával valósíthatók meg, és amelyek kézzelfogható hatással, eredménnyel járnak az egyes célcsoportok tagjainak hétköznapijaiban. A Helyi Esélyegyenlőségi Program az esélyegyenlőséget komplexen igyekezett kezelni, hiszen az egyes célcsoportok között átfedések is előfordulhatnak, illetve vannak olyan alapvető fontosságú területek – mint például a képzés, a munkaerő-piaci aktivitás növelése vagy a szegregáció és a hátrányos megkülönböztetés bármilyen formája elleni küzdelem, és ezen keresztül a célcsoportokba tartozók életminőségének és társadalmi megítélésének javítása -, amelyek átfogó szemléletet igényelnek.

Ennek a komplex, átfogó szemléletmódnak az eredménye, hogy a 2013 óta eltelt két esztendőben rendkívül gazdag és változatos eredmények születtek Kecskeméten az esélyegyenlőség minél szélesebb körű megteremtésének, elérésének érdekében. Az alacsony státuszú, munkaerő-piaci szempontból halmozottan hátrányos helyzetű emberek képzése; a szegregációval leginkább veszélyeztetett városrész komplex infrastrukturális, lakhatási, szolgáltatási és közösségi fejlesztése; az ellátórendszerben új elemként megjelenő gyermekek átmeneti otthona szolgáltatás biztosítása valamint a Platán Otthon időskorú részlegének felújítása és fejlesztése mind olyan intézkedés, amelyre méltán lehet büszke a város.

Maradtak természetesen ugyanakkor további, még megvalósításra váró intézkedések is, amelyeket a következőkben tekintünk át röviden.

A mélyszegénységben élő és/vagy roma emberek esélyegyenlőségét érintő intézkedések között szerepelt az *adósságkezelési rendszer továbbműködtetése, fejlesztése*. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosításának értelmében megalkotott *Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 3/2015. (II.19.) önkormányzati rendelete a szociális támogatásokról* érinti egyebek mellett az adósságkezelési szolgáltatást is. A rendelet 2015. március 1-jei hatályba lépésével megszűnt az adósságkezelési szolgáltatás, ugyanakkor megjelent a települési támogatás, amellyel az önkormányzat egyebek mellett támogatást nyújt a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére is. A rendeletben új elem a korábbi szabályozáshoz képest, hogy már nem kötelező az adósságkezelési tanácsadó igénybevétele azon személyek részére, akik ezt a támogatást igénylik. Az önkormányzat reményei szerint a Kormány által tervezett családi csődbiztos intézménye a jövőben eredményesen betöltheti majd ezt a szerepet. A jogszabályi környezet megváltozásának következően a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében megfogalmazott adósságkezelési rendszer továbbműködtetése,

fejlesztése című intézkedés további szerepeltetése indokolatlan, ezért ez a beavatkozás nem szerepel a felülvizsgált Intézkedési Terv összegző táblázatában.

A 13.1 pontban található összegző táblázat összefoglalja azt a 9 tervezett beavatkozást, intézkedést, amelyet Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program lejártának határidejéig az egyes esélyegyenlőségi célcsoportok érdekében meg kíván valósítani.

13.1. A felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének összegző táblázata

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. Mélyszegénységben élők esélyegyenlősége										
1.	Szociális földprogram kidolgozása és végrehajtása a mélyszegénységben élő és/vagy roma emberek igényeinek és életkörülményeinek figyelembe vételével.	A mélyszegénységben élő és/vagy roma emberek gazdasági aktivitása rendkívül alacsony, így a jövedelmi helyzetük rossz. Ez az állapot gyakran veszélyezteti az alapvető szükségletek kielégítését is.	A szociális földprogram célja munkalehetőség és megélhetési forrás biztosítása a célcsoport számára.	A célkitűzés összhangban áll Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Gazdasági Programjával, valamint Kecskemét Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájával.	Szociális földprogram jogszabályi kereteinek megteremtése, valamint a program szakmai tartalmának kidolgozása, együttműködő partnerek bevonása.	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	2017.12.31.	1 db kidolgozott szociális földprogram	Pályázati támogatás, önkormányzati önerő	A szociális földprogramban részt vevő személyek esélyt kapnak a gazdasági aktivitásuk növelésére és az önfenntartáshoz szükséges élelmiszer megtermelésére.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	A szülők tartós munkanélküliségének csökkentésére irányuló komplex képzési program	A szülők inaktivitása, a munkajövedelem hiánya a gyermekszegénység kialakulásának egyik legfőbb oka. A pénzügyi támogatásoknál megállapítható, hogy a legnagyobb összeget a rendszeres jellegű segélyekre fizeti ki az önkormányzat, amelyek közül kiemelkedik a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (aktív korúak ellátása).	Legfontosabb cél a szülők integrációja az elsődleges munkaerő-piaci szektorba. Olyan tevékenységekbe kell bevonni őket, amely elősegíti a munkaszocializációjukat és lehetővé teszi a jövedelemstruktúrában a munkajövedelem megjelenését, megerősödését. Hosszú távú cél a tartós munkanélküliek között a gyermekesek számának csökkentése.	A célkitűzés összhangban áll Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Gazdasági Programjával, valamint Kecskemét Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájával.	A célcsoport meghatározása, az előzetes tudásszint, valamint a munkaerő-piac igényeinek felmérése. A fenti felmérések alapján a konkrét képzések meghatározása, a képzéseken résztvevők kiválasztása, a képzési tananyag és az adott képesítéshez szükséges tanulmányi és vizsgakövetelmények meghatározása. A	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	2017.12.31.	Legalább 1 képzési program megvalósítása tartósan munkanélküli, 18 év alatti gyermeket/gyermeket nevelő szülők számára.	Pályázati támogatás, önkormányzati önerő	A komplex képzési programban részt vevő személyek piacképes végzettséget szerezve esélyt kapnak a munkaerő-piaci integrációra.

*Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata
Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata*

					képzések megvalósítása.					
2	A bölcsődei infrastruktúra fejlesztése	A bölcsődei infrastruktúra különösen rossz a Széchenyi Sétányi Bölcsődében.	A gyermekek napközbeni ellátása magasabb színvonalon legyen biztosított Kecskeméten jelenleginél.	A célkitűzés összhangban áll Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójával	Bölcsődei infrastruktúra fejlesztési igények felmérése, prioritás megállapítása. Pályázati lehetőségek, források feltérképezése, pályázatok benyújtása. Nyertes pályázatok esetén a fejlesztési beruházások megvalósítása.	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	2017.12.31.	Az ESZII Széchenyi Sétányi Bölcsődéje teljesen felújított állapotba kerül	Pályázati támogatás, önkormányzati önerő	A pályázati tevékenység folyamatos fenntartása önkormányzati feladat.
III. A nők esélyegyenlősége										
1	A nők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, alternatív és atipikus foglalkoztatási formák támogatása	A nők az átlagosnál rosszabb pozíciót foglalnak el a foglalkoztatási struktúrában, a munkaerő-piacon gyakran éri őket hátrányos megkülönböztetés.	Alapvető cél az, hogy az Önkormányzat lehetőségei szerint támogassa azokat az alternatív és atipikus foglalkoztatási formákat, amelyek hozzájárulnak a munka és a magánélet egyensúlyának megteremtéséhez, hogy a nőknek ne kelljen választani a munka világa és a család között. Hosszú távú cél, hogy növekedjen a családbarát munkahelyek száma Kecskeméten.	A célkitűzés összhangban áll a Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia - Irányok és célok (2010-2021) dokumentum stratégiai céljaival.	A női munkavállalók arányának szinten tartása, lehetőségek szerinti növelése az önkormányzati intézményrendszeren belül. Alternatív és atipikus foglalkoztatási formák létrehozásának támogatása az önkormányzati intézményrendszeren belül.	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	2017.12.31.	Az önkormányzati intézményrendszeren belül a női foglalkoztatottak száma/aránya. Az önkormányzati intézményrendszeren belül az atipikus foglalkoztatási formákban dolgozó nők száma/aránya.	Intézményi költségvetés	Az intézkedés eredményeinek fenntartása önkormányzati feladat.
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az idősek munkaerő-piaci hátrányát	Az 50 év felettiek munkaerő-piaci helyzete	Az 50 év feletti munkavállalók	A célkitűzés összhangban áll	Komplex képzési program	Kecskemét Megyei Jogú	2017.12.31.	Legalább 1 megvalósított képzési	Pályázati források,	A komplex képzési programban részt

*Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata
Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata*

	csökkentő komplex képzési-átképzési program az élethosszig tartó tanulás jegyében	rendkívül rossz, ennek a korosztálynak a foglalkoztatási mutatói különösen nagymértékben maradnak el az Európai Unió átlageredményeitől. Az 55-60 év közötti regisztrált álláskereső száma folyamatosan növekedett Kecskeméten 2009-2011. között, a növekedés meghaladta a 10%-ot az említett időszakban.	elsődleges munkaerő-piacon tartása, foglalkoztatottsági mutatóinak javítása.	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Időügyi Koncepciójával.	megvalósítása, amelynek keretében az alábbi részfeladatokat kell teljesíteni: -A célcsoport meghatározása, az előzetes tudásszint, valamint a munkaerő-piac igényeinek felmérése. -A felmérések alapján a konkrét képzések meghatározása, a képzéseken résztvevők kiválasztása, a képzési tananyag és az adott képesítéshez szükséges tanulmányi és vizsgakövetelmények meghatározása. -A tényleges képzés megvalósítása. -Utánkövetés.	Város Önkormányzata		program	önkormányzati önerő	vevő személyek piacképes végzettséget szerezve esélyt kapnak a munkaerő-piaci integrációra.
2	Az idősek szociális és egészségügyi ellátásának lehetőségei szerinti további fejlesztése	Az idősek szociális és egészségügyi ellátásának szervezeti keretei jelenleg is megvannak, ugyanakkor némely elemeinek bővítése tovább javítaná az idősek esélyegyenlőségét Kecskeméten. Jelenleg nincsen otthoni szakápolást nyújtó szervezettel együttműködése az önkormányzatnak.	Kiemelten fontos cél az otthoni szakápolási feladatok, különösen a demens és Alzheimer-kóros betegek ápolási lehetőségeinek fejlesztése és az ilyen területen szakszerű szolgáltatást nyújtó szervezetek lehetőségei szerinti támogatása.	A célkitűzés összhangban áll Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Időügyi Koncepciójával.	A jelenlegi ápolási lehetőségek és a tárgyi valamint humán infrastruktúra meghatározása, a szükségletek és igények felmérése; mindezek eredményeként otthoni szakápolást szakszerűen, engedéllyel folytató szervezettel hosszú távú, a működést elősegítő megállapodás megkötése.	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	2017.12.31.	Legalább 1 otthoni szakápolást szakszerűen, engedéllyel folytató szervezettel hosszú távú, a működést elősegítő megállapodás megkötése	Pályázati támogatás, önkormányzati önerő	Az intézkedés eredményeinek fenntartása önkormányzati feladat.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű munkavállalók munkaerő-piaci esélyeit	Jelenleg a fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű munkavállalók iránti kereslet nem halad együtt	A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának	A célkitűzés összhangban áll Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának	Komplex képzési program megvalósítása, amelynek keretében az alábbi részfeladatokat kell teljesíteni:	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	2017.12.31.	Legalább 1 megvalósított képzési program	Pályázati támogatás, önkormányzati önerő	A komplex képzési programban részt vevő személyek piacképes végzettséget szerezve

*Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata
Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata*

	integrációját segítő komplex képzési-átképzési program	az elsődleges munkaerőpiac. Az elsődleges munkaerőpiac munkáltatói nem motiváltak arra, hogy megváltozott munkaképességű, vagy fogyatékkal élő munkavállalókat foglalkoztassanak. Ezen célcsoport munkanélkülisége szociális hátrányt okozó tényező, valamint az intézmények, munkahelyek akadálymentesítetttségének hiányában kirekesztődnek a közösségekből.	növelése, a fogyatékkal élők foglalkoztatását végző szervezetek támogatása, az érintett emberek munkaerő-piaci (re)integrációja által a tolerancia növelése, a diszkrimináció és a szegregáció csökkentése.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójával.	-A célcsoport meghatározása, az előzetes tudásszint, valamint a munkaerő-piac igényeinek felmérése. -A felmérések alapján a konkrét képzések meghatározása, a képzéseken résztvevők kiválasztása, a képzési tananyag és az adott képesítéshez szükséges tanulmányi és vizsgakövetelmények meghatározása. -A tényleges képzés megvalósítása.					esélyt kapnak a munkaerő-piaci integrációra.
2	Az akadálymentesített középületek, közterületek számának növelése	A középületek, közterületek akadálymentesítése nem minden esetben megoldott Kecskeméten.	Felmérni azokat a kecskeméti középületeket és közterületeket, amelyek nem vagy hiányosan akadálymentesítettek; a fizikai és digitális akadálymentesítés szintjének növelése, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés megteremtése és az önálló életvitel lehetőségeinek kibővítése a rászorulóknak számára.	A célkitűzés összhangban áll Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójával.	Fizikai és digitális akadálymentesítés.	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	2018.06.30.	1 db felmérés elkészítése a kecskeméti középületek és közterületek akadálymentességi állapotáról, valamint az akadálymentesítendő középületek, közterületek közül legalább 3 akadálymentesítése	Pályázati támogatás, önkormányzati önerő	Az intézkedés eredményeinek fenntartása önkormányzati feladat.
3	Felnőtt autisták nappali ellátását szolgáló intézmény fenntartását végző szervezettel történő hosszú távú megállapodás megkötése	Kecskeméten az autizmussal élő fiatalok részvétele a köznevelési rendszerben országosan is példaértékű, ugyanakkor komoly problémát és ellátórendszerbeli hiányosságot jelent a köznevelési rendszerből a szociális ellátórendszerbe való átmenet.	Mivel az önkormányzatoknak jelenleg nem kötelezettsége autista személyek számára elkülönített ellátást biztosítani, ugyanakkor természetesen Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a város autizmussal élő polgárai számára is szeretné biztosítani a	A célkitűzés összhangban áll Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójával és Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Civil	Partnerségen alapuló együttműködési rendszer kiépítése az érdekelt szervezetekkel, illetve a lehetőségek szerint támogatás nyújtása számukra.	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	2018.06.30.	Legalább 1 felnőtt autisták nappali ellátását szolgáló intézmény fenntartását végző szervezettel ellátási szerződés vagy hosszú távú, az ellátást elősegítő megállapodás megkötése	Pályázati támogatás, önkormányzati önerő	Az intézkedés eredményeinek fenntartása önkormányzati feladat.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata
Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata

			nyugodt, boldog, emberhez méltó élet feltételeit, a legfontosabb cél a partnerség kiépítése azokkal a szervezetekkel, amelyek felnőtt autisták nappali ellátását szolgáló intézmény fenntartását végzik, illetve a partnerség keretein belül ezen szervezetek lehetőség szerinti támogatása.							
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--